

Suomen Pankki Säädöksiä 2011

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

Suomen Pankki

Säädöksiä

2011

EUROJÄRJESTELMÄ
EUROSYSTEMET

ISBN 978-952-462-655-2
(painettu julkaisu)

ISBN 978-952-462-640-8
(verkkajulkaisu)

Multiprint Oy
Vantaa 2011

SISÄLLYS

A Kansallista lainsäädäntöä

Suomen perustuslaki (91 §)	7
Eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntö.....	8
Laki Suomen Pankista	11
Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista (10 §).....	20
Laki Suomen Pankin virkamiehistä	21
Suomen Pankin johtosääntö.....	47
Suomen Pankin johtokunnan työjärjestys	49
Rahalaki.....	53
Laki rahalain kumoamisesta	54
Laki metallirahasta	55
Laki euromääräisten maksujen pyöristämisestä.....	57
Laki Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen eräiden muutosten hyväksymisestä.....	58
Asetus Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen eräiden muutosten voimaansaattamisesta	59

B Euroopan unionin lainsäädäntöä

Euroopan unionista tehty sopimus (I osaston 3 artikla 4 kohta ja III osaston 13 artikla).....	63
Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (osia kolmannelta osasta ja sen 2-5 luvut sekä osia kuudennen osan I osaston 1 luvun 6 jaksosta)	64
Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntö	78
Neuvoston asetus (EY) tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä.....	101
Neuvoston asetus (EY) euron käyttöönotosta.....	107
Euroopan keskuspankin työjärjestys.....	121
Euroopan keskuspankin asiakirjojen julkisuus	133

A

KANSALLISTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

N:o 731/1999

SUOMEN PERUSTUSLAKI

Annettu Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 1999

91 §. Suomen Pankki

Suomen Pankki toimii eduskunnan takuulla ja hoidossa sen mukaan kuin lailla säädetään. Eduskunta valitsee pankki-valtuutetut valvomaan Suomen Pankin toimintaa.

Eduskunnan asianomaisella valiokunnalla ja pankkivaltuutetuilla on oikeus saada Suomen Pankin valvontaa varten tarvitsemansa tiedot.

N:o 252/2000

**EDUSKUNNAN
PANKKIVALTUUTETTUJEN
JOHTOSÄÄNTÖ**

Annettu Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2000

1 §. Toimikausi

Pankkivaltuutettujen tehtävä alkaa, kun eduskunta on toimittanut vaalin, ja jatkuu uusien pankkivaltuutettujen vaalin toimittamiseen.

2 §. Järjestäytyminen

Pankkivaltuutetut kokoontuvat välittömästi vaalin tapahduttua valitsemaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Vaaleissa noudatetaan soveltuvin osin puhemiehen vaalista annettuja säännöksiä, jolleivät pankkivaltuutetut yksimielisesti toisin päätä. Vaalien tuloksesta ilmoitetaan eduskunnalle.

Pankkivaltuutettujen ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle iältään vanhin pankkivaltuutettu. Hän johtaa puhetta, kunnes puheenjohtaja on valittu.

Pankkivaltuutetut muodostavat pankkivaltuuston. Pankkivaltuusto voi asettaa keskuudestaan työjaoston, johon valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi valitaan jäseneksi yksi pankkivaltuutettu. Työjaoston tehtävänä on valmistella pankkivaltuustossa käsiteltäviä asioita.

3 §. Tehtävät

Pankkivaltuuston tehtävänä on, siten kuin Suomen Pankista annetussa laissa (214/1998) ja Suomen Pankin virkamiehistä annetussa laissa (1166/1998) tarkemmin säädetään: (16.10.2009/801)

- 1) valvoa Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa;
- 2) antaa eduskunnalle kertomuksia;
- 3) tehdä eduskunnalle esityksiä ja valtioneuvostolle ehdotuksia periaatteellisesti merkityksellisissä asioissa;
- 4) tehdä esitys johtokunnan puheenjohtajan viran täyttämisestä ja nimittää ja erottaa muut johtokunnan jäsenet; (16.10.2009/801)

5) päättää eräistä johtokunnan jäsenten ja viranhaltijoiden virkasuhteeseen liittyvistä kysymyksistä;

6) vahvistaa pankin eläke- ja perhe-eläkesäännöt sekä johtokunnan johtosääntö ja antaa muita pysyväismääräyksiä; sekä

7) vahvistaa eduskunnan valitsemille tilintarkastajille ja heidän sihteerilleen maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteet.

Pankkivaltuusto määrää työaikalain (605/1996) 2 §:n nojalla, keihin Suomen Pankin viranhaltijoihin ei sovelleta työaikalakia.

Pankkivaltuusto nimittää ja erottaa Finanssivalvonnan johtokunnan jäsenet ja johtajan sekä valvoo Finanssivalvonnan hallintoa ja toimintaa, siten kuin Finanssivalvonnasta annettussa laissa (878/2008) säädetään. Pankkivaltuusto toimii Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvostona siten kuin Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annettussa laissa (717/1990) tarkemmin säädetään. (16.10.2009/801)

Pankkivaltuusto antaa ohjeet siitä, miten Suomen Pankin johtokunnan jäsenen viran hoidosta enintään viikon kestävä virkavapauden aikana päätetään. Pankkivaltuuston tehtävänä on ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin, jos Suomen Pankin johtokunnan jäsenen tai Finanssivalvonnan johtajan epäillään syyllistyneen virkarikokseen tai jos on ilmennyt perusteita siviilikanteen nostamiseksi heitä vastaan. (16.10.2009/801)

4 §. Kokoontuminen

Pankkivaltuusto kokoontuu puheenjohtajan kutsusta. Puheenjohtaja kutsuu pankkivaltuuston koolle myös, jos pankkivaltuutettu tai pankin johtokunta sitä vaatii.

Jos sekä puheenjohtajalla että varapuheenjohtajalla on este tehtäviensä hoitamiseksi, valitaan pankkivaltuustolle tilapäinen puheenjohtaja noudattaen puheenjohtajan vaalista annettuja säännöksiä. Jos pankkivaltuustolle on valittu työjaosto, toimii tilapäisenä puheenjohtajana työjaoston kolmas jäsen.

5 §. Kertomusten valmistelu

Pankkivaltuusto voi valmistellessaan eduskunnalle Suomen Pankista annetun lain 11 §:n mukaisia kertomuksia tilata lausuntoja ja selvityksiä harjoitetun rahapolitiikan arvioimiseksi. Pankkivaltuusto voi myös kuulla asiantuntijoita.

6 §. Pöytäkirja

Pankkivaltuusto ottaa sihteerin, joka laatii pankkivaltuuston kokousten pöytäkirjat, kirjoittaa toimituskirjat sekä suorittaa ne tehtävät, jotka pankkivaltuusto hänelle antaa.

Pankkivaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tarkastavat pankkivaltuuston kokousten pöytäkirjat. Pankkivaltuuston puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat pankkivaltuuston toimituskirjat.

7 §. Palkkiot

Pankkivaltuutettu saa vuotuisen palkkion, joka on kolmasosa edustajanpalkkiosta annetun lain (328/1947) mukaan kansanedustajalle kulloinkin suoritettavasta vuotuisesta palkkiosta kaikkine määrävuosikorotuksineen. Lisäksi pankkivaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan vuotuiset palkkiot, joiden suuruus on puheenjohtajalle puolet ja varapuheenjohtajalle viidesosa pankkivaltuutetun vuotuisesta palkkiosta. Vuotuisesta palkkiosta maksetaan kuukausittain kahdestoistaosa.

Pankkivaltuutetulle maksetaan kultakin kokoukselta kokouspalkkiota kolmasosa kuukausipalkkiosta.

Pankkivaltuusto päättää sihteerin palkkiosta.

Pankkivaltuutettujen palkkiot ja muut pankkivaltuuston toiminnasta aiheutuvat kustannukset suoritetaan Suomen Pankin varoista.

8 §. Voimaantulo

Tämä johtosääntö tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

Tällä johtosäännöllä kumotaan 2 päivänä maaliskuuta 1926 hyväksytty eduskunnan pankkivaltuutettujen johtosääntö (101/1926) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän johtosäännön tultua voimaan suppeamman pankkivaltuuston toiminta lakkaa ja pankkivaltuusto järjestäytyy tämän johtosäännön mukaisesti.

N:o 214/1998

LAKI SUOMEN PANKISTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

1 LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 §. *Asema*

Suomen Pankki on Suomen keskuspankki. Se on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos.

Suomen Pankki toimii Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa, jäljempänä *perustamissopimus*, sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännössä, jäljempänä *perussääntö*, määrättyllä tavalla osana Euroopan keskuspankkijärjestelmää.

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki toimii Euroopan keskuspankin suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti.

2 §. *Tavoite*

Suomen Pankin ensisijaisena tavoitteena on perustamissopimuksen mukaisesti pitää yllä hintavakautta.

Suomen Pankin on perustamissopimuksen mukaisesti tuettava muidenkin talouspolitiikan tavoitteiden saavuttamista vaarantamatta kuitenkaan 1 momentissa säädettyä tavoitetta.

3 §. *Tehtävät*

Suomen Pankin tehtävänä on toteuttaa osaltaan Euroopan keskuspankin neuvoston määrittelemää rahapolitiikkaa.

Suomen Pankin tehtävänä on myös:

1) huolehtia osaltaan rahahuollosta ja setelien liikkeen laskemisesta;

2) huolehtia osaltaan valuuttavarannon hallussapidosta ja hoidosta;

3) huolehtia osaltaan maksu- ja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen;

4) huolehtia toimintansa kannalta tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta.

4 §. Riippumattomuus ja yhteistoiminta muiden viranomaisten kanssa

Hoitaessaan Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä Suomen Pankki tai sen toimielimen jäsen ei saa pyytää tai ottaa vastaan toimintaansa koskevia määräyksiä muulta kuin Euroopan keskuspankilta.

Suomen Pankin on oltava tarvittaessa yhteistoiminnassa valtioneuvoston ja muiden viranomaisten kanssa.

5 §. Toimivaltuudet

Suomen Pankki voi tehtäviensä hoitamiseksi:

- 1) antaa ja ottaa luottoa;
- 2) ottaa vastaan ja tehdä talletuksia;
- 3) harjoittaa arvopaperi-, jalometalli- ja valuuttakauppaa;
- 4) hoitaa maksuliikettä ja maksujen selvitystä;
- 5) harjoittaa muutakin arvopaperi-, raha- tai valuuttamarkkinatoimintaa;
- 6) antaa pankeille ja muille rahalaitoksille sekä vastaaville yhteisöille rahan käsittelyä koskevia määräyksiä ja ohjeita.

Suomen Pankki voi omistaa osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä siinä määrin kuin se on perusteltua pankin tehtävien hoitamiseksi tai toiminnan järjestämiseksi.

6 §. Julkisen rahoituksen kielto

Suomen Pankki ei saa antaa luottoa Euroopan unionin toimielimille tai laitoksille, Euroopan unionin jäsenvaltiolle, sen alueelliselle, paikalliselle tai muulle viranomaiselle taikka muulle julkisyhteisölle.

Suomen Pankki ei myöskään saa merkitä 1 momentissa tarkoitettujen yhteisöjen liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee luottolaitoksia lukuun ottamatta myös yrityksiä, joissa 1 momentissa tarkoitetulla julkisyhteisöllä on määräysvalta. Suomen Pankin on keskuspankkirahoituksessa kohdeltava julkisessa omistuksessa olevia luottolaitoksia samalla tavalla kuin yksityisiä luottolaitoksia.

7 §. Vakuudet

Suomen Pankilla on oltava luotonannossaan riittävät vakuudet.

2 momentti on kumottu L:lla 26.11.1999/1084. (Ks. Laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista, 10 §; s. 20.)

8 §. *Peruspääoma*

Suomen Pankilla on kantarahasto ja vararahasto.

Vararahastoa voidaan käyttää kantarahaston korotukseen tai alijäämän kattamiseen siten kuin 21 §:ssä säädetään.

2 LUKU **HALLINTO**

9 §. *Toimielimet*

Suomen Pankin toimielimiä ovat pankkivaltuusto ja johtokunta.

10 §. *Pankkivaltuusto*

Pankkivaltuustoon kuuluu yhdeksän eduskunnan valitsemaa pankkivaltuutettua. Pankkivaltuutetut valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Pankkivaltuutettu on velvollinen eroamaan, jos hänet kutsutaan valtioneuvoston jäseneksi tai nimitetään johtokunnan jäseneksi taikka jos hän on ottanut sellaisen toimen, joka pankkivaltuuston yksimielisen päätöksen mukaan ei sovellu hoidettavaksi pankkivaltuutetun toimen ohella.

11 §. *Pankkivaltuuston tehtävät*

Suomen Pankin hallintoa ja toimintaa valvovana toimielimenä pankkivaltuuston tehtävänä on:

- 1) vahvistaa johtokunnan esityksestä pankin tilinpäätöksen perusteet;
- 2) päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta;
- 3) päättää johtokunnan esityksestä pankin tilikauden tuloista koskevista toimenpiteistä;
- 4) antaa eduskunnalle vuosittain kertomus pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä pankkivaltuuston käsittelemistä tärkeimmistä asioista;
- 5) antaa eduskunnalle tarvittaessa kertomuksia rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta pankin toiminnasta.

Pankkivaltuuston tehtävänä Suomen Pankin hallinnon osalta on:

- 1) tehdä valtioneuvostolle esitys johtokunnan puheenjohtajan viran täyttämisestä; (19.12.2008/850)
- 2) päättää johtokunnan jäsenten palkkauksen, virkavapauden ja vuosiloman määräytymisen perusteista sekä viran hoitamisesta yli viikon kestäväen virkavapauden ajan;
- 3) päättää varoituksen antamisesta johtokunnan jäsenelle

sekä ratkaista muut johtokunnan jäsenten virkasuhteeseen liittyvät asiat;

4) nimittää johtajat johtokunnan esityksestä;

5) määrätä johtokunnan varapuheenjohtaja;

6) vahvistaa pankin eläke- ja perhe-eläkesäännöt sekä antaa johtokunnan esityksestä määräykset pankin eläkevastuun hoitamisesta;

7) antaa johtokunnan esityksestä määräykset pankin virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta.

Lisäksi pankkivaltuuston tehtävänä on:

1) päättää eduskunnalle tehtävistä esityksistä;

2) päättää valtioneuvostolle tehtävistä ehdotuksista periaatteellisesti merkityksellisissä asioissa;

3) vahvistaa eduskunnan valitsemille tilintarkastajille ja heidän sihteerilleen maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteet;

4) vahvistaa johtokunnan esityksestä 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu johtosääntö;

5) määrätä maksettavaksi korvaus pankin virkamiehen nimittämisestä määrääjäksi ilman laissa säädettyä perustetta.

Pankkivaltuustolla on oikeus saada tässä pykälässä säädettyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

12 §. Pankkivaltuuston päätöksenteko

Pankkivaltuusto on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kuusi jäsentä. Päätökseksi katsotaan mielipide, jota useimmat ovat kannattaneet. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Johtokunnan jäsenillä on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa pankkivaltuuston kokouksessa.

13 §. Johtokunta

Johtokuntaan kuuluu puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä. Tasavallan presidentti nimittää johtokunnan puheenjohtajan seitsemän vuoden toimikaudeksi. Muut jäsenet nimittää pankkivaltuusto viiden vuoden toimikaudeksi. Kelpoisuusvaatimuksena johtokunnan jäsenen virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys rahatalouteen tai rahoitustoimintaan sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus. (19.12.2008/850)

Johtokunnan puheenjohtaja on Suomen Pankin pääjohtaja.

Sama henkilö voidaan nimittää johtokunnan jäseneksi enintään kolmeksi toimikaudeksi. Johtokunnan puheenjohtajaksi voidaan sama henkilö kuitenkin nimittää kahdeksi toimikaudeksi, vaikka hän on toiminut aikaisemmin johtokunnan jäsenenä.

14 §. Johtokunnan tehtävät

Johtokunta huolehtii Suomen Pankille kuuluvien tehtävien hoitamisesta ja pankin hallinnosta, jollei asia ole lailla säädetty pankkivaltuuston tehtäviin kuuluvaksi tai jollei rahoitustarkastuslaista (503/1993) muuta johdu.

Pankin toiminta on järjestettävä tehokkaalla ja taloudellisella tavalla.

Johtokunnalla on oikeus antaa tarkempia määräyksiä pankin yksiköiden ja pankin palveluksessa olevien tehtävistä ja toimivallasta.

Pääjohtaja ja muut johtokunnan jäsenet ovat velvollisia säännöllisesti antamaan selvityksiä pankkivaltuustolle rahapolitiikan toteuttamisesta ja muusta pankin toiminnasta.

15 §. Johtokunnan päätöksenteko

Johtokunta on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään kolme jäsentä. Päätökseksi katsotaan mielipide, jota useimmat ovat kannattaneet. Jos äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Suomen Pankin pääjohtajan riippumattomuudesta ja toimivallasta hänen suorittaessaan tehtäviään Euroopan keskuspankin neuvostossa määrätään perustamissopimuksessa ja perussäännössä.

Johtokunnan päätösmenettelystä ja esittelystä sen yhteydessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä johtosäännössä.

16 §. Johtokunnan jäsenen virkasuhteen päättäminen

Tasavallan presidentti voi erottaa johtokunnan puheenjohtajan ja pankkivaltuusto johtokunnan muun jäsenen ainoastaan, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen. (19.12.2008/850)

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätöksestä saa muu johtokunnan jäsen kuin puheenjohtaja valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen noudattaen soveltuvin osin, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Johtokunnan puheenjohtajan valitusoikeudesta määrätään perussäännössä.

17 §. Johtokunnan jäsenen sivutoimilupa

Johtokunnan jäsen ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutoiminta, ellei pankkivaltuusto hakemuksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräajaksi ja rajoitettuna. Sivutoimilupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että johtokunnan jäsen ei saa tulla sivutoimen

vuoksi esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta johtokunnan jäsenen hänen Euroopan keskuspankkijärjestelmän tai muiden tehtäviensä hoidossa eikä muutenkaan haitata tehtävien asianmukaista hoitamista.

Sivutoimella tarkoitetaan 1 ja 2 momentissa virkaa sekä palkattua ja palkatonta työtä ja tehtävää, joista johtokunnan jäsenellä on oikeus kieltäytyä, samoin kuin ammattia, elinkeinoa ja liikettä.

18 §. Tilintarkastajien valinta

Eduskunta valitsee Suomen Pankin tilinpäätöstä ja kirjanpitoa sekä hallintoa tarkastamaan viisi tilintarkastajaa ja kullekin heistä yhden varajäsenen.

Vähintään kahden tilintarkastajan sekä heidän varajäsentensä on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai julkishallinnon ja talouden tilintarkastajan tutkinnon suorittaneita.

Tilintarkastajat valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja ottavat sihteerin, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

3 LUKU

TILINPÄÄTÖS, RAHOITUSTULO, VOITON KÄYTTÖ JA TILINTARKASTUS

19 §. Tilinpäätös

Suomen Pankin tilikausi on kalenterivuosi.

Tilinpäätös, joka käsittää taseen, tuloslaskelman ja niiden liitetiedot sekä toimintakertomuksen, on laadittava helmikuun loppuun mennessä ja julkaistava huhtikuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot pankin taloudellisesta asemasta ja tuloksen muodostumisesta. Tilinpäätöksen laatii ja allekirjoittaa johtokunta.

Pankin tase julkistetaan tilikauden aikana kuukausittain.

20 §. Kirjanpito

Suomen Pankin on kirjanpidossaan noudatettava hyvää kirjanpitosuoritusta.

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä varauksia, jos se pankin rahastojen reaaliarvon turvaamiseksi taikka valuuttakurssien tai arvopaperien markkinahintojen muutoksista aiheutuvien tuloksen vaihtelujen tasaamiseksi on tarpeen.

Tilinpäätöksessä voidaan tehdä pankin eläkevastuun kattamiseksi tarpeellisia varauksia.

21 §. Rahoitustulo ja voiton käyttö

Euroopan keskuspankkijärjestelmässä rahapoliittisten tehtävien hoidon yhteydessä kertyvä rahoitustulo lasketaan ja jaetaan kansallisten keskuspankkien kesken perussäännön määräysten ja Euroopan keskuspankin neuvoston tekemien päätösten mukaisesti.

Suomen Pankin voitosta, sen jälkeen kun Euroopan keskuspankkijärjestelmässä kertyvä rahoitustulo on tilinpäätöksessä otettu huomioon, käytetään puolet vararahaston kartuttamiseen. Muu osa ylijäämästä siirretään käytettäväksi valtion tarpeisiin. Pankkivaltuusto voi päättää voiton käyttämisestä toisin, jos se pankin taloudellisen aseman tai vararahaston suuruuden vuoksi on perusteltua. Valtion tarpeisiin käytettävän voiton osan käytöstä päättää eduskunta.

Jos pankin tilinpäätös on tappiollinen, tappio on katettava vararahastosta. Siltä osin kuin vararahasto ei riitä, tappio voidaan jättää kattamatta toistaiseksi. Seuraavien vuosien voitto on ensisijaisesti käytettävä kattamatta jääneiden tappioiden kattamiseen.

22 §. Tilintarkastus

Eduskunnan valitsemat tilintarkastajat toimittavat Suomen Pankin tilintarkastuksen vuosittain tilivuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

Tilintarkastuksessa on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa.

Tilintarkastajien käyttöön on annettava kaikki asiakirjat ja tiedot, jotka he katsovat tarpeellisiksi tilintarkastuksen toimittamiseksi.

Euroopan unionin neuvoston hyväksymien tilintarkastajien oikeudesta tarkastaa Suomen Pankin kirjanpito ja tilit sekä saada tiedot pankin toimista määrätään perussäännössä.

23 §. Tilintarkastuskertomus

Eduskunnan valitsemien tilintarkastajien tulee antaa pankkivaltuustolle kirjallinen tarkastuskertomus, joka sisältää lausunnot pankkivaltuuston vahvistamien tilinpäätöksen perusteiden noudattamisesta tilinpäätöstä laadittaessa, tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä johtokunnan ehdotuksesta pankin tulosta koskeviksi toimenpiteiksi. Lisäksi tilintarkastuskertomukseen on otettava mahdolliset muistutukset, jotka saattavat vaikuttaa tuloslaskelman ja taseen vahvistamiseen.

4 LUKU

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

24 §. Hallintomenettely ja virkakieli

Suomen Pankissa noudatetaan hallintomenettelylakia (598/1982) käsiteltäessä hallintoasioita.

Suomen Pankin virkakielestä on voimassa, mitä kaksikielisen virka-alueen virkakielestä säädetään.

25 §. Maksut

Suomen Pankki on oikeutettu perimään suoritteistaan maksuja. Pankin viranomaistoiminnan suoritteista perittäviä maksuja määrättäessä on, muiden kuin Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtävistä perittävien maksujen osalta, otettava soveltuvin osin huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

26 §. Oikeus saada ja antaa tietoja

Suomen Pankilla on muiden salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta sekä luotto- ja rahoituslaitoksilta ja muilta rahoitusmarkkinoilla toimivilta kaikki ne ilmoitukset, selvitykset ja muut tiedot, jotka ovat tarpeen pankin laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Suomen Pankilla on salassapitosäännösten estämättä velvollisuus antaa tietoja rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle sekä muita kuin tilastotarkoituksiin saatuja tietoja muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja. Tilastotarkoituksiin saatuja tietoja pankilla on oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle tilastotarkoituksiin, jos viranomaisella on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Oikeudesta saada ja antaa Euroopan keskuspankkijärjestelmän tehtäviä koskevia tietoja säädetään lisäksi Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

27 §. Velvollisuus antaa tietoja valiokunnalle

Suomen Pankki on velvollinen antamaan eduskunnan valiokunnalle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen valiokunnan tehtävien hoitamiseksi.

28 §. Oikeus saada tietoja maksuasetilastointia varten

Jokaisen on annettava Suomen Pankille maksuasetilastointia varten sen antamien ohjeiden mukaisesti tiedot seuraavista toimistaan:

- 1) maksut ulkomaille ja ulkomailta;

2) saamiset ulkomailta, muut ulkomailloilla olevat varat sekä velat ulkomaille;

3) muista toimituksista, jotka muuttavat tai saattavat muuttaa saamia ulkomailta tai velkoja ulkomaille.

Suomen Pankki voi uhkasakolla velvoittaa antamaan 1 momentissa tarkoitettut tiedot. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi Suomen Pankki.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu päätöksestä saadaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös voidaan valituksesta huolimatta panna täytäntöön, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.

29 §. Puhevallan käyttö ja oikeuspaikka

Johtokunta käyttää Suomen Pankin puhevaltaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimissa ja muissa tuomioistuimissa sekä muissa viranomaisissa ja yhteisöissä.

Riita-asioissa Suomen Pankki vastaa Helsingin käräjäoikeudessa.

30 § (17.11.2000/962)

30 § on kumottu L:lla 17.11.2000/962.

5 LUKU

VOIMAANTULO

31 §. Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi perustamissopimuksen 109 I artiklan mukaisesti osallistuu yhtenäisvaluutan alueeseen. Tällä lailla kumotaan Suomen Pankista 24 päivänä heinäkuuta 1997 annettu laki (719/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, jäljempänä aikaisempi laki. Aikaisemman lain 3 luku, 36, 43 ja 45–48 § ovat kuitenkin voimassa, kunnes lailla toisin säädetään.

Tämän lain 4 ja 15–17 § tulevat kuitenkin 1 momentista poiketen voimaan jo 1 päivänä toukokuuta 1998. Niiden voimaantumiseen asti niiden asemesta sovelletaan aikaisemman lain 5 ja 17–19 §:ää.

Ennen lain voimaantumista voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

N:o 1084/1999

**LAKI ERÄISTÄ ARVOPAPERI- JA
VALUUTTAKAUPAN SEKÄ
SELVITYSJÄRJESTELMÄN EHDOSTA**

Annettu Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1999

10 §. *Keskuspankille annettu vakuus*

Keskuspankkitoimintojen yhteydessä keskuspankille annettuihin vakuuksiin liittyvät oikeudet voidaan toteuttaa vakuudenantajan maksukyvyttömyysmenettelyn tai muun siihen verrattavan menettelyn alkamisesta huolimatta. Vakuus ei peräydy takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain 14 §:n perusteella.

N:o 1166/1998

LAKI SUOMEN PANKIN VIRKAMIEHISTÄ

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1998

1 LUKU

SOVELTAMISALA

1 §

Suomen Pankin virkamiehistä, virkasuhteesta ja viroista on voimassa, mitä tässä laissa säädetään, jollei Suomen Pankista annetusta laista (214/1998) muuta johdu. Tämän lain 11 §:n 1 momentin 2 virkettä, 14 §:ää, 19 §:n 1–5 momenttia, 20–26 §:ää sekä 7 ja 16 lukua ei sovelleta Suomen Pankin johtokunnan jäseniin.

Tässä laissa tarkoitettu virkasuhde on julkisoikeudellinen palvelussuhde, jossa Suomen Pankki on työnantajana ja virkamies työn suorittajana.

2 §

Lain tavoitteena on turvata Suomen Pankin tehtävien hoitaminen tuloksellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja oikeusturva vaatimukset täyttäen sekä turvata virkamiehelle oikeudenmukainen asema suhteessa työnantajaan.

2 LUKU

VIRAT JA NIMITTÄMINEN

3 §

Suomen Pankissa on johtokunnan jäsenen ja johtajan virat sekä muita virkoja sen mukaan kuin Suomen Pankin johtokunta päättää.

4 §

Johtokunta nimittää virkamiehet, jollei Suomen Pankista annetun lain 11 ja 13 §:stä tai 14 §:n 3 momentista muuta johdu.

Nimittämisen yleisistä perusteista säädetään perustuslais-
sa. Päättyessään nimittämisestä Suomen Pankki ei saa perus-
teettomasti asettaa ketään toisiinsa nähden eri asemaan 9 §:ssä
mainittujen syiden nojalla. Muutoin noudatetaan virkojen
täyttämisenä, mitä johtokunta siitä päättää. (23.12.1999/1256)

Virkamieheksi nimitettävän tulee olla täyttänyt 18 vuotta.
Virkamieheksi voidaan kuitenkin nimittää 15 vuotta täyttänyt
ja oppivelvollisuutensa suorittanut henkilö, jos nimittämistä
voidaan virkamiehen tehtävien asianmukaisen hoitamisen
kannalta pitää sopivana.

5 §

Virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin
rajoitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan
virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen
tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Virka-
miestä ei tällöin nimitetä virkaan, vaan virkasuhteeseen.

Virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoite-
tuksi ajaksi, jos viran luonteeseen tai Suomen Pankin toimin-
taan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

6 § (21.12.2004/1231)

Johtokunnan jäsenen, johtajan, osastopäällikön, yksikön
päällikön ja johtokunnan neuvonantajan virkaan nimitettävän
on ennen nimittämistä annettava selvitys:

- 1) elinkeinotoiminnastaan;
- 2) omistuksistaan yrityksissä ja merkittävästä muusta va-
rallisuudestaan;
- 3) veloistaan, takauksistaan ja muista vastuusitoumuksis-
taan;
- 4) 14 §:ssä tarkoitetuista sivutoimistaan;
- 5) muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä
arvioitaessa hänen edellytyksiään hoitaa virkaan kuuluvia
tehtäviä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös sellaiseen
virkaan nimitettävään henkilöön, jolla virkatehtävissään on
muuten kuin satunnaisesti pääsy rahapolitiikkaa, rahoitus-
markkinoita, kansantalouden tilastoja taikka yksityisten yhtei-
söjen taloudellista asemaa tai liikesalaisuutta koskeviin, salas-
sa pidettäviin tietoihin. Pankkivaltuusto määrää johtokunnan
esityksestä, mitkä ovat tässä tarkoitettuja virkoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitysvelvollisuus koskee myös henkilöä, joka 5 §:n nojalla nimitetään virkasuhteeseen hoitamaan 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun virkaan kuuluvia tehtäviä.

Virkamiehen on viivytyksettä ilmoitettava selvityksen sisältämissä tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista, korjattava niissä havaitsemansa puutteet sekä tarvittaessa täydennettävä antamaansa selvitystä. Hänen on tarvittaessa myös muutoin Suomen Pankin pyynnöstä annettava tietoja 1 momentissa tarkoitetuista seikoista.

Selvityksen sisältämät tiedot 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetuista seikoista ovat salassa pidettäviä.

Pankkivaltuusto antaa määräykset selvityksen antamisen tavasta.

Rahoitustarkastuksen virkamiesten velvollisuudesta antaa selvitys sidonnaisuuksistaan on säädetty erikseen.

7 §

Virkaan nimittämisen edellytyksenä on, että virkaa hakenut tai siihen ilmoittautunut henkilö Suomen Pankin pyynnöstä antaa tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja sekä osallistuu lisäksi tarvittaessa asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin. Tästä aiheutuneiden kustannusten suorittamisesta on voimassa, mitä 16 §:n 2 momentissa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös nimitettäessä henkilö 5 §:n 1 momentin nojalla määräaikaiseen virkasuhteeseen.

8 §

Virkamiestä nimitettäessä voidaan määrätä, että virkasuhde voidaan enintään kuusi kuukautta kestävä koeajan aikana purkaa sekä Suomen Pankin että virkamiehen puolelta. Purkamisen ei saa kuitenkaan tapahtua 9 §:ssä tarkoitetuilla tai muutoin epäasiallisilla perusteilla.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske johtokunnan jäsentä eikä johtajaa.

3 LUKU

SUOMEN PANKIN JA VIRKAMIEHEN YLEISET VELVOLLISUUDET

9 §

Suomen Pankin on kohdeltava palveluksessaan olevia virkamiehiä tasapuolisesti niin, ettei ketään perusteettomasti aseteta toisiinsa nähden eri asemaan syntyperän, kansalaisuuden, sukupuolen, uskonnon, iän taikka poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan taikka muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Suomen Pankki ei saa kieltää virkamiestä liittymästä eikä kuulumasta yhdistykseen eikä painostaa tätä liittymään johonkin yhdistykseen tai kieltää siitä eroamasta.

10 §

Suomen Pankin on huolehdittava siitä, että virkamiehelle annetaan virkasuhteesta johtuvat edut ja oikeudet sellaisina kuin ne hänelle kuuluvat.

Suomen Pankin on annettava virkamiehelle tämän pyynnöstä viivytyksettä palkkatodistus, josta ilmenevät palkan suuruus ja sen määräytymisperusteet.

11 §

Virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä.

Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

12 §

Virkamies ei saa vaatia, hyväksyä tai ottaa vastaan taloudellista tai muuta etua, jos se voi heikentää luottamusta virkamieheen taikka Suomen Pankkiin.

13 §

Virkamies, jonka tehtäviin 42 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla kuuluu edustaa työnantajaa, ei saa toimia Suomen Pankkiin palvelussuhteessa olevia edustavassa yhdistyksessä sellaisessa asemassa, että yhdistyksessä toimiminen on ristiriidassa sanotun tehtävän kanssa.

14 §

Virkamies ei saa ottaa vastaan eikä pitää sivutointa, joka edellyttää työajan käyttämistä sivutoimen hoitamiseen, ellei Suomen Pankki hakemuksesta myönnä hänelle siihen lupaa. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräajaksi ja rajoitettuna. Sivutoimilupa voidaan peruuttaa, kun siihen on syytä.

Harkittaessa sivutoimiluvan myöntämistä on otettava huomioon, että virkamies ei sivutoimen vuoksi saa tulla esteelliseksi tehtävässään. Sivutoimi ei myöskään saa vaarantaa luottamusta tasapuolisuuteen tehtävän hoidossa tai muutenkaan haitata tehtävän asianmukaista hoitamista taikka kilpaillevana toimintana ilmeisesti vahingoittaa työnantajaa.

Muusta kuin 1 momentissa tarkoitettusta sivutoimesta virkamiehen on tehtävä ilmoitus Suomen Pankille, joka voi kieltää tällaisen sivutoimen vastaanottamisen ja pitämisen 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

Sivutoimella tarkoitetaan 1–3 momentissa virkaa sekä palkattua työtä ja tehtävää, joista virkamiehellä on oikeus kieltäytyä, samoin kuin ammattia, elinkeinoa ja liikettä.

15 §

Harkittaessa virkamiehen määräämistä Suomen Pankin omistajavallan käyttöön tai muuhun ohjaukseen ja valvontaan liittyvään edustajantehtävään on otettava huomioon, että virkamies ei saa tulla edustajantehtävän vuoksi muutoin kuin satunnaisesti tai tilapäisesti esteelliseksi keskeisissä virkatehtävissään.

16 §

Virkamies on velvollinen Suomen Pankin pyynnöstä antamaan pankille tehtävän hoitamisen terveydellisiä edellytyksiä koskevia tietoja. Virkamies voidaan myös määrätä hänen terveydentilan toteamiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin, jos se on tarpeen tehtävän hoitamisen edellytysten selvittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista Suomen Pankin määräämistä tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvat välttämättömät kustannukset suoritetaan pankin varoista.

4 LUKU VIRKAVAPAAUS

17 §

Virkamies saa keskeyttää työnteon, jos Suomen Pankki hakemuksesta myöntää hänelle virkavapauden taikka hän on suoraan lain nojalla virkavapaana. Työnteon keskeyttämisestä muilla perusteilla on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään. Virkavapaus voidaan myöntää myös hakemuksetta, jos virkamies ei ole voinut hakea virkavapautta ennen työnteon keskeytymistä tai jos keskeytymisen syystä on muutoin saatu riittävä selvitys.

Virkamies on virkavapaana sen ajan, jonka hän on kansanedustajana, valtioneuvoston jäsenenä tai Suomesta valittuna Euroopan parlamentin jäsenenä taikka suorittamassa palvelusta asevelvollisena. Muutoin virkavapauden myöntäminen on Suomen Pankin harkinnassa, jollei joiltakin osin erikseen säädetä tai määrätä taikka virkaehtosopimuksessa toisin sovita.

Virkavapaus voidaan myöntää myös osittaisena. Virkavapaana oleva virkamies voidaan lisäksi suostumuksensa perusteella erityisestä syystä määrätä suorittamaan joitakin virka-tehtäviä.

5 LUKU VAROITUS

18 §

Virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

6 LUKU VIRKASUHTEEN PÄÄTTÄMINEN

19 §

Virkasuhde voidaan molemmin puolin irtisanoa päättämään tietyn irtisanomisajan kuluttua, tai jos niin on sovittu tai laissa erikseen säädetty, irtisanomisaikaa noudattamatta.

Suomen Pankki ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehes-

tä johtuvasta syystä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Tällaisena syynä ei voida pitää ainakaan:

1) virkamiehen sairautta, vikaa tai vammaa, paitsi jos siitä on ollut seurauksena virkamiehen työkyvyn olennainen ja pysyvä heikentyminen ja virkamiehellä on sen perusteella oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen;

2) virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksellä yhdistyksen toimeenpanemaan työtaisteluun; eikä

3) virkamiehen poliittisia, uskonnollisia tai muita mielipiteitä taikka hänen osallistumistaan yhteiskunnalliseen tai yhdistystoimintaan.

Irtisanominen on tehtävä tässä pykälässä tarkoitettulla perusteella kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun irtisanomisen peruste on tullut Suomen Pankin tietoon.

Suomen Pankin irtisanomisoikeutta voidaan lisäksi sopusuhteella rajoittaa siten, että pankki saa käyttää sitä vain sopimuksessa mainituilla perusteilla.

Suomen Pankki ei saa irtisanoa virkamiestä raskauden johdosta. Jos pankki irtisanoo raskaana olevan virkamiehen, katsotaan irtisanomisen johtuvan raskaudesta, jollei pankki muuta perustetta näytä. Pankki ei saa irtisanoa virkamiestä erityisäitiysloman, äitiysloman, isyysloman tai vanhempainloman taikka hoitovapaan aikana eikä myöskään saatuaan tietää virkamiehen olevan raskaana tai käyttävän edellä mainittua oikeuttaan, irtisanoa palvelussuhdetta päättymään sanottu loman taikka hoitovapaan alkaessa tai aikana.

Määräajaksi nimitetyn virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista, kun määräaika on kulunut loppuun, jollei virkasuhde irtisanomisen johdosta ole päättynyt sitä ennen.

20 §

Suomen Pankilla on oikeus irtisanoa virkamies, jos:

1) se yksikkö, jossa virkamies työskentelee, lakkaa; tai
2) virkamiehen tehtävät tai pankin mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua perustetta irtisanomiseen ei katsota olevan ainakaan silloin, kun

1) irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä pankin toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia;

2) irtisanomisen syyksi ilmoitetut tehtävien uudelleenjärjestelyt eivät tosiasiallisesti vähennä pankissa tarjolla olevia tehtäviä tai muuta tehtävien laatua;

3) irtisanomisen syyksi on ilmoitettu kone- tai laitehankinnat, mutta virkamies olisi ammattitaitoonsa nähden voitu tai voitaisiin pankin toimesta kouluttaa näiden koneiden ja laitteiden käyttöön; tai

4) irtisanomisen syyksi on ilmoitettu henkilöstön vähentämisestä aiheutuva kustannussäästö, mutta tämä säästö on niin vähäinen, että sitä ei voida pitää pankin ja virkamiehen olosuhteet huomioon ottaen irtisanomisen todellisenä syynä.

Jos virka sijoitetaan toiselle paikkakunnalle eikä virkamies perustellusta syystä siirry työskentelemään tällä paikkakunnalla, virkamies voidaan irtisanoa tämän pykälän perusteella.

Suomen Pankilla ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan pankissa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin.

Mitä 19 §:n 4 ja 5 momentissa säädetään irtisanomisoi-keuden rajoittamisesta, koskee vastaavasti myös tässä pykälä-ssä tarkoitettuja irtisanomisperusteita.

21 §

Suomen Pankki ja virkamies voivat sopia virkasuhteen päättymisestä irtisanomisen johdosta välittömästi. Virkamiehellä on virkasuhteen päättyessä välittömästi kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Suomen Pankki voi ennen irtisanomisajan loppuun kulu- mista peruuttaa irtisanomisen, jos virkamies antaa siihen suos- tumuksensa. Virkamies ei saa peruuttaa irtisanoutumistaan, jollei pankki anna siihen suostumusta.

22 §

Lomautetulla virkamiehellä on virkasuhteessa muutoin noudatettavasta irtisanomisajasta riippumatta oikeus irtisanoa virkasuhde päättymään milloin tahansa lomautusaikana, ei kuitenkaan, jos lomautuksen päättymisaika on jo hänen tiedos- saan, viimeisen viikon aikana ennen lomautuksen päättymistä.

Jos Suomen Pankki ennen lomautuksen päättymistä irtisa- noo virkamiehen, on virkamies oikeutettu myös lomautuksen ajalta saamaan irtisanomisajan palkan, ei kuitenkaan, jos irti-

sanominen on muutoksenhaun johdosta kumottu.

Milloin lomauttaminen on tullut voimaan virkamiehen saamatta hyväkseen virkasuhteen lakkaamista koskevaa irtisanomisaikaa ja toistaiseksi voimassa oleva lomauttaminen on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 kalenteripäivää, lomautetulla virkamiehellä on virkasuhteen irtisanoessaan oikeus saada korvaus irtisanomisajan palkan menetyksestä samalla tavalla kuin Suomen Pankin irtisanoessa virkasuhteen, jollei pankki viikon kuluessa irtisanomisen toimittamisesta tarjoa virkamiehelle työtä.

23 §

Irtisanomisaika voidaan sopia enintään kuudeksi kuukaudeksi. Jos on sovittu pitemmästä ajasta, on sen sijasta noudatettava sanottua irtisanomisaikaa.

Irtisanomisaika voidaan sopimuksessa määrätä Suomen Pankille sitä aikaa pitemmäksi, jota virkamiehen on noudatettava irtisanoessaan virkasuhteen.

Jos virkamiehen palvelussuhde Suomen Pankkiin on jatkunut keskeytyksittä, eikä muusta ole sovittu, pankki voi irtisanoa virkamiehen virkasuhteen päättymään aikaisintaan:

- 1) yhden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut enintään yhden vuoden;
- 2) kahden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli vuoden, mutta enintään viisi vuotta;
- 3) kolmen kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli viisi vuotta, mutta enintään yhdeksän vuotta;
- 4) neljän kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli yhdeksän vuotta, mutta enintään 12 vuotta;
- 5) viiden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 12 vuotta, mutta enintään 15 vuotta; sekä
- 6) kuuden kuukauden kuluttua, jos palvelussuhde on jatkunut yli 15 vuotta.

Virkamiehen irtisanoutuessa noudatetaan yhden kuukauden irtisanomisaikaa. Jos palvelussuhde Suomen Pankkiin on jatkunut enintään vuoden, noudatetaan kuitenkin 14 päivän irtisanomisaikaa ja jos palvelussuhde pankkiin on jatkunut yli kymmenen vuotta, kahden kuukauden irtisanomisaikaa.

24 §

Suomen Pankki voi muuttaa virkasuhteen osa-aikaiseksi irtisanomisajan päättymisestä lukien niillä perusteilla, joilla virkasuhde voidaan 20 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa.

25 §

Jos virkamies on irtisanottu muista kuin virkamiehestä johtuvista syistä ja Suomen Pankki 24 kuukauden kuluessa irtisanomisajan päättymisestä tarvitsee työvoimaa samoihin tai samanlaisiin tehtäviin, tulee pankin tiedustella paikalliselta työvoimaviranomaiselta, onko pankin entisiä virkamiehiä etsimässä tämän viranomaisen välityksellä työtä, ja myönteisessä tapauksessa tarjota tehtävää tai virkaa ensi sijassa näille kelpoisuusvaatimukset täyttävillä virkamiehille.

Jos Suomen Pankki tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttämisen, on sen korvattava virkamiehelle näin aiheuttamansa vahinko.

26 §

Virkamiehen virkasuhde voidaan heti purkaa, jos virkamies törkeästi rikkoo tai laiminlyö velvollisuuksiaan.

Purkamisoikeus raukeaa, jollei syy ole jo aikaisemmin menettänyt merkitystään, kahden viikon kuluttua siitä, kun Suomen Pankki sai tiedon purkamisen aiheesta tai, jos syy on jatkuva, siitä kun saatiin tieto sen lakkaamisesta. Jos purkamista kohtaa pätevä este, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa esteen lakkaamisesta.

Jos purkamista on lykätty asian esitutkinnan tai muun asian vaatiman selvityksen hankkimisen vuoksi, saadaan purkaminen toimittaa kahden viikon kuluessa siitä, kun esitutkinta lopetettiin tai selvitys on hankittu, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun aihe purkamiseen ilmaantui.

27 § (21.12.2004/1231)

Virkamiesten yleinen eroamisikä on 68 vuotta.

Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiän.

7 LUKU

LOMAUTTAMINEN

28 §

Jos Suomen Pankki voisi 20 §:n 1 momentin nojalla irtisanoa virkamiehen, virkamies voidaan 14 päivän ilmoitusaikaa noudattaen lomauttaa siten, että virkamiehen virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään määräajaksi tai toistaiseksi virkasuhteen muuten pysyessä voimassa.

Virkamies voidaan 1 momentissa säädetyllä tavalla lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi, jos virkamiehen tehtävät tai Suomen Pankin mahdollisuudet tarjota tehtäviä suoritettaviksi ovat tilapäisesti vähentyneet eikä pankki voi kohtuudella järjestää virkamiehelle muita tehtäviä tai pankin tarpeisiin sopivaa koulutusta pankissa.

Virkasuhteen kestäessä voidaan Suomen Pankin tai virkamiehen aloitteesta sopia virkamiehen lomauttamisesta. Virkaehtosopimuksella tai 57 §:ssä tarkoitetuilla yhteistoimintasopimuksilla voidaan sopia toisinkin kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään.

29 §

Lomauttaminen ei estä virkamiestä ottamasta lomauttamisen ajaksi muuta työtä.

Virkamies säilyttää lomautusaikana oikeuden asua hänen käyttöönsä palvelussuhteen perusteella annetussa asunnossa. Tärkeän syyn niin vaatiessa Suomen Pankki voi antaa virkamiehelle, jonka virantoimitus on keskeytyneenä lomautuksen vuoksi, käytettäväksi muun soveliaan asunnon. Tästä aiheutu- neet muuttokustannukset korvataan pankin varoista.

30 §

Lomautuksen välttämättömyyden tultua Suomen Pankin tietoon tämän on annettava lomautuksesta välittömästi ja mikäli mahdollista viimeistään kolme kuukautta ennen lomautuksen alkamista ennakkoilmoitus asianomaiselle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen virkamieheen myös työvoimaviranomaiselle. Ennakkoilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, arvioitu alkamisaika ja kesto sekä lomautettavien virkamiesten arvioitu lukumäärä ammattiryhmittäin.

Edellä 28 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus lomautuksesta annetaan virkamiehelle henkilökohtaisesti, jollei Suomen Pankin ja asianomaisia virkamiehiä edustavan virkamiesyhdistyksen kesken toisin sovita. Ilmoituksessa tulee mainita lomautuksen syy, sen alkamisaika ja määräaikaisen lomautuksen kesto sekä toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen osalta sen arvioitu kesto. Pankin on virkamiehen pyynnöstä annettava lomautuksesta kirjallinen todistus. Ilmoitus lomautuksesta on lisäksi annettava tiedoksi asianomaiselle luottamusmiehelle ja lomautuksen kohdistuessa vähintään kymmeneen virkamieheen myös työvoimaviranomaiselle.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole tapauksissa, joissa Suomen Pankilla muun syyn kuin lomautuksen vuoksi ei ole lomautusaikaan kohdistuvaa palkanmaksuvelvollisuutta.

Suomen Pankki voi virkamiehen suostumuksella muuttaa lomautuksen alkamis- tai päättymisaikaa tai peruuttaa lomautuksen. Jos virkamies on lomautettu toistaiseksi, on työn alkamisesta ilmoitettava vähintään viikkoa ennen.

8 LUKU

VIRANTOIMITUKSESTA PIDÄTTÄMINEN

31 §

Jos virkamiehen irtisanomista koskeva päätös ei ole saanut lainvoimaa silloin, kun irtisanomisaika on kulunut loppuun, hänet on pidätettävä virantoimituksesta, jollei korkein hallinto-oikeus erityisestä syystä toisin määrää. Jos virkamies on pantu viralta tai virkasuhde on purettu, hänet on heti pidätettävä virantoimituksesta, vaikkei päätös ole saanut lainvoimaa.

Virkamies voidaan lisäksi pidättää virantoimituksesta:

1) rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtäväänsä;

2) jos virkamies kieltäytyy 16 §:ssä tarkoitetuista tarkastuksista tai tutkimuksista taikka jos hän kieltäytyy antamasta sanotun pykälän mukaisesti terveydentilaansa koskevia tietoja;

3) jos virkamiehellä on sellainen sairaus, joka haittaa olennaisesti viran hoitoa; sekä

4) välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtäväänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa tai jos virantoimituksen jatkuminen irtisanomisajan voi vaarantaa kansalaisen turvallisuuden.

Virantoimituksesta pidättämisen tapahtuessa 2 momentin 4 kohdan nojalla virkamiehellä on kuitenkin oikeus irtisanomisajan palkkaan.

9 LUKU

SOPIMUS PALVELUSSUHTEEN EHDOSTA

32 §

Suomen Pankki voi tehdä virkamiehen kanssa kirjallisen sopimuksen palvelussuhteessa noudatettavista ehdoista. Johtokunnan jäsenen kanssa sopimuksen tekee kuitenkin pankki-valtuusto Suomen Pankista annetun lain 11 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa ei saa sopia asiasta, josta 40 §:n 2 ja 3 momentin mukaan ei saa sopia. Sopimuksessa ei myöskään saa sopia virkaehtosopimuksessa sovittuja palvelussuhteen ehtoja huonommista ehdoista.

Virkamiehen irtisanomista tai virkasuhteen purkamista pidetään samalla sopimuksen irtisanomisena.

Jollei sopimusta tehdä tai jollei sopimuksesta muuta johdu, on virkasuhteessa noudatettavista ehdoista voimassa, mitä niistä säädetään taikka 12 luvun nojalla sovitaan.

10 LUKU

MUUTOKSENHAKU VIRKASUHDEASIOISSA

33 §

Virkamies, joka katsoo, ettei Suomen Pankki ole antanut hänelle palvelussuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta sellaisena kuin se olisi ollut hänelle suoritettava, saa kirjallisesti vaatia siihen oikaisua johtokunnalta. Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä asiassa, joka kuuluu työtuomioistuimen toimivaltaan, jollei työtuomioistuin työtuomioistuimesta annetun lain

(646/1974) 1 §:n 2 momentin nojalla ole päättänyt olla ratkaisematta asiaa.

Päätökseen, jolla Suomen Pankki on antanut varoituksen, lomauttanut tai irtisanonut virkamiehen, purkanut virkasuhteen tai pidättänyt virkamiehen virantoimituksesta taikka ratkaissut työntekijän eläkemaksua tai sivutointa koskevan asian, samoin kuin 1 momentissa tarkoitettusta oikaisuvaatimuksesta annettuun ja 6 momentissa tarkoitettuun päätökseen saadaan hakea muutosta valittamalla korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tässä momentissa tarkoitettu asia on käsiteltävä kiireellisenä korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Johtokunnan päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla vakuutusosoikeudelta. Muutoksenhausta eläkettä koskevassa asiassa on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelaisissa (280/1966) säädetään.

Virkamiehen lomauttamista ja sivutointa koskeva päätös tulee noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta. Mitä edellä säädetään, koskee myös virantoimituksesta pidättämisestä tehtyä päätöstä, jollei korkein hallinto-oikeus toisin päättä.

Virkamiehen virkasuhde jatkuu katkeamatta, jos virkamiehen irtisanominen tai virkasuhteen purkaminen on lainvoimaisen päätöksen mukaan tapahtunut ilman tässä laissa säädettyä perustetta.

Virkamiehellä, joka ilman 5 §:ssä tarkoitettua perustetta on nimitetty määräajaksi tai joka ilman pätevää syytä on toistuvasti peräkkäin nimitetty määräajaksi, on oikeus virkasuhteen Suomen Pankkiin päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä pankin virkamieheksi, saada pankilta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi pankkivaltuusto, jolle korvausvaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

Suomen Pankin antamaan virkamiestä koskevaan muuhun kuin 1–3 momentissa tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Virkamiehen nimittämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei laissa toisin säädetä.

11 LUKU

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET VIRKASUHDEASIOISSA

34 §

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan periä takaisin myös siten, että se vähennetään seuraavan tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä virkamiehen palkasta, jos tämä on edelleen Suomen Pankin palveluksessa.

Kulloinkin suoritettavasta palkasta ei saa 1 momentin nojalla periä enempää kuin mitä palkasta lain mukaan saadaan ulosmitata. Takaisinperintää aloitettaessa on sen peruste ja takaisin perittävä määrä ilmoitettava virkamiehelle.

Takaisinperintä on aloitettava tässä pykälässä säädetyllä tavalla tai pantava vireille muussa järjestyksessä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana aiheeton palkan tai muun taloudellisen etuuden määrä on maksettu. Jollei takaisinperintää aloiteta tai panna vireille edellä säädetyssä määräajassa, on oikeus siihen menetetty.

35 §

Jollei 33 §:n 1 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimusta ole tehty kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, taikka 60 päivän kuluessa työtuomioistuimen sanotussa momentissa tarkoitettua päätöksen tiedoksi saamisesta, on oikeus etuuteen menetetty.

Jollei kannetta sellaisessa virkasuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta koskevassa asiassa, joka kuuluu työtuomioistuimen toimivaltaan, ole pantu vireille työtuomioistuimessa kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua, on oikeus etuuteen menetetty. Jos asiasta on työtuomioistuimesta annetun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ensin neuvoteltava, on oikeus etuuteen menetetty, jollei neuvotteluja ole siitä sovittu tavoin vaadittu edellä tarkoitettua määräajassa.

36 §

Jos virkamies laiminlyö niiden määräysten noudattamisen, jotka on annettu sairausvakuutuslain (364/1963) mukaan työn-

antajalle suoritettavaa päivä- tai äitiysrahan tai muun lakiin perustuvan etuuden hakemista varten, voidaan hänelle virkavapausajalta suoritettu palkka päivä- tai äitiysrahaa taikka muuta etuutta vastaavalta osalta periä takaisin seuraavan tai seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

37 §

Virkasuhteessa aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Virkamiehen ei ole suoritettava Suomen Pankille eikä pankin ole suoritettava virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jollei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole 12 tai 13 luvun säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja jollei keskeytyksestä aiheutunut haitta ole huomattava. Virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan pankille korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen.

Edellä 2 momentissa olevia virkamiehen korvausvastuun rajoittamisesta annettuja säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta virkamieheen, joka on ryhtynyt 49 §:n 1 momentissa kiellettyyn työtaistelutoimenpiteeseen.

38 §

Virkasuhteen irtisanominen ja purkaminen on tehtävä kirjallisesti.

Ennen kuin virkamies pidätetään virantoimituksesta tai irtisanotaan 19 §:n perusteella, virkasuhde puretaan tai virkamiehelle annetaan varoitus, on virkamiehelle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Asianomaisen pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen kuulemisesta, ennen kuin virkamiehen lomauttamisesta, irtisanomisesta tai virantoimituksesta pidättämisestä taikka virkasuhteen purkamisesta tehdään päätös, sovitaan 57 §:ssä tarkoitetulla yhteistoimintasopimuksella.

39 §

Virkamiehellä on oikeus pyynnöstä saada Suomen Pankilta todistus palvelussuhteen kestoajasta ja tehtävien laadusta (työtodistus). Lisäksi on, jos virkamies sitä pyytää, työtodistuksessa mainittava palvelussuhteen päättymisen syy ja arvalause virkamiehen osoittamasta työaidosta, ahkeruudesta ja käytöksestä. Virkamiehen kuoltua on tämän kuolinpesällä oikeus saada työtodistus.

Jos työtodistusta pyydetään myöhemmin kuin 10 vuoden kuluttua palvelussuhteen päättymisestä, Suomen Pankki on velvollinen antamaan työtodistuksen vain, jos siitä ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Samalla edellytyksellä on kadonneen tai turmeltuneen työtodistuksen tilalle pyynnöstä annettava uusi todistus.

Työtodistukseen ei saa panna mitään sellaista merkintää eikä antaa sitä sellaisessa muodossa, jonka tarkoituksena on antaa virkamiehestä muita tietoja kuin mitä työtodistuksen sanamuodosta käy ilmi.

12 LUKU

PALVELUSSUHTEEN EHTOJEN MÄÄRÄYTYMINEN

40 §

Virkamiesten palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Virkamiesten palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä niistä virkaehtosopimuksilla määrätään.

Palvelussuhteen ehtoja eivät ole Suomen Pankin järjestysmuodon perusteet tai muu virkakoneiston järjestely, viran perustaminen tai lakkauttaminen, Suomen Pankin tehtävät tai sisäinen työnjako, työn johtaminen, työmenetelmät eikä virkasuhteen syntyminen taikka sen lakkaaminen, lukuun ottamatta irtisanomisaikaa ja irtisanomisen perusteita.

Sopia ei saa:

1) virkaan vaadittavista kelpoisuusehdoista, nimitysperusteista eikä virkamiehen velvollisuuksista;

2) eläkkeistä, perhe-eläkkeistä tai niihin verrattavista muista eduista, virkasuhdeasuntojen vuokrien määrästä tai

Suomen Pankin muun omaisuuden käyttämisestä lukuun ottamatta pankin ja sen virkamiesten välisessä yhteistoimintatehtävissä toimivan henkilön työtiloja ja työvälineitä; eikä

3) niistä asioista, joista työehtosopimuksilla ei voida työntekijöiden osalta sopia.

Asiasta, josta ei ole voimassa virkaehtosopimusta, on voimassa mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään taikka virkamiehen kanssa sovitaan.

Virkaehtosopimuksen määräys, joka on 3–5 momentin vastainen, on mitätön.

41 §

Neuvottelumenettelystä sekä työrauhan turvaamista koskevasta tai muusta sellaisesta menettelystä voidaan tehdä erillinen sopimus (*pääsopimus*). Samoin voidaan tehdä erillinen sopimus virkamiesasioiden hoitamisessa noudatettavista menettelytavoista (*yleissopimus*).

Edellä 1 momentissa tarkoitetulla yleissopimuksella ei saa poiketa muualla laissa säädetyistä menettelytavoista. Muutoin 1 momentissa mainituista sopimuksista on voimassa, mitä virkaehtosopimuksesta säädetään, jollei toisin säädetä.

42 §

Neuvottelu- ja sopimusosapuolia ovat:

- 1) Suomen Pankki; sekä
- 2) virkamiesten puolesta sellainen rekisteröity yhdistys, jonka varsinaisiin tarkoituksiin kuuluu virkamiesten etujen valvominen virkasuhteissa (virkamiesyhdistys) ja jonka kanssa Suomen Pankki harkitsee tarkoituksenmukaiseksi neuvottelujen käymisen ja virkaehtosopimuksen tekemisen.

Suomen Pankki voi erikseen määrätä ne virkamiehet, joiden tehtäviin kuuluu edustaa Suomen Pankkia tässä luvussa tarkoitetuissa neuvotteluissa tai työtaistelun sattuessa taikka joiden tehtäviin muutoin kuuluu toimia työnantajan edustajana. Näiden virkamiesten palvelussuhteen ehdot määrää Suomen Pankki.

43 §

Virkaehtosopimus on tehtävä kirjallisesti. Sopimus voidaan tehdä myös siten, että sopimuksen sisältö merkitään neuvotteluosapuolten pitämässä neuvottelussa laadittuun pöytäkir-

jaan, joka yhteisesti sovitulla tavalla todetaan oikeaksi.

Virkaehtosopimukseen ovat sidotut:

- 1) Suomen Pankki;
- 2) ne virkamiesyhdistykset, jotka ovat tehneet virkaehtosopimuksen tai jälkeempään aikaisempien sopimukseen osallisten suostumuksella kirjallisesti siihen yhtyneet;
- 3) ne rekisteröidyt yhdistykset, jotka yhdessä tai useammassa asteessa ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet 2 kohdassa tarkoitettujen yhdistysten alayhdistyksiä; ja
- 4) ne virkamiehet, jotka ovat tai sopimuksen voimassa ollessa ovat olleet sopimukseen sidotun virkamiesyhdistyksen jäseniä.

Suomen Pankki ei muissa kuin 32 §:ssä ja 42 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa saa määrätä tai sopia virkaehtosopimuksen soveltamisalalla sopimuksen ulkopuolella olevan virkaehtosopimuksen tarkoittamaa työtä suorittavan virkamiehen palvelussuhteen ehtoja sellaisiksi, että ne ovat ristiriidassa virkaehtosopimuksen kanssa.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, on noudatettava ainoastaan sikäli kuin Suomen Pankki, yhdistys tai virkamies ei ole sidottu aikaisempaan toisin ehdoin tehtyyn virkaehtosopimukseen taikka mikäli virkaehtosopimuksessa itsessään ei ole sen sitovuuspiiriä rajoitettu.

44 §

Virkaehtosopimuksen, jota ei ole tehty määräajaksi, voi sopimukseen osallinen, mikäli irtisanomisajasta ei ole toisin sovittu, irtisanoa päättymään kolmen kuukauden kuluttua. Pitemmäksi ajaksi kuin neljäksi vuodeksi tehty virkaehtosopimus on neljän vuoden kuluttua voimassa niin kuin virkaehtosopimus, jonka voimassaoloaikaa ei ole määrätty. Mitä edellä on sanottu, koskee myös pääsopimusta, kuitenkin niin, että sen osalta irtisanomisaika on vastaavasti kuusi kuukautta.

Sama irtisanomisoikeus kuin sopimukseen osallisella on 43 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla yhdistyksellä, jos se on lakannut olemasta sopimukseen osallisen yhdistyksen alayhdistys. Alayhdistys on kuitenkin sidottu virkaehtosopimukseen saman ajan kuin edellä tarkoitettu sopimukseen osallinen yhdistys.

Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti.

Vaikka virkaehtosopimus on lakannut olemasta voimassa, on siinä määrättyjä palvelussuhteen ehtoja edelleen noudatettava, kunnes uusi sopimus on tehty ja tullut voimaan, jollei toisin ole sovittu tai 40 §:n 5 momentista muuta johdu.

13 LUKU

TYÖRAUHA JA TYÖRIIDAT

45 §

Muuhun voimassa olevaa palvelussuhdetta koskevaan työtaistelutoimenpiteeseen kuin työnsulkuun tai lakkoon ei saa ryhtyä.

Myös 1 momentissa mainitut työtaistelutoimenpiteet ovat kiellettyjä, jos niillä pyritään vaikuttamaan muihin kuin 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisiin asioihin tai jos laissa on niin erikseen säädetty. Kielto koskee muitakin kuin 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisia asioita silloinkin, kun niistä voidaan tehdä 41 §:n mukaan pääsopimus tai yleissopimus.

Työnsululla tarkoitetaan Suomen Pankin toimeenpanemaa ja lakolla virkamiesyhdistyksen Suomen Pankkiin kohdistamaa työnseisausta, jonka tarkoituksena on vastapuolen painostaminen työriidassa keskeyttämällä työnseisauksen piiriin kuuluvien virkamiesten kaikkien virkatehtävien suorittaminen.

Virkamies ei saa osallistua lakkoon muutoin kuin siihen ryhtyneen virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella. Edellä 42 §:n 2 momentissa tarkoitettut virkamiehet eivät saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin. Työnsulun toimeenpanemisesta päättää Suomen Pankki.

46 §

Virkaehtosopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassa ollessa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi. Tätä työrauhavelvoitetta voidaan virkaehtosopimuksessa laajentaa. Työrauhavelvoite koskee myös yhdistystä, jonka 43 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainittu alayhdistys on yhdistyksen suostumuksella tehnyt

virkaehtosopimuksen. Pääsopimuksen, yleissopimuksen tai muun ainoastaan erityiskysymyksiä koskevan sopimuksen voimassaolo ei estä ryhtymästä työtaistelutoimenpiteisiin uuden muita kysymyksiä koskevan sopimuksen aikaansaamiseksi, ellei toisin ole sovittu.

47 §

Virkamiesyhdistys on velvollinen valvomaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet pidättäytyvät 45 §:ssä kielletyistä työtaistelutoimenpiteistä.

Virkaehtosopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen huolehtimaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet, joita sopimus koskee, eivät riko 46 §:n mukaista työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä.

Yhdistykselle 1 ja 2 momentin mukaan kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei se saa tukea tai avustaa kiellettyjä työtaistelutoimenpiteitä eikä muullakaan tavalla myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

48 §

Virkamies ei ole velvollinen suorittamaan työnsulun, lakon tai 40 §:n mukaan sopimuksenvaraisia asioita koskevan saannon alaisia tehtäviä. Työtaistelun piiriin kuulumattoman virkamiehen on täytettävä tavanomaiset virkavelvollisuutensa, minkä lisäksi hän on velvollinen tekemään suojelutyötä. Mitä 45 §:n 2 momentissa on säädetty, ei estä työtaistelun piiriin kuuluvaa virkamiestä tekemästä suojelutyötä.

Suojelutyöllä tarkoitetaan työtä, jonka suorittaminen työtaistelua toimeenpantaessa on välttämätöntä kansalaisten hengen tai terveyden vaarantumisen ehkäisemiseksi taikka sellaisen omaisuuden suojelemiseksi, joka työtaistelun johdosta erityisesti vaarantuu.

49 §

Työtaistelutoimenpiteet, jotka haittaavat Suomen Pankin laissa säädettyjen tehtävien hoitamista siten, että niistä voi aiheutua huomattavaa vahinkoa maalle tai vakavaa häiriötä maksu- tai rahoitusjärjestelmän toiminnalle taikka vakava uhka Suomen Pankin turvallisuudelle, ovat kiellettyjä.

Suomen Pankin laissa säädettyjen tehtävien hoitaminen on turvattava työtaistelutoimenpiteestä huolimatta. Jos työtaistelutoimenpide estää tai olennaisesti haittaa Suomen Pankin tehtävien hoitamista, tulee osapuolten siitä tiedon saatuaan viivytyksettä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen esteen tai haitan poistamiseksi.

14 LUKU

SEURAAMUKSET VIRKAEHTOSOPIMUKSEN SEKÄ 12 JA 13 LUVUN SÄÄNNÖSTEN RIKKOMISESTA

50 §

Virkaehtosopimukseen sidotun, joka tietensä rikkoo tai jonka olisi perustellusti pitänyt tietää rikkovansa sopimuksen määräyksiä, työtuomioistuin voi tuomita maksamaan hyvityssakon.

Jos Suomen Pankin taholta menetellään 45 tai 46 §:n vastaisesti tai jos virkamiesyhdistys rikkoo tai jättää noudattamatta, mitä 45–47 §:ssä säädetään, on Suomen Pankin tai virkamiesyhdistyksen, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty, maksettava vahingonkorvauksen sijasta hyvityssakko. Tämän momentin säännöksiä ei kuitenkaan ole sovellettava 46 §:ssä tarkoitetun suostumuksen antaneeseen yhdistykseen.

Hyvityssakon määrä saa Suomen Pankin tai yhdistyksen osalta olla enintään 74 000 markkaa ja virkamiehen osalta enintään 300 markkaa. Hyvityssakon markkamäärät muuttuvat valtioneuvoston valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) 19 §:n 3 momentin nojalla markkamäärien tarkistamisesta tekemän päätöksen mukaisesti.

51 §

Hyvityssakkoa tuomittaessa on otettava huomioon kaikki esille tulleet asianhaarat, kuten vahingon suuruus, syyllisyyden määrä, toisen osapuolen rikkomukseen mahdollisesti antama aihe ja yhdistyksen koko. Erityisestä syystä voidaan hyvityssakko jättää tuomitsematta.

Hyvityssakko tuomitaan maksettavaksi, jollei virkaehtosopimuksessa ole toisin määrätty, vahinkoa kärsineelle tai, jos vahinkoa ei ole syntynyt, sille asianosaiselle, jonka vaatimuk-

sesta tuomio on annettu. Jos hyvitykseen oikeutettuja asianosaisia on useita, on tuomiossa määrättävä, ottaen huomioon kunkin asianosaisten ja niiden jäsenten ja edustettavien kärsimän vahingon suuruus, miten tuomittu määrä on asianosaisten kesken jaettava.

52 §

Jos virkaehtosopimuksen määräyksiä on niin olennaisesti rikottu, ettei toisilta sopimukseen sidotuilta kohtuudella voida vaatia sopimussuhteen jatkamista, työtuomioistuimien voi julistaa sopimuksen heti purkautuneeksi. Kun sopimus on jotakin virkamiesyhdistystä vastaan ajatun kanteen johdosta julistettu purkautuneeksi, voidaan sopimus kahden viikon kuluessa irtisanoa muihinkin yhdistyksiin nähden.

Jos sopimus on yhdistyksen kanteesta julistettu purkautuneeksi, on toisellakin yhdistyksellä, joka on sopimukseen osallinen tai jolla on 44 §:n 2 momentin mukaan irtisanomisoikeus, oikeus kahden viikon kuluessa irtisanoa sopimus.

Näin irtisanottu sopimus lakkaa heti olemasta voimassa.

53 §

Virkamiehen osallistumista virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen ei ole 49 §:ssä tarkoitettuja työtaistelutoimenpiteitä lukuun ottamatta pidettävä virkarikoksena eikä perusteenä virkasuhteen purkamiseen.

15 LUKU

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ VIRKAEHTOSOPIMUSASIOISSA

54 §

Virkamiestä ei saa ilman erittäin pakottavaa syytä estää osallistumasta virkamiesyhdistyksen edustajana 12 ja 13 luvussa tarkoitettuihin neuvotteluihin.

55 §

Työtaistelun piiriin kuuluvalla virkamiehelle ei suoriteta palkkausta ja muita taloudellisia etuja siltä ajalta, minkä työnteke on estynyt Suomen Pankkiin kohdistetun työtaistelutoi-

menpiteen vuoksi. Niitä ei myöskään suoriteta Suomen Pankin toimeenpaneman työnsulun piiriin kuuluvalla virkamiehelle. Virkamiehellä on kuitenkin oikeus virka-asunnon käyttämiseen työtaistelun aikana.

56 §

Virkamies ei saa valittamalla hakea muutosta 40 §:ssä tarkoitettussa asiassa taikka saattaa sitä oikaisuvaatimuksin käsiteltäväksi, jos hänellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

16 LUKU

YHTEISTOIMINTAJÄRJESTELMÄT

57 §

Edellä 40 ja 41 §:ssä tarkoitettujen sopimusten noudattamista, osapuolten välillä syntyvien erimielisyyksien tarkoituksenmukaista, oikeudenmukaista ja nopeaa selvittämistä, työrauhan ylläpitämistä sekä työsuojelua koskevien kysymysten tarkoituksenmukaista hoitamista varten voidaan osapuolten välillä sopia luottamusmiesjärjestelmästä, työsuojeluorganisaatiosta sekä muusta yhteistoimintamenettelystä.

17 LUKU

ELÄKKEET

58 §

Suomen Pankkiin palvelussuhteessa olevan oikeus pankin varoista kustannettavaan eläkkeeseen määräytyy soveltuvin osin samojen perusteiden mukaan kuin valtion eläketurva. Valtion eläketurvalla tarkoitetaan oikeutta valtion varoista suoritettavaan sellaiseen eläkkeeseen, perhe-eläkkeeseen ja muuhun etuuteen, jonka sisällöstä ja saamisen edellytyksistä säädetään valtion eläkelaisissa ja siihen liittyvässä lainsäädännössä. Eläkkeen ja perhe-eläkkeen myöntää Suomen Pankin johtokunta.

Tarkemmat määräykset eläkkeen ja perhe-eläkkeen maksamisesta ja eläketurvasta muutoin annetaan Suomen Pankista

annetun lain 11 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaisesti eläke- ja perhe-eläkesäännöillä.

Suomen Pankin palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia osallistumaan tämän pykälän mukaisen eläketurvan kustantamiseen suorittamalla Suomen Pankille työntekijäin eläkemaksun, joka on työntekijäin eläkelain 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osa palkasta.

58 a § (21.12.2004/1231)

Suomen Pankin oikeuteen saada maksutta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä 58 §:ssä tarkoitetun eläketurvan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot sovelletaan, mitä valtion eläkelain 26 §:ssä säädetään Valtiokonttorin oikeudesta tietojen saamiseen.

Eläkkeenhakijan ja -saajan velvollisuudesta antaa Suomen Pankille eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelain 26 a §:ssä säädetään.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Suomen Pankin oikeuteen antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä 58 §:ssä tarkoitetun eläketurvan toimeenpanoon perustuvia tietoja ja avata tekninen käyttöyhteys, sovelletaan vastaavasti, mitä valtion eläkelain 26 d ja 26 e §:ssä säädetään.

18 LUKU

VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

59 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tällä lailla kumotaan Suomen Pankista 24 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (719/1997) 3 luku, 43 ja 45–48 §.

60 §

Tällä lailla kumottuja Suomen Pankista annetun lain 45 ja 46 §:ää sovelletaan edelleen.

61 §

Ennen tämän lain voimaantuloa 6 §:ssä tarkoitettuihin virkoihin tai niitä vastaaviin määräaikaisiin virkasuhteisiin nimettyjen virkamiesten on annettava 6 §:ssä tarkoitettu ilmoitus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

62 §

Mitä 22 §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa alkaneissa lomautuksissa. Momentissa tarkoitettuja kalenteripäiviä laskettaessa otetaan kuitenkin huomioon vain lain voimaantulon jälkeiset lomautuspäivät.

MUUTOSSÄÄDÖSTEN VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN

(23.12.1999/1256)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2000.

(21.12.2004/1231)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Tämän lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun virkamiehen tulee antaa mainitun pykälän mukainen selvitys kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun pankkivaltuusto on lain voimaan tultua ensimmäisen kerran määrännyt, mitkä virat kuuluvat selvitysvelvollisuuden piiriin.

SUOMEN PANKIN JOHTOSÄÄNTÖ

Pankkivaltuusto on Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 11 §:n 3 momentin 4 kohdan ja 15 §:n 3 momentin nojalla vahvistanut seuraavan johtokunnan päätösmenettelyä koskevan johtosäännön.

1 Johtokunnan päätöksenteko

Johtokunta käsittelee ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvat asiat kokouksissaan. Johtokunnan kokoukset voidaan tarpeen vaatiessa järjestää myös puhelinkokouksina. Puhelinkokous on järjestettävä niin, että kaikki siihen osallistuvat henkilöt ovat kytkeytyneinä samaan kokouspuheluun.

2 Päätöksenteko muutoin kuin kokouksissa

Johtokunta voi päätösvaltaisena ollessaan poikkeuksellisesti päättää asioita myös muulloin kuin kokouksissaan, mikäli käsiteltävä asia on niin kiireellinen, ettei johtokunnan säännönmukaisen kokouksen pitäminen ole mahdollista. Tällaiset päätökset, jotka ovat syntyneet hyväksymismerkinnällä, on viipymättä saatettava kaikkien johtokunnan jäsenten tietoon ja kirjattava johtokunnan pöytäkirjaan.

Lisäksi johtokunta voi Suomen Pankista annetun lain 14 §:n 3 momentin nojalla delegoida yhdelle jäsenelleen tai jollekin pankin virkamiehelle oikeuden tehdä päätöksiä siten kuin siitä erikseen päätetään.

3 Asioiden esittely

Johtokunta päättää asiat esittelystä sekä johtokunnan kokouksissa että edellä kohdan 2 ensimmäisessä kappaleessa tarkoitetuissa tilanteissa. Esittelyn suorittaa se johtokunnan jäsen, jonka toimialaan asia johtokunnan vahvistaman työnjaon mukaan kuuluu tai hänen estyneenä ollessaan se johtokunnan jäsen, joka toimii tämän varahenkilönä siten kuin johtokunnan työnjaossa määrätään.

Esittelyn voi tehdä myös johtokunnan jäsenen kulloinkin tehtävään määräämä osasto- tai yksikön päällikkö tai tämän ollessa estyneenä taikka tarpeen mukaan muulloinkin toimis-

topäällikkö, asian valmistelija tai muu asiaan perehtynyt virkamies.

Mikäli esittelijän mielipide eroaa johtokunnan tekemästä päätöksestä, on esittelijällä oikeus saada kantansa merkityksi johtokunnan pöytäkirjaan. Esittelijän muiden oikeuksien ja velvollisuuksien osalta noudatetaan soveltuvin osin valtioneuvoston esittelyssä sovellettavia periaatteita.

Asioiden käsittely perustuu kirjalliseen, esityslistan mukana jaettuun aineistoon, joka sisältää ainakin:

- yksilöidyn päätösesityksen;
- asiaa koskevan valmisteluaineiston, jonka tulee sisältää myös valmistelutyössä mahdollisesti esiintyneet päätöksenteon kannalta merkittävät mielipiteet sekä tiedon siitä, mitä tahoja valmistelutyössä on kuultu;
- ehdotuksen asiaan liittyvästä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta;
- tarvittaessa pankin tietoturvaohjeen mukaisen salassapitoluokituksen.

4 Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

SUOMEN PANKIN JOHTOKUNNAN TYÖJÄRJESTYS

Suomen Pankin johtokunta on 3. päivänä lokakuuta 2007 vahvistanut pankkivaltuuston 19.11.1998 antamaa Suomen Pankin johtosääntöä täydentävän johtokunnan työjärjestyksen.

1 Johtokunnan kokoukset

Johtokunnan kutsuu koolle sen puheenjohtaja ja hänen esityneenä ollessaan varapuheenjohtaja tai tämän sijainen.

Johtokunnan säännönmukaiset kokoukset ovat keskiviikkoina klo 9.00 alkaen, jollei johtokunnan puheenjohtaja ole peruuttanut kokousta tai muuttanut kokousaikaa. Kokouspaikkana on johtokunnan kokoushuone, jollei kokouskutsussa ole toisin ilmoitettu. Kokouspaikkana on kuitenkin pankkisalien Kultakanta käsiteltäessä seminaarityypisiä asioita tai osallistujien runsaan lukumäärän sitä edellyttäessä.

2 Kokoussuunnitelma

Johtokunnan kokousten suunnittelua varten laaditaan puolivuositain etukäteen kokoussuunnitelma, jota pyritään noudattamaan suunnittelukautena yksittäisten kokousten esityslistaa laadittaessa.

Johdon sihteeristö huolehtii johtokunnan puheenjohtajan johdolla kokoussuunnitelman laatimisesta ja sen ylläpitämisestä. Sihteeristö pyytää kultakin osastolta hyvissä ajoin ennen suunnittelukauden alkamista tiedot johtokunnan käsittelyyn tulevista asioista sekä käsittelyajankohdasta, joiden tulee olla asianomaisen vastuualueen johtokunnan jäsenen hyväksymiä. Johtokunnan puheenjohtajalle ja sihteeristölle tulee myös ilmoittaa viipymättä sellaisista vireille tulleista tai tulevista asioista, jotka ovat johtokunnan kokouksessa käsiteltäviä taikka muuten laajakantoisia tai merkittäviä pankin toiminnan kannalta.

Johtokunnan puheenjohtaja vahvistaa kokoussuunnitelman ja siihen erityisestä syystä tehtävät muutokset. Johtokunta käsittelee kokoussuunnitelmaa neljännesvuositain. Sihteeristö huolehtii päivitetyn kokoussuunnitelman tiedottamisesta johtokunnalle ja osastoille.

3 Esityslista, esittelymuistio sekä muu kokousaineisto

Johtokunnan puheenjohtaja päättää johtokunnan kokouksen esityslistan sisällöstä vahvistetun kokoussuunnitelman sekä johtokunnan jäsenten esittämien käsittelypyyntöjen perusteella.

Esityslistalla asiat jaetaan neljään ryhmään: päätettävät, periaatekeskustelua edellyttävät, tiedoksi merkittävät sekä seminaarityyppiset asiat. Esityslistasta tulee ilmetä käsiteltäväksi tulevan asian lisäksi esittelijän ja läsnä olevien asiantuntijoiden nimet sekä jaettava asiakirja-aineisto. Esityslistan ulkopuolelta voi käsiteltäväksi tuoda jonkin asian vain erityisestä syystä ja puheenjohtajan etukäteen antamalla suostumuksella.

Kustakin käsiteltäväksi tulevasta asiasta, seminaarityyppiä sekä EKP:n neuvostossa tai yleisneuvostossa esille tulevia asioita lukuun ottamatta, on laadittava vahvistetun mallin mukainen ja asianomaisen vastuualueen johtokunnan jäsenen hyväksymä esittelymuistio, josta selkeästi ilmenee päätösesityksen sisältö sekä muut johtokunnan kannanottoa edellyttävät asiat perusteluineen tiedottaminen mukaan lukien. Esittelymuistion liitteenä voi olla käsiteltävään aiheeseen liittyvää muuta aineistoa.

4 Osanottajat

Johtokunnan kokouksiin osallistuvat johtokunnan jäsenet, johtokunnan sihteeri, viestintäpäällikkö sekä läsnä oleviksi määrätyt asiantuntijat.

Henkilöstön kuulemisessa ja muussa yhteistoiminnassa noudatetaan, mitä hallintolaissa (434/2003) on säädetty ja voimassa olevassa Suomen Pankin yhteistoimintasopimuksessa (YT-sopimus) on sovittu.

Johtokunta voi tarvittaessa kutsua kokoukseensa ulkopuolisen henkilön kuultavaksi asiantuntijana.

5 Asioiden esittely ja päätöksentekojärjestys

Johtokunnan kokouksen päätösvaltaisuudesta ja päätöksenteosta on säädetty Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 15 §:n 1 momentissa.

Asian esittelystä johtokunnan kokouksessa on määrätty Suomen Pankin johtosäännön 3. kohdassa.

Päätöksenteossa noudatetaan seuraavaa järjestystä:

– Käsiteltävän asian vastualueen johtokunnan jäsen esittelee asian, minkä jälkeen käydään keskustelu esittelijän sekä asiantuntijoiden vastatessa mahdollisiin kysymyksiin.

– Keskustelun jälkeen puheenjohtaja toteaa johtokunnan päätöksen.

– Jos ilmenee erimielisyyttä, asiasta päätetään äänestämällä. Esittelijän mahdollinen erivä mielipide tai vähemmistöön jääneen johtokunnan jäsenen äänestyslausunto kirjataan pöytäkirjaan päätöksen sisällön kirjaamisen jälkeen siinä kokouksessa, jossa asiasta päätetään.

EKP:n neuvostossa tai yleisneuvostossa esille tulevat asiat käsitellään johtokunnassa kuitenkin edellä sanotusta poiketen niin, että varsinaista esittelyä ja päätösesitystä ei tehdä, vaan johdon sihteeristön tekemästä linjausehdotuksesta käydään keskustelu ja linjausehdotus merkitään pöytäkirjaan.

6 Johtokunnan päätöksistä tiedottaminen ja niiden täytäntöönpanon seuranta

Johdon sihteeristö vastaa yleisesti johtokunnan päätösten tiedottamisesta. Päätöksistä tiedotetaan sisäisesti pankin intranet-sivuilla sekä harkinnan mukaan internet-sivuilla ja erityisillä tiedotteilla tai muulla tarkoituksenmukaisena pidettävällä tavalla. Kukin osasto huolehtii oman vastualueensa päätösten yksityiskohtaisemmasta tiedottamisesta. Johdon sihteeristö seuraa ja valvoo sitä, että johtokunnan päätökset on asianmukaisesti pantu täytäntöön taikka ryhdytty muihin päätösten edellyttämiin toimenpiteisiin.

7 Johtokunnan päätösten kirjaaminen

Johtokunta käsittelee ja ratkaisee toimivaltaansa kuuluvat asiat pääsäännön mukaan kokouksissaan. Johtokunnan muunnallisista päätöksentekotavoista on määrätty Suomen Pankin johtosäännön 1 ja 2 kohdassa. Kaikki johtokunnan päätökset kirjataan johtokunnan kokouspöytäkirjaan, joka toimii myös päätösrekisterinä. Pöytäkirjaan voidaan merkitä tiedoksi myös sellaisia periaatteellisesti tai muuten merkittäviä asioita ja ratkaisuja, jotka on tehty johtokunnan delegoimaa päätösvaltaa käyttäen tai joku ulkopuolinen taho on tehnyt pankin toimintaan erityisesti liittyen.

Johtokunnan kokouksesta pidetyn pöytäkirjan allekirjoittavat johtokunnan puheenjohtaja tai hänen ollessa estyneenä kokouksen puheenjohtaja sekä sihteeri sen jälkeen, kun johtokunta on myöhemmässä kokouksessaan hyväksynyt pöytäkirjan sisällön

8 Johtokunnan kokousten hallinnointi

Johtokunnan kanslia hallinnoi johtokunnan kokouksia johtokunnan puheenjohtajan ja johdon sihteeristön osastopäällikön antamien tarkempien määräysten ja ohjeiden mukaisella tavalla.

9 Johtokunnan päätösvallan delegointi

Johtokunta voi delegoida päätösvaltaansa yhdelle tai useammalle jäsenistään taikka pankin virkamiehelle. Delegointipäätöksen tulee olla nimenomainen sekä sisältää määräykset siitä, miten delegoidun päätösvallan käytöstä raportoidaan ja miten sitä valvotaan.

10 Voimaantulo

Tämä työjärjestys tulee voimaan 15. päivänä lokakuuta 2007 ja sillä samalla kumotaan 18. päivänä elokuuta 2004 vahvistettu työjärjestys.

N:o 358/1993

RAHALAKI*

Annettu Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 1993

Vastaanotto- ja lunastusvelvollisuus

11 §:n 2 momentti

Rikkinäisen setelin Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan nimellisarvosta, jos setelistä on yhtenä kappaaleena jäljellä enemmän kuin puolet. Muissa tapauksissa Suomen Pankki päättää, ottaako se setelin vastaan ja maksaako se siitä nimellisarvon tai vähemmän.

Erinäiset säännökset

14 §

Suomen Pankki voi päättää setelien ja valtiovarainministeriön metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä.

Suomen Pankki on kuitenkin velvollinen lunastamaan nimellisarvosta kymmenen vuoden ajan edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen voimaantulosta ne setelit ja metallirahat, jotka eivät enää ole laillisia maksuvälineitä.

Valtiolla on vastaavasti velvollisuus lunastaa Suomen Pankin 2 momentin mukaisesti lunastamat metallirahat vuoden kuluessa mainitussa lainkohdassa säädetyn määräajan päättymisestä.

* Tämä laki on osittain kumottu. Ks. laki rahalain kumoamisesta (215/1998), s. 54, ja laki metallirahasta (216/1998), s. 55.

N:o 215/1998

LAKI RAHALAIN KUMOAMISESTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

1 §

Tällä lailla kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1993 annettu rahalaki (358/1993) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 1 artiklan mukaisesti osallistuu yhtenäisvaluutan alueeseen.

Rahalain säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen seuraavasti:

7) 11 §:n 2 momenttia ja setelien osalta 14 §:n 2 momenttia kymmenen vuoden ajan siitä, kun rahalain nojalla liikkeeseen lasketut setelit ovat lakanneet olemasta laillisia maksuvälineitä.

N:o 216/1998

LAKI METALLIRAHASTA

Annettu Helsingissä 27 päivänä maaliskuuta 1998

1 §

Valtiolla on yksinoikeus Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti lyöttää Suomessa metallirahaa omaan lukuunsa.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Tässä momentissa tarkoitettut juhlametallirahat ovat laillisia maksuvälineitä Suomessa. (24.5.2002/378)

2 §

Metallirahat laskee liikkeeseen Suomen Pankki. Asianomainen ministeriö luovuttaa rahat Suomen Pankille nimellisarvosta liikkeeseen laskemista varten.

Liikkeeseen laskettavan metallirahan määrälle on saatava Euroopan keskuspankin hyväksyminen.

Suomen Pankki ja asianomainen ministeriö voivat sopia metallirahan liikkeeseen laskemisessa sovellettavasta menettelystä.

3 §

Metallirahaa, joka on huomattavasti vahingoittunut, ei saa käyttää maksuvälineenä, eikä sitä tarvitse hyväksyä maksuksi.

Suomen Pankki on velvollinen ottamaan vastaan vahingoittuneen metallirahan, jos se voidaan varmasti todeta oikeaksi.

4 §

Valtio lunastaa Suomen Pankille palautetut, Suomen Pankin liikkeeseen laskemat metallirahat niiden nimellisarvosta.

5 §

Asianomainen ministeriö voi Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti päättää metallirahojen lakkauttamisesta laillisina maksuvälineinä.

Suomen Pankki on kuitenkin velvollinen lunastamaan nimellisarvosta kymmenen vuoden ajan 1 momentissa tarkoitettun päätöksen voimaantulosta metallirahat, jotka eivät enää ole laillisia maksuvälineitä.

Valtiolla on vastaavasti velvollisuus lunastaa Suomen Pankin 2 momentin mukaisesti lunastamat metallirahat vuoden kuluessa momentissa säädetyn määräajan päättymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ministeriön päätös on julkaistava Suomen säädöskokoelmassa viimeistään kuusi kuukautta ennen päätöksen voimaantuloa, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

6 §

Tämä laki tulee voimaan, kun Suomi Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 109 1 artiklan mukaisesti osallistuu yhtenäisvaluutan alueeseen.

Metallirahat, jotka ovat laillisia maksuvälineitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla, pysyvät laillisina maksuvälineinä, kunnes 5 §:n 1 momentin nojalla toisin päätetään.

N:o 890/2000

LAKI EUROMÄÄRÄISTEN MAKSUJEN PYÖRISTÄMISESTÄ

Annettu Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2000

1 §

Suomessa suoritettava euromääräinen maksu pyöristetään seuraavasti:

1) jos suoritettava määrä päättyy yhteen tai kahteen senttiin, se pyöristetään lähinnä pienempään kymmenellä jaolliseen senttimäärään,

2) jos suoritettava määrä päättyy kolmeen tai neljään senttiin, se pyöristetään lähinnä suurempaan viidellä jaolliseen senttimäärään,

3) jos suoritettava määrä päättyy kuuteen tai seitsemään senttiin, se pyöristetään lähinnä pienempään viidellä jaolliseen senttimäärään,

4) jos suoritettava määrä päättyy kahdeksaan tai yhdeksään senttiin, se pyöristetään lähinnä suurempaan kymmenellä jaolliseen senttimäärään.

Yhden ja kahden sentin suuruista maksua ei pyöristetä.

Maksu voidaan pyöristää 1 momentissa säädetyllä tavalla myös velottaessa sitä kirjallisesti tai kirjattaessa se maksamisen sijasta velaksi taikka maksettaessa se pankki- tai muulla maksukortilla. (14.6.2002/496)

2 §

Senttimääriä ei pyöristetä, jos osapuolten kesken on niin sovittu tai jos maksu suoritetaan tilien välisenä tilisiirtona.

Kun maksu suoritetaan pankin välityksellä muuten kuin 1 momentissa tarkoitettuna tilisiirtona, pankki voi vaatia, että maksun ja maksutositteen määrä pyöristetään. Jos tällöin suoritetaan useampia maksuja samanaikaisesti, kukin niistä pyöristetään erikseen.

3 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2002.

N:o 1112/1977

LAKI

**KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTARAHASTOA
KOSKEVAN SOPIMUKSEN ERÄIDEN
MUUTOSTEN HYVÄKSYMISESTÄ**

Annettu Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1977

1 §

Kansainvälisen valuuttarahaston hallintoneuvoston 30 päivänä huhtikuuta 1976 hyväksymät Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutokset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovitettu.

2 §

Suomen Pankki on Suomen valtion puolesta yhteydessä Kansainväliseen valuuttarahastoon ja on kaiken rahaston hallussa olevan Suomen valuutan talletuspaikka.

3 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

N:o 1113/1977

ASETUS

**KANSAINVÄLISTÄ VALUUTTARAHASTOA
KOSKEVAN SOPIMUKSEN ERÄIDEN
MUUTOSTEN VOIMAANSAATTAMISESTA**

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 1977

1 §

Kansainvälisen valuuttarahaston hallintoneuvoston 30 päivänä huhtikuuta 1976 hyväksymät Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutokset ovat voimassa niin kuin niistä on sovittu.

2 § (22.12.1978/1046)

Edellä tarkoitetussa sopimuksessa edellytetyt liiketoimet hoitaa ja XV–XXV artiklan ja liitteiden F–I soveltamisesta johtuvat ilmoitukset ja sitoumukset antaa Suomen valtion puolesta Suomen Pankki.

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen asetuskokoelman sopimussarjan n:ossa 69/1977. Sopimuksen muutos on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 30/1998 (ks. myös asetus Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen muutosten voimaansaattamisesta, Suomen säädöskokoelman n:o 195/1998).)

B

EUROOPAN UNIONIN LAINSÄÄDÄNTÖÄ

EUROOPAN UNIONISTA TEHTY SOPIMUS*

Tehty Maastrichtissa 7 päivänä helmikuuta 1992

3 artikla

4. Unioni perustaa talous- ja rahaliiton, jonka rahayksikkö on euro.

13 artikla

1. Unionilla on toimielinjärjestelmä, jolla pyritään edistämään unionin arvoja, ajamaan unionin tavoitteita, palvelemaan unionin, sen kansalaisten ja jäsenvaltioiden etuja sekä varmistamaan unionin politiikkojen ja toimien johdonmukaisuus, tehokkuus ja jatkuvuus.

Unionin toimielimet ovat seuraavat:

- Euroopan parlamentti,
- Eurooppa-neuvosto,
- neuvosto,
- Euroopan komissio, jäljempänä 'komissio',
- Euroopan unionin tuomioistuin,
- Euroopan keskuspankki,
- tilintarkastustuomioistuin.

2. Kukin toimielin toimii sille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoissa sekä niissä määrättyjen menettelyjen, edellytysten ja tavoitteiden mukaisesti. Toimielimet tekevät keskenään vilpittömää yhteistyötä.

3. Euroopan keskuspankkia ja tilintarkastustuomioistuinta koskevat määräykset sekä muita toimielimiä koskevat yksityiskohtaiset määräykset ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa.

4. Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota avustavat talous- ja sosiaalikomitea sekä alueiden komitea, joilla on neuvoa-antava tehtävä.

* Epävirallinen konsolidoitu versio, sellaisena kuin se on 13 päivänä joulukuuta 2007 allekirjoitetulla ja 1 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tulleella Lissabonin sopimuksella siihen tehtyjen muutosten jälkeen.

EUROOPAN UNIONIN TOIMINNASTA TEHTY SOPIMUS

Tehty Roomassa 25 päivänä maaliskuuta 1957*

119 artikla

1. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi jäsenvaltioiden ja unionin toimintaan sisältyy tässä sopimuksessa määrätyn edellytyksin sellaisen talouspolitiikan käyttöön ottaminen, joka perustuu jäsenvaltioiden talouspolitiikan tiiviiseen yhteensovittamiseen, sisämarkkinoihin ja yhteisten tavoitteiden määrittämiseen ja jota harjoitetaan vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti.

2. Sen ohella tähän toimintaa sisältyy perussopimuksissa määrätyn edellytyksin ja niissä määrättyjä menettelyjä noudattaen yhteinen raha, euro, sekä sellaisen yhtenäisen rahapolitiikan ja sellaisen yhtenäisen valuuttapolitiikan määrittäminen ja harjoittaminen, joiden ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta, ja mainittua tavoitetta kuitenkin rajoittamatta tukea yleistä talouspolitiikkaa unionissa vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti.

3. Tämä jäsenvaltioiden ja unionin toiminta merkitsee, että seuraavia johtavia periaatteita noudatetaan: vakaa hintataso, terve julkistalous ja rahatalous sekä kestävä maksutase.

2 LUKU RAHAPOLITIIKKA

127 artikla

1. Euroopan keskuspankkijärjestelmän, jäljempänä 'EKPJ', en-

* Epävirallinen konsolidoitu versio, sellaisena kuin se on 13 päivänä joulukuuta 2007 allekirjoitetulla ja 1 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tulleella Lissabonin sopimuksella siihen tehtyjen muutosten jälkeen.

sisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKPJ tukee yleistä talouspolitiikkaa unionissa osallistuakseen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa määriteltyjen unionin tavoitteiden saavuttamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hintatason vakauden tavoitetta. EKPJ toimii sellaiseen vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti, joka suosii voimavarojen tehokasta kohdentamista, ja se noudattaa sopimuksen 119 artiklassa määrättyjä periaatteita.

2. EKPJ:n perustehtäviä ovat:

- unionin rahapolitiikan määrittäminen ja toteuttaminen,
- valuuttamarkkinatoimien suorittaminen 219 artiklan mukaisesti,
- jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito,
- maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistäminen.

3. Mitä 2 kohdan kolmannessa luetelmakohtassa määrätään, sovelletaan sen kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden hallitusten mahdollisuutta pitää hallussaan ja hoitaa valuuttamääräisiä käyttövaroja.

4. Euroopan keskuspankkia kuullaan:

- ehdotuksista unionin säädöksi Euroopan keskuspankin toimivaltaan kuuluvilla aloilla,
- suunnitelmista lainsäädännöksi Euroopan keskuspankin toimivaltaan kuuluvilla aloilla, mutta niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 129 artiklan 4 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen; tällöin Euroopan keskuspankkia kuulevat kansalliset viranomaiset.

Euroopan keskuspankki voi toimivaltaansa kuuluvilla aloilla antaa lausuntoja asianomaisille unionin toimielimille, elimille ja laitoksille sekä kansallisille viranomaisille.

5. EKPJ myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen.

6. Neuvosto, joka tekee ratkaisunsa yksimielisesti ja Euroopan parlamenttia sekä Euroopan keskuspankkia kuultuaan, voi erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla asetuksilla antaa Euroopan keskuspankille erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin

vakuutusyriyten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää politiikkaa.

128 artikla

1. Euroopan keskuspankilla on yksinoikeus antaa lupa eurosetelien liikkeeseen laskemiseen unionissa. Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit voivat laskea liikkeeseen euroseteleitä. Ainoastaan Euroopan keskuspankin ja kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat setelit ovat laillisina maksuvälineinä kelpaavia seteleitä unionissa.

2. Jäsenvaltiot voivat laskea liikkeeseen eurometallirahoja saatuaan Euroopan keskuspankin hyväksymisen liikkeeseen laskemisen määrälle. Neuvosto voi komission ehdotuksesta Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan toteuttaa toimenpiteitä kaikkien liikkeeseen tarkoitettujen metallirahojen yksikköarvojen ja teknisten määritelmien yhdenmukaistamiseksi, siinä laajuudessa kuin se on tarpeen niiden moitteettoman liikkeen turvaamiseksi unionissa.

129 artikla

1. EKPJ:ää johtavat Euroopan keskuspankin päätöksentekuelimet, jotka ovat Euroopan keskuspankin neuvosto ja johtokunta.

2. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntö, jäljempänä 'EKPJ:n ja EKP:n perussääntö', on tähän sopimukseen liitettyssä pöytäkirjassa.

3. Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen muuttaa EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 ja 32.6 artiklaa, 33.1 artiklan a alakohtaa sekä 36 artiklaa. Ne tekevät ratkaisunsa joko Euroopan keskuspankin suosituksesta ja komissiota kuultuaan tai komission ehdotuksesta ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan.

4. Neuvosto antaa joko komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan taikka Euroopan keskuspankin suosituksesta sekä Euroopan parlamenttia ja komissiota kuultuaan EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3 artiklassa tarkoitetut säännökset.

130 artikla

Käyttäessään sille perussopimuksilla ja EKPJ:n ja EKP:n

perussäännöllä annettuja valtuuksiaan tai suorittaessaan niillä sille annettuja tehtäviään ja velvollisuuksiaan Euroopan keskuspankki tai kansallinen keskuspankki taikka Euroopan keskuspankin tai kansallisen keskuspankin päätöksentekuelimen jäsen ei pyydä eikä ota ohjeita unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta, jäsenvaltioiden hallituksilta eikä miltään muultakaan taholta. Unionin toimielimet, elimet ja laitokset sekä jäsenvaltioiden hallitukset sitoutuvat kunnioittamaan tätä periaatetta ja pidättymään yrityksistä vaikuttaa Euroopan keskuspankin tai kansallisten keskuspankkien päätöksentekuelinten jäseniin heidän suorittaessaan tehtäviään.

131 artikla

Jokainen jäsenvaltio huolehtii siitä, että sen kansallinen lainsäädäntö, sen kansallisen keskuspankin perussääntö mukaan luettuna, on sopusoinnussa perussopimusten ja EKPJ:n ja EKP:n perussäännön kanssa.

132 artikla

1. EKPJ:lle uskottujen tehtävien suorittamiseksi Euroopan keskuspankki perussopimusten määräysten mukaisesti ja EKPJ:n ja EKP:n perussäännössä määrätyn edellytyksin:

– antaa asetuksia, siinä laajuudessa kuin se on tarpeen EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 3.1 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa taikka 19.1, 22 tai 25.2 artiklassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi, sekä tapauksissa, joista säädetään 129 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa neuvoston säädöksissä,

– tekee päätökset, jotka ovat tarpeen EKPJ:lle perussopimuksilla sekä EKPJ:n ja EKP:n perussäännöllä uskottujen tehtävien suorittamiseksi,

– antaa suosituksia ja lausuntoja.

2. Euroopan keskuspankki voi päättää julkistaa päätöksensä, suosituksensa ja lausuntonsa.

3. Niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 129 artiklan 4 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen, Euroopan keskuspankki voi määrätä yrityksille sakkoja ja uhkasakkoja, jollei sen antamia asetuksia tai tekemiä päätöksiä noudateta.

133 artikla

Euroopan parlamentti ja neuvosto säätävät tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen euron käytössä yhteisenä rahana, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan keskuspankin toimivaltuuksia. Näistä toimenpiteistä säädetään, kun Euroopan keskuspankkia on kuultu.

3 LUKU

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

134 artikla

1. Perustetaan talous- ja rahoituskomitea edistämään jäsenvaltioiden politiikan yhteensovittamista sisämarkkinoiden toiminnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa.

2. Talous- ja rahoituskomitean tehtävänä on:

– antaa neuvostolle ja komissiolle lausuntoja niiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan,

– seurata jäsenvaltioiden ja unionin taloudellista tilannetta ja rahoitustilannetta sekä antaa niistä, erityisesti rahoitussuhteista kolmansiin maihin ja kansainvälisiin laitoksiin, säännöllisesti kertomuksia neuvostolle ja komissiolle,

– osallistua neuvoston 66 ja 75 artiklassa, 121 artiklan 2, 3, 4 ja 6 kohdassa, 122, 124, 125 ja 126 artiklassa, 127 artiklan 6 kohdassa, 128 artiklan 2 kohdassa, 129 artiklan 3 ja 4 kohdassa, 138 artiklassa, 140 artiklan 2 ja 3 kohdassa, 143 artiklassa sekä 144 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun työn valmisteluun sekä suorittaa muut neuvoston sille antamat neuvoantavat tehtävät ja valmistelutehtävät, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 240 artiklan soveltamista,

– ainakin kerran vuodessa tarkastella perussopimusten sekä neuvoston toteuttamien toimenpiteiden soveltamisen tuloksena saavutettua pääomanliikkeiden ja maksujen vapauden tilannetta; tarkastelu koskee kaikkia pääomanliikkeisiin ja maksuihin liittyviä toimenpiteitä; komitea antaa komissiolle ja neuvostolle kertomuksen tarkastelun tuloksista.

Jäsenvaltiot, komissio ja Euroopan keskuspankki nimeävät kukin enintään kaksi jäsentä komiteaan.

3. Neuvosto antaa komission ehdotuksesta sekä Euroopan

keskuspankkia ja tässä artiklassa tarkoitettua komiteaa kuultuaan yksityiskohtaiset säännöt talous- ja rahoituskomitean kokoonpanosta. Neuvoston puheenjohtaja antaa Euroopan parlamentille tiedon tällaisesta päätöksestä.

4. Edellä 2 kohdassa määrättyjen tehtävien lisäksi komitea seuraa asianomaisten jäsenvaltioiden rahamarkkinoiden tilaa ja rahoitustilannetta sekä niiden yleisiä maksujärjestelmiä ja antaa niistä säännöllisesti kertomuksia neuvostolle ja komissiolle, jos on ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita 139 artiklassa tarkoitetut poikkeukset koskevat.

135 artikla

Asioissa, jotka kuuluvat 121 artiklan 4 kohdan, 126 artiklan, sen 14 kohtaa lukuun ottamatta, 138 artiklan, 140 artiklan 1 kohdan, 140 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, 140 artiklan 3 kohdan sekä 219 artiklan soveltamisalaan, neuvosto tai jäsenvaltio voi pyytää komissiota tapauksen mukaan joko antamaan suosituksen tai tekemään ehdotuksen. Komissio tutkii tällaisen pyynnön ja esittää viipymättä päätelmänsä neuvostolle.

4 LUKU

NIITÄ JÄSENVALTIOITA, JOIDEN RAHAYKSIKKÖ ON EURO, KOSKEVAT ERITYISMÄÄRÄYKSET

136 artikla

1. Talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ja perussopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti neuvosto hyväksyy 121 ja 126 artiklassa tarkoitetuista menettelyistä asian kannalta sopivaa menettelyä noudattaen, viimeksi mainitun artiklan 14 kohdassa tarkoitettua menettelyä lukuun ottamatta, niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro, koskevia toimenpiteitä, joilla

a) tehostetaan näiden jäsenvaltioiden talousarvioita koskevan kurinalaisuuden yhteensovittamista ja sen valvontaa;

b) laaditaan näitä jäsenvaltioita koskevat talouspolitiikan laajat suuntaviivat huolehtien samalla niiden yhteensopivuus-

desta koko unionin osalta hyväksytyjen talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa sekä niiden valvonnasta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskeviin äänestyksiin osallistuvat vain ne neuvoston jäsenet, jotka edustavat jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.

Kyseisten neuvoston jäsenten määränemmistö määräytyy 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

137 artikla

Niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, ministerioiden välisiä kokouksia koskevat järjestelyt vahvistetaan euroryhmää koskevassa pöytäkirjassa.

138 artikla

1. Euron aseman varmistamiseksi kansainvälisessä valuuttajärjestelmässä neuvosto tekee komission ehdotuksesta päätöksen, jolla vahvistetaan yhteiset kannat talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittäviin kysymyksiin toimivaltaisissa kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja -konferensseissa. Neuvosto tekee ratkaisunsa Euroopan keskuspankkia kuultuaan.

2. Neuvosto voi komission ehdotuksesta hyväksyä aiheellisia toimenpiteitä yhtenäisen edustuksen varmistamiseksi kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja -konferensseissa. Neuvosto tekee ratkaisunsa Euroopan keskuspankkia kuultuaan.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä koskeviin äänestyksiin osallistuvat vain ne neuvoston jäsenet, jotka edustavat jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.

Kyseisten neuvoston jäsenten määränemmistö määräytyy 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

5 LUKU

SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

139 artikla

1. Niistä jäsenvaltioista, joiden osalta neuvosto ei ole päättänyt, että ne täyttävät euron käyttöön ottamiseksi vaadittavat edellytykset, käytetään jäljempänä nimitystä 'jäsenvaltiot, joita koskee poikkeus'.

2. Jäsenvaltioihin, joita koskee poikkeus, ei sovelleta seuraavia perussopimusten määräyksiä:

a) talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen niiden jaksojen hyväksyminen, jotka liittyvät euroalueeseen yleisesti (121 artiklan 2 kohta);

b) pakkotoimet liiallisten alijäämien korjaamiseksi (126 artiklan 9 ja 11 kohta);

c) EKPJ:n tavoitteet ja tehtävät (127 artiklan 1, 2, 3 ja 5 kohta);

d) euron liikkeeseen laskeminen (128 artikla);

e) Euroopan keskuspankin säädökset (132 artikla);

f) euron käyttöä koskevat toimenpiteet (133 artikla);

g) valuuttasopimukset ja muut valuuttakurssipolitiikkaa koskevat toimenpiteet (219 artikla);

h) Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenten nimittäminen (283 artiklan 2 kohta);

i) päätökset, joilla vahvistetaan yhteiset kannat talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittäviin kysymyksiin toimivaltaisissa kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja -konferensseissa (138 artiklan 1 kohta);

j) toimenpiteet, joilla varmistetaan yhtenäinen edustus kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja -konferensseissa (138 artiklan 2 kohta).

Edellä a–j alakohdassa mainituissa artikloissa jäsenvaltioilla tarkoitetaan näin ollen jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.

3. EKPJ:n ja EKP:n perussäännön IX luvun mukaisesti EKPJ:ään sisältyvät oikeudet ja velvollisuudet eivät koske jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, eivätkä niiden keskuspankkeja.

4. Niitä jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, edustavien neuvoston jäsenten äänioikeus pidätetään, kun neuvosto hyväksyy 2 kohdassa luetelluissa artikloissa tarkoitettuja toimenpiteitä, sekä seuraavissa tapauksissa:

a) jäsenvaltioille, joiden rahayksikkö on euro, monenvälisen valvonnan puitteissa osoitetut suositukset, vakausohjelmat ja varoitukset mukaan luettuina (121 artiklan 4 kohta);

b) jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, liiallista alijäämää koskevat toimenpiteet (126 artiklan 6, 7, 8, 12 ja 13 kohta).

Muiden neuvoston jäsenten määrääntö määrätty 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

140 artikla

1. Vähintään joka toinen vuosi tai sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jota koskee poikkeus, komissio ja Euroopan keskuspankki antavat neuvostolle kertomuksia jäsenvaltioiden, joita koskee poikkeus, edistymisestä talous- ja rahaliiton toteuttamiseen liittyvien jäsenvaltioiden velvollisuuksien täyttämässä. Näissä kertomuksissa tarkastellaan erityisesti, onko kunkin tällaisen jäsenvaltion kansallinen lainsäädäntö, sen kansallisen keskuspankin perussääntö mukaan luettuna, sopusoinnussa 130 ja 131 artiklan sekä EKPJ:n ja EKP:n perussäännön kanssa. Kertomuksissa tarkastellaan myös sitä, onko kestävä lähentymisen korkea taso saavutettu, arvioimalla missä määrin kukin jäsenvaltio on täyttänyt seuraavat arviointiperusteet:

- hintatason korkeatasoisen vakauden toteutuminen; tämä on ilmeistä, jos rahanarvon alenemisaste on lähellä korkeintaan kolmen hintatason vakaudessa parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion vastaavaa astetta,

- kestävä julkistalouden tilanne; tämä on ilmeistä, jos valtion julkisyhteisöjen talousarvioiden osalta on tilanne, jossa ei ole 126 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua liiallista alijäämää,

- Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismissa määrättyjen tavanomaisten vaihteluvälien noudattaminen ainakin kahden vuoden ajan siten, ettei valuutan ulkoista arvoa ole alennettu suhteessa euroon,

- jäsenvaltion, jota koskee poikkeus, saavuttaman lähentymisen ja jäsenvaltion valuuttakurssimekanismiin osallistumisen pysyvyys, sellaisena kuin se ilmenee pitkän aikavälin korkokantojen tasossa.

Tässä kohdassa mainittuja neljää arviointiperustetta ja ajanjaksoja, joina niitä on noudatettava, täsmennetään perussopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa. Komission ja Euroopan keskuspankin kertomuksissa otetaan huomioon myös markkinoiden yhdentymisen tulokset, vaihtotaseiden tasapainon tilanne ja kehitys sekä yksikkötyökustannusten ja muiden hintaosoittimien kehityksen tarkastelu.

2. Neuvosto, Euroopan parlamenttia kuultuaan ja sen jälkeen, kun asiasta on keskusteltu Eurooppa-neuvostossa, päättää komission ehdotuksesta, mitkä niistä jäsenvaltioista, joita koskee poikkeus, täyttävät vaadittavat edellytykset 1 kohdassa vahvistettujen arviointiperusteiden perusteella ja kumooa

poikkeukset niiden jäsenvaltioiden osalta.

Neuvosto tekee ratkaisunsa saatuaan suosituksen niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro, edustavien neuvoston jäsenten määräenemmistöltä. Nämä jäsenet tekevät ratkaisunsa kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun komission ehdotus on toimitettu neuvostolle.

Kyseisten neuvoston jäsenten määräenemmistö määräytyy 238 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti.

3. Jos 2 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti päätehtään kumota poikkeus, neuvosto vahvistaa peruuttamattomasti niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, ja sen jäsenvaltion, jota asia koskee, yksimielisyydellä komission ehdotuksesta sekä Euroopan keskuspankkia kuultuaan kurssin, jolla euro korvaa kyseisen jäsenvaltion valuutan, sekä toteuttaa muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa euro käyttöön yhteisenä rahana kyseisessä jäsenvaltiossa.

141 artikla

1. Jos on ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 44 artiklassa tarkoitettu Euroopan keskuspankin yleisneuvosto toimii Euroopan keskuspankin kolmantena päätöksentekuelimenä, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 129 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2. Jos ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, Euroopan keskuspankin tehtävänä on näiden jäsenvaltioiden osalta:

- lujittaa kansallisten keskuspankkien välistä yhteistyötä,
- lujittaa jäsenvaltioiden rahapolitiikan yhteensovittamista hintatason vakauden turvaamiseksi,
- seurata valuuttakurssimekanismin toimintaa,
- neuvotella sellaisista kansallisten keskuspankkien toimivaltaan kuuluvista kysymyksistä, jotka vaikuttavat rahoituslaitosten ja -markkinoiden vakauteen,
- hoitaa Euroopan raha-asiain yhteistyörahaston entisiä tehtäviä, joista Euroopan rahapoliittinen instituutti oli aiemmin ottanut vastatakseen.

142 artikla

Kukin jäsenvaltio, jota koskee poikkeus, pitää valuuttakurssipolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana. Tällöin

jäsenvaltiot ottavat huomioon kokemukset, jotka on saatu yhteistyöstä valuuttakurssimekanismin puitteissa.

143 artikla

1. Jos jäsenvaltiolla, jota koskee poikkeus, on maksutasetaan koskevia vaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat sitä vakavasti joko sen kokonaismaksutaseen epätasapainon tai sen käytettävissä olevan valuutan laadun vuoksi ja nämä vaikeudet ovat omiaan erityisesti vaarantamaan sisämarkkinoiden toimintaa tai yhteisen kauppapolitiikan toteuttamista, komissio tutkii viipymättä kyseisen valtion tilanteen sekä toimet, jotka tämä valtio on kaikin käytettävissään olevin keinoin toteuttanut tai voi toteuttaa perussopimusten määräysten mukaisesti. Komissio ilmoittaa, mitä toimenpiteitä se suosittaa kyseisen jäsenvaltion toteuttavan.

Jos jäsenvaltion, jota koskee poikkeus, toteuttamat toimet ja komission ehdottamat toimenpiteet eivät osoittaudu riittäviksi syntyneiden tai uhkaavien vaikeuksien voittamiseksi, komissio talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan suosittaa neuvostolle keskinäisen avun antamista ja sen antamiseksi aiheellisia menetelmiä.

Komissio antaa neuvostolle säännöllisesti tietoja tilanteesta ja sen kehittymisestä.

2. Neuvosto tekee ratkaisunsa keskinäisen avun antamisesta; se antaa direktiivit tai tekee päätökset, joilla vahvistetaan apua koskevat edellytykset ja yksityiskohtaiset säännöt. Keskinäistä apua voivat olla etenkin:

a) niihin muihin kansainvälisiin järjestöihin kohdistuva yhtenäinen toiminta, joiden puoleen jäsenvaltiot, joita koskee poikkeus, voivat kääntyä;

b) kaupan vinoutumisen välttämiseksi tarvittavat toimenpiteet silloin, kun vaikeuksissa oleva jäsenvaltio, jota koskee poikkeus, pitää voimassa tai ottaa uudelleen käyttöön kolmanniin maihin kohdistuvia määrällisiä rajoituksia;

c) rajoitetut luotot muilta jäsenvaltioilta niiden suostumuksella.

3. Jos neuvosto ei anna komission suosittamaa keskinäistä apua tai jos annettu keskinäinen apu ja toteutetut toimenpiteet ovat riittämättömät, komissio antaa vaikeuksissa olevalle jäsenvaltiolle, jota koskee poikkeus, luvan toteuttaa suojatoimenpiteet, joiden edellytykset ja joita koskevat yksityis-

kohtaiset säännöt komissio määrittelee.

Neuvosto voi peruuttaa tämän luvan taikka muuttaa sen edellytyksiä tai sitä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

144 artikla

1. Jos syntyy äkillinen maksutasetta koskeva kriisi eikä 143 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua päätöstä tehdä välittömästi, jäsenvaltio, jota koskee poikkeus, voi kaiken varalta toteuttaa tarvittavat suojatoimenpiteet. Toimenpiteiden on oltava sellaisia, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän häiriötä sisämarkkinoiden toiminnalle, eivätkä ne saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen syntyneiden äkillisten vaikeuksien poistamiseksi.

2. Näistä suojatoimenpiteistä on annettava tieto komissiolle ja muille jäsenvaltioille viimeistään niiden tullessa voimaan. Komissio voi suosittaa neuvostolle keskinäisen avun antamista 143 artiklan mukaisesti.

3. Neuvosto voi komission suosituksesta ja talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on muutettava edellä tarkoitettuja suojatoimenpiteitä, lykättävä niitä tai kumottava ne.

EUROOPAN KESKUSPANKKI

282 artikla

1. Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit muodostavat Euroopan keskuspankkijärjestelmän, jäljempänä 'EKPJ'. Euroopan keskuspankki ja niiden jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joiden rahayksikkö on euro ja jotka muodostavat eurojärjestelmän, harjoittavat unionin rahapolitiikkaa.

2. Euroopan keskuspankin päätöksentekuelimet johtavat EKPJ:ää. EKPJ:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. Se antaa mainitun tavoitteen saavuttamista

rajoittamatta tukensa unionin yleiselle talouspolitiikalle myötävaikuttaakseen unionin tavoitteiden saavuttamiseen.

3. Euroopan keskuspankki on oikeushenkilö. Sillä on yksinoikeus antaa lupa euron liikkeeseen laskemiseen. Euroopan keskuspankki on riippumaton käyttäessään valtuuksiaan ja huolehtiessaan varainhoidostaan. Unionin toimielimet, elimet ja laitokset sekä jäsenvaltioiden hallitukset kunnioittavat tätä riippumattomuutta.

4. Euroopan keskuspankki hyväksyy tehtäviensä toteuttamisen edellyttämät toimenpiteet 127–133 ja 138 artiklan mukaisesti sekä EKPJ:n ja EKP:n perussäännössä määrätyin edellytyksin. Mainittujen artiklojen mukaisesti ne jäsenvaltiot, joiden rahayksikkö ei ole euro, sekä näiden jäsenvaltioiden keskuspankit säilyttävät oman toimivaltansa rahapolitiikan alalla.

5. Euroopan keskuspankkia kuullaan sen toimivaltuuksiin kuuluvilla aloilla kaikista esityksistä unionin säädöksiksi sekä esityksistä kansallisen tason sääntelyksi, ja se voi antaa lausuntoja.

283 artikla

1. Euroopan keskuspankin neuvoston muodostavat Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenet sekä niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien pääjohtajat, joiden rahayksikkö on euro.

2. Johtokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä.

Eurooppa-neuvosto nimittää määräenemmistöllä johtokunnan puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi ja muiksi jäseniksi neuvoston suosituksesta henkilöt, joilla on arvostettu asema ja ammattikokemus rahatalouden tai pankkitoiminnan alalla; neuvosto antaa suosituksensa Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankin neuvostoa kuultuaan.

Heidän toimikautensa on kahdeksan vuotta, eikä heitä voida nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Johtokunnan jäsenenä voi olla vain jäsenvaltion kansalainen.

284 artikla

1. Neuvoston puheenjohtaja ja yksi komission jäsen voi osallistua Euroopan keskuspankin neuvoston kokouksiin, mutta heillä ei ole äänioikeutta.

Neuvoston puheenjohtaja voi tehdä aloitteen Euroopan keskuspankin neuvostossa käsiteltäväksi asiaksi.

2. Euroopan keskuspankin puheenjohtaja kutsutaan neuvoston kokouksiin, jos niissä käsitellään EKPJ:n tavoitteisiin ja tehtäviin liittyviä asioita.

3. Euroopan keskuspankki laatii vuosittain EKPJ:n toiminnasta sekä edellisen ja kuluvan vuoden rahapolitiikasta kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle sekä Eurooppa-neuvostolle. Euroopan keskuspankin puheenjohtaja esittelee tämän kertomuksen neuvostolle sekä Euroopan parlamentille, joka voi käydä yleiskeskustelun sen pohjalta.

Euroopan keskuspankin puheenjohtajaa ja muita Euroopan keskuspankin johtokunnan jäseniä voidaan Euroopan parlamentin pyynnöstä tai heidän omasta aloitteestaan kuulla Euroopan parlamentin toimivaltaisissa valiokunnissa.

PÖYTÄKIRJA (No:4)

EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄN JA EUROOPAN KESKUSPANKIN PERUSSÄÄNNÖSTÄ*

I LUKU

EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄ

1 artikla Euroopan keskuspankkijärjestelmä

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 282 artiklan 1 kohdan mukaisesti Euroopan keskuspankki (EKP) ja kansalliset keskuspankit muodostavat Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ). EKP ja niiden jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joiden rahayksikkö on euro, muodostavat eurojärjestelmän.

EKPJ ja EKP hoitavat tehtäviään ja harjoittavat toimintaansa perussopimusten ja tämän perussäännön määräysten mukaisesti.

II LUKU

EKPJ:N TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

2 artikla Tavoitteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 1 kohdan ja 282 artiklan 2 kohdan mukaisesti EKPJ:n ensisijaisena tavoitteena on pitää yllä hintatason vakautta. EKPJ tukee yleistä talouspolitiikkaa unionissa myötävaikuttaakseen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa

* Epävirallinen konsolidoitu versio Euroopan Unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan Unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetystä pöytäkirjasta, sellaisena kuin se on 13 päivänä joulukuuta 2007 allekirjoitetulla ja 1 päivänä joulukuuta 2009 voimaan tulleella Lissabonin sopimuksella siihen tehtyjen muutosten jälkeen.

määriteltyjen unionin tavoitteiden saavuttamiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hintatason vakauden tavoitteen toteuttamista. EKPJ toimii vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti, edistämällä voimavarojen tehokasta kohdentamista ja noudattaen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 119 artiklassa määrättyjä periaatteita.

3 artikla *Tehtävät*

3.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 2 kohdan mukaisesti EKPJ:n perustehtäviä ovat:

- unionin rahapolitiikan määrittelemine ja toteuttamine;
- valuuttamarkkinatoimien suorittamine mainitun sopimuksen 219 artiklan mukaisesti;
- jäsenvaltioiden virallisten valuuttavarantojen hallussapito ja hoito;
- maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan edistamine.

3.2 Mainitun sopimuksen 127 artiklan 3 kohdan mukaisesti 3.1 artiklan kolmas luetelmakohta ei rajoita jäsenvaltioiden hallitusten mahdollisuutta pitää hallussaan ja hoitaa valuuttamääräisiä käyttövaroja.

3.3 Mainitun sopimuksen 127 artiklan 5 kohdan mukaisesti EKPJ myötävaikuttaa luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen.

4 artikla *Neuvoa-antava toiminta*

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 127 artiklan 4 kohdan mukaisesti:

- a) EKP:a kuullaan:
 - ehdotuksista unionin säädöksiksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla;
 - suunnitelmista lainsäädännöksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, mutta niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 41 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen; tällöin EKP:a kuulevat kansalliset viranomaiset;
- b) EKP voi toimivaltaansa kuuluvilla aloilla antaa lausuntoja unionin toimielimille, elimille ja laitoksille sekä kansallisille viranomaisille.

5 artikla Tilastotietojen kerääminen

5.1 EKPJ:n tehtävistä huolehtiakseen EKP kerää kansallisten keskuspankkien avustuksella tarvittavat tilastotiedot joko toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai suoraan taloudellisilta toimijoilta. Tätä varten se toimii yhteistyössä unionin toimielinten ja laitosten kanssa sekä jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

5.2 Kansalliset keskuspankit hoitavat, siinä määrin kuin mahdollista, 5.1 artiklassa kuvattuja tehtäviä.

5.3 EKPJ:n tehtävänä on tarvittaessa edistää tilastotietojen keräämistä, laatimista ja jakamista koskevien sääntöjen ja niiden käytäntöjen yhdenmukaistamista sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

5.4 Neuvosto vahvistaa 41 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, ketkä luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt ovat velvollisia antamaan tietoja, luottamuksellisuutta koskevat määräykset sekä täytäntöönpanoa ja seuraamuksia koskevat aiheelliset määräykset.

6 artikla Kansainvälinen yhteistyö

6.1 EKP päättää, miten EKPJ on edustettuna EKPJ:lle uskottuja tehtäviä koskevassa kansainvälisessä yhteistyössä.

6.2 EKP ja sen suostumuksella myös kansalliset keskuspankit voivat osallistua kansainvälisten rahalaitosten toimintaan.

6.3 Mitä 6.1 ja 6.2 artiklassa määrätään, ei rajoita Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 138 artiklan soveltamista.

III LUKU

EKPJ:N ORGANISAATIO

7 artikla Riippumattomuus

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 130 artiklan mukaisesti EKP tai kansallinen keskuspankki taikka EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksentekuelimen jäsen ei käyttäessään perussopimuksilla ja tällä perussäännöllä

annettuja valtuuksiaan ja suorittaessaan niillä annettuja tehtäviä ja velvollisuuksiaan pyydä eikä ota ohjeita unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta, jäsenvaltioiden hallituksilta eikä miltään muultakaan taholta. Unionin toimielimet, elimet ja laitokset sekä jäsenvaltioiden hallitukset sitoutuvat kunnioittamaan tätä periaatetta ja pidättymään yrityksistä vaikuttaa EKP:n tai kansallisten keskuspankkien päätöksentekielinten jäseniin heidän suorittaessaan tehtäviään.

8 artikla *Yleinen periaate*

EKPJ:ää johtavat EKP:n päätöksentekielimet.

9 artikla *Euroopan keskuspankki*

9.1 EKP:lla, joka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 282 artiklan 3 kohdan mukaisesti on oikeushenkilö, on kaikissa jäsenvaltioissa laajin kansallisen lainsäädännön mukaan oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoisuus; EKP voi erityisesti hankkia ja luovuttaa irtainta ja kiinteää omaisuutta sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.

9.2 EKP huolehtii, että EKPJ:lle mainitun sopimuksen 127 artiklan 2, 3 ja 5 kohdan nojalla uskotut tehtävät suoritetaan joko osana sen omaa toimintaa tämän perussäännön mukaisesti tai että kansalliset keskuspankit suorittavat ne 12.1 ja 14 artiklan mukaisesti.

9.3 Mainitun sopimuksen 129 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP:n päätöksentekielimet ovat EKP:n neuvosto ja johtokunta.

10 artikla *EKP:n neuvosto*

10.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 283 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP:n neuvoston muodostavat EKP:n johtokunnan jäsenet sekä niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien johtajat, joiden rahayksikkö on euro.

10.2 Kullakin EKP:n neuvoston jäsenellä on yksi ääni. Siitä päivästä alkaen, jona EKP:n neuvoston jäsenten lukumäärä ylittää 21, kullakin johtokunnan jäsenellä on yksi ääni ja äänioikeutettujen kansallisten keskuspankkien pääjohtajien lukumäärä on 15. Viimeksi mainitut 15 äänioikeutta jaetaan ja ne kiertävät seuraavalla tavalla:

– Siitä päivästä alkaen, jona kansallisten keskuspankkien pääjohtajien lukumäärä ylittää 15, siihen saakka, kunnes lu-

kumäärä on 22, kansallisten keskuspankkien pääjohtajat jaetaan kahteen ryhmään sillä perusteella, millä sijalla heidän keskuspankkejaan vastaava jäsenvaltio on järjestyksessä, joka määräytyy sen mukaan, miten suuri osuus kullakin jäsenvaltiolla on niiden jäsenvaltioiden, joiden rahayksikkö on euro, yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta markkinahinnoin ja rahalaitosten yhteenlasketun taseen kokonaisvaroista. Osuuksille yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta markkinahinnoin annetaan paino 5/6, ja osuuksille rahalaitosten yhteenlasketun taseen kokonaisvaroista annetaan paino 1/6. Ensimmäinen ryhmä koostuu viidestä kansallisen keskuspankin pääjohtajasta ja toinen ryhmä jäljelle jäävistä kansallisten keskuspankkien pääjohtajista. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvilla kansallisten keskuspankkien pääjohtajilla on oltava äänioikeus vähintään yhtä usein kuin toiseen ryhmään kuuluvilla kansallisten keskuspankkien pääjohtajilla. Jollei edellisestä virkkeestä muuta johdu, ensimmäiselle ryhmälle osoitetaan neljä äänioikeutta ja toiselle ryhmälle yksitoista äänioikeutta.

– Siitä päivästä alkaen, jona kansallisten keskuspankkien pääjohtajien lukumääräksi tulee vähintään 22, kansallisten keskuspankkien pääjohtajat jaetaan kolmeen ryhmään edellä esitettyjen arviointiperusteiden mukaan määräytyvän järjestyksen mukaisesti. Ensimmäinen ryhmä koostuu viidestä kansallisen keskuspankin pääjohtajasta, ja ryhmälle osoitetaan neljä äänioikeutta. Toiseen ryhmään kuuluu puolet kansallisten keskuspankkien pääjohtajien kokonaisuudesta, missä yhteydessä mahdollinen murtoluku pyöristetään ylöspäin lähimpään kokonaislukuun, ja ryhmälle osoitetaan kahdeksan äänioikeutta. Kolmas ryhmä koostuu jäljelle jäävistä kansallisten keskuspankkien pääjohtajista, ja ryhmälle osoitetaan kolme äänioikeutta.

– Kullakin kansallisen keskuspankin pääjohtajalla on kunkin ryhmän sisällä äänioikeus yhtä pitkän ajan.

– Osuuksien laskemiseen yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta markkinahinnoin sovelletaan 29.2 artiklaa. Rahalaitosten yhteenlasketun taseen kokonaisvarat lasketaan Euroopan unionissa laskentahetkellä sovellettavien tilastointimenetelmien mukaisesti.

– Ryhmien kokoa ja/tai koostumusta mukautetaan edellä mainittuja periaatteita noudattaen aina kun yhteenlaskettua bruttokansantuotetta markkinahinnoin tarkistetaan perussäännön 29.3 artiklan mukaisesti tai kun kansallisten keskuspankkien pääjohtajien lukumäärä kasvaa.

– EKP:n neuvosto, joka tekee päätöksensä kahden kolmasosan enemmistöllä kaikista sekä äänioikeutetuista että vailla äänioikeutta olevista jäsenistään, toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet edellä esitettyjen periaatteiden täytäntöön panemiseksi ja voi päättää lykätä vuorottelujärjestelmän aloittamisen siihen päivään, jona kansallisten keskuspankkien pääjohtajien lukumäärä ylittää 18.

Äänioikeutta käytetään henkilökohtaisesti. Poiketen tästä säännöstä 12.3 artiklassa tarkoitetussa työjärjestyksessä voidaan määrätä, että EKP:n neuvoston jäsenet voivat äänestää teleneuvottelussa. Työjärjestyksessä määrätään myös, että EKP:n neuvoston jäsen, joka on pidemmän aikaa estynyt osallistumasta EKP:n neuvoston kokouksiin, voi nimetä varajäsenen EKP:n neuvoston jäseneksi.

Edellisten kohtien säännöksillä ei rajoiteta kaikilla EKP:n neuvoston äänioikeutetuilla ja vailla äänioikeutta olevilla jäsenillä 10.3, 40.2 ja 40.3 artiklan nojalla olevia äänioikeuksia.

Jollei tässä perussäännössä toisin määrätä, EKP:n neuvoston päätökset tehdään äänioikeutettujen jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Jos äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

EKP:n neuvosto on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa sen äänioikeutetuista jäsenistä on läsnä. Jos EKP:n neuvosto ei ole päätösvaltainen, puheenjohtaja voi kutsua koolle ylimääräisen kokouksen, jossa vähimmäisjäsenmäärä ei ole päätösvaltaisuuden edellytyksenä.

10.3 Kaikkien 28, 29, 30, 32 ja 33 artiklan nojalla tehtävien päätösten edellytyksenä ovat EKP:n neuvoston jäsenten äänet painotetaan sen mukaan, miten suuri osuus kansallisella keskuspankilla on EKP:n merkitystä pääomasta. Johtokunnan jäsenten äänet painotetaan nollaksi. Määräenemmistöä edellyttävä päätös tehdään, jos sen puolesta annetut äänet edustavat vähintään kahta kolmasosaa EKP:n merkitystä pääomasta ja vähintään puolta osakkaista. Jos kansallisen keskuspankin pääjohtaja on estynyt osallistumasta kokoukseen, hän voi nimetä varajäsenen käyttämään painotettua ääntään.

10.4 Kokoukset ovat luottamuksellisia. EKP:n neuvosto voi päättää julkistaa, mihin se on käsittelyssään päätenyt.

10.5 EKP:n neuvosto kokoontuu vähintään kymmenen kertaa vuodessa.

11 artikla Johtokunta

11.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 283 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti johtokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä.

Jäsenet hoitavat tehtävänsä päätoimisesti. Jäsen ei saa harjoittaa muuta palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa, ellei EKP:n neuvosto ole poikkeuksellisesti myöntänyt hänelle tähän lupaa.

11.2 Mainitun sopimuksen 283 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto nimittää johtokunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet määränemmistöllä neuvoston suosituksesta henkilöistä, joilla on arvostettu asema ja ammattikokemus rahatalouden tai pankkitoiminnan alalla; neuvosto antaa suosituksensa Euroopan parlamenttia ja EKP:n neuvostoa kuultuaan.

Heidän toimikautensa on kahdeksan vuotta, eikä heitä voida nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Johtokunnan jäsenenä voi olla vain jäsenvaltion kansalainen.

11.3 Johtokunnan jäsenten palvelussuhteen ehtoista ja erityisesti heidän palkastaan, eläkkeestään ja muista sosiaaliturvaetuksistaan sovitaan EKP:n kanssa tehtävässä sopimuksessa, ja ne vahvistaa EKP:n neuvosto kolmesta EKP:n neuvoston ja kolmesta neuvoston nimeämästä jäsenestä koostuvan komitean ehdotuksesta. Johtokunnan jäsenillä ei ole äänioikeutta tässä kohdassa tarkoitetuissa kysymyksissä.

11.4 Jos johtokunnan jäsen ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen, unionin tuomioistuin voi EKP:n neuvoston tai johtokunnan pyynnöstä päättää, että hänet erotetaan.

11.5 Jokaisella läsnä olevalla johtokunnan jäsenellä on äänioikeus ja tätä varten yksi ääni. Jollei toisin määrätä, johtokunta tekee päätöksensä yksinkertaisella enemmistöllä annetuista äänistä. Jos äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Äänestystä koskevat yksityiskohtaiset säännöt täsmennetään 12.3 artiklassa tarkoitettussa työjärjestyksessä.

11.6 Johtokunta vastaa EKP:n juoksevien tehtävien hoitamisesta.

11.7 Johtokunnan vapautuneet paikat täytetään nimittämällä uusi jäsen 11.2 artiklan mukaisesti.

12 artikla *Päätöksentekovelinten velvollisuudet*

12.1 EKP:n neuvosto antaa suuntaviivat ja tekee tarvittavat päätökset EKPJ:lle perussopimuksissa ja tässä perussäännössä uskottujen tehtävien suorittamiseksi. EKP:n neuvosto määrittelee unionin rahapolitiikan, mukaan lukien tarvittaessa päätökset, jotka koskevat rahapolitiikan välitavoitteita, virallisia korkoja ja varantojen hankkimista EKPJ:ssä sekä antaa tarvittavat suuntaviivat niiden täytäntöön panemiseksi.

Johtokunta toteuttaa rahapolitiikkaa EKP:n neuvoston antamien suuntaviivojen ja päätösten mukaisesti. Tässä yhteydessä johtokunta antaa tarvittavat ohjeet kansallisille keskuspankeille. Lisäksi EKP:n neuvoston päätöksellä voidaan johtokunnalle siirtää toimivaltaa tietyissä kysymyksissä.

Siltä osin kuin se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, EKP käyttää kansallisia keskuspankkeja sellaisten toimien suorittamiseen, jotka kuuluvat EKPJ:n tehtäviin, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan soveltamista.

12.2 Johtokunta vastaa EKP:n neuvoston kokousten valmistelusta.

12.3 EKP:n neuvosto hyväksyy työjärjestyksensä, jossa määritetään EKP:n sisäinen organisaatio ja sen päätöksentekovelimet.

12.4 EKP:n neuvosto huolehtii 4 artiklassa tarkoitettujen neuvoo-antavien tehtävien hoitamisesta.

12.5 EKP:n neuvosto tekee 6 artiklassa tarkoitettut päätökset.

13 artikla *Puheenjohtaja*

13.1 Puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja johtaa puhetta EKP:n neuvostossa ja johtokunnassa.

13.2 Puheenjohtaja tai hänen tätä varten nimeämänsä henkilö edustaa EKP:a ulospäin, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 38 artiklan soveltamista.

14 artikla *Kansalliset keskuspankit*

14.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 131 artiklan mukaisesti jokainen jäsenvaltio huolehtii siitä, että sen kansallinen lainsäädäntö, sen kansallisen keskuspankin perussääntö mukaan luettuna, on sopusoinnussa perussopimusten ja tämän perussäännön kanssa.

14.2 Kansallisten keskuspankkien perussäännöissä on erityisesti määrättävä, että keskuspankin pääjohtajan toimikausi on vähintään viisi vuotta.

Pääjohtaja voidaan erottaa tehtävästään ainoastaan, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen. Pääjohtaja, jota asia koskee, tai EKP:n neuvosto voi saattaa tämän päätöksen unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi sillä perusteella, että perussopimuksia tai niiden soveltamista koskevaa oikeussääntöä on rikottu. Tämä kanne on pantava vireille kahden kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei päätöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon.

14.3 Kansalliset keskuspankit ovat erottamaton osa EKPJ:ää ja toimivat EKP:n suuntaviivojen ja ohjeiden mukaisesti. EKP:n neuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että EKP:n suuntaviivoja ja ohjeita noudatetaan, ja se voi vaatia, että sille toimitetaan kaikki tarvittavat tiedot.

14.4 Kansalliset keskuspankit voivat suorittaa myös muita tehtäviä kuin niitä, joista määrätään tässä perussäännössä, jollei EKP:n neuvosto kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä päättä, että nämä tehtävät ovat ristiriidassa EKPJ:n tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Kansalliset keskuspankit suorittavat nämä tehtävät omalla vastuullaan ja omaan lukuunsa, eikä niitä pidetä osana EKPJ:n tehtäviä.

15 artikla *Velvollisuus laatia kertomuksia*

15.1 EKP laatii ja julkaisee kertomuksia EKPJ:n toiminnasta vähintään neljännesvuosittain.

15.2 EKPJ:n konsolidoitu tase julkistetaan viikoittain.

15.3 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 284 artiklan 3 kohdan mukaisesti EKP esittää vuosittain Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle sekä Eurooppa-neuvostolle kertomuksen EKPJ:n toiminnasta sekä edellisen ja kuluvan vuoden rahapolitiikasta.

15.4 Tässä artiklassa tarkoitetut kertomukset ja tiedot toimitetaan kaikkien asiasta kiinnostuneiden käyttöön veloittamatta.

16 artikla *Setelit*

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 128 artiklan 1 kohdan mukaisesti EKP:n neuvostolla on yksinoikeus antaa lupa eurosetelien liikkeeseen laskemiseen unionissa. EKP ja kansalliset keskuspankit voivat laskea liikkeeseen seteleitä. Ainoastaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien liikkeeseen laskemat setelit ovat laillisina maksuvälineinä kelpaavia seteleitä unionissa.

EKP noudattaa, siinä määrin kuin mahdollista, olemassa olevia seteleiden liikkeeseen laskemista ja ulkoasua koskevia käytäntöjä.

IV LUKU

EKPJ:N RAHAPOLIITTISET TEHTÄVÄT JA TOIMET

17 artikla *EKP:ssa ja kansallisissa keskuspankeissa olevat tilit*

Toimiensa toteuttamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat avata tilejä luottolaitoksille, julkisyhteisöille ja muille markkinaosapuolille ja hyväksyä vakuudeksi omaisuutta, mukaan luettuina arvo-osuusmuodossa olevat arvopaperit.

18 artikla *Avomarkkina- ja luottotoimet*

18.1 EKPJ:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen tehtävien hoitamiseksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat:

– toimia rahoitusmarkkinoilla joko ostamalla ja myymällä suoraan (avistakauppana tai termiinkauppana) tai takaisinosotopimuksella taikka antamalla tai ottamalla lainaksi euro- tai muun valuutan määräisiä saatavia ja siirtokelpoisia arvopapereita sekä jalometalleja;

– tehdä luottotoimia luottolaitosten ja muiden markkinaosapuolten kanssa; luottoa annettaessa vakuuksien on oltava riittävät.

18.2 EKP määrittelee omien avomarkkina- ja luottotoimiensa sekä kansallisten keskuspankkien avomarkkina- ja luottotoimien yleiset periaatteet, mukaan lukien sellaisista edellytyksistä tiedottamisen periaatteet, joiden vallitessa ne ovat valmiita toteuttamaan kyseisiä toimia.

19 artikla *Vähimmäisvarannot*

19.1 Jollei 2 artiklasta muuta johdu, EKP voi rahapolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi vaatia jäsenvaltioihin sijoitautuneita luottolaitoksia pitämään vähimmäisvarantoa EKP:ssa ja kansallisissa keskuspankeissa. EKP:n neuvosto voi vahvistaa vaadittujen vähimmäisvarantojen laskentaperustetta ja määräytymistä koskevat säännöt. Jollei näitä noudateta, EKP:lla on oikeus periä sakkokorko ja määrätä muita vaikutukseltaan vastaavia seuraamuksia.

19.2 Tämän artiklan soveltamiseksi neuvosto määrittelee 41 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti perustan vähimmäisvarannolle ja suurimman sallitun varannon ja sen perustan välisen suhteen sekä aiheelliset seuraamukset määräysten noudattamatta jättämisestä.

20 artikla *Muut rahapolitiikan ohjauskeinot*

EKP:n neuvosto voi päättää kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä muiden sellaisten rahapolitiikan ohjausmenetelmien käyttämisestä, joita se 2 artikla huomioon ottaen pitää aiheellisina.

Jos näistä menetelmistä aiheutuu velvoitteita kolmansille, neuvosto määrittelee niiden soveltamisalan 41 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

21 artikla *Toimet julkisyhteisöjen kanssa*

21.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 123 artiklan mukaisesti tilinylitysoikeudet ja muut sellaiset luottojärjestelyt EKP:ssa tai jäsenvaltioiden keskuspankeissa unionin toimielinten tai laitosten, jäsenvaltioiden keskushallintojen, alueellisten, paikallisten tai muiden viranomaisten, muiden julkisoikeudellisten laitosten tai julkisten yritysten hyväksi ovat kiellettyjä samoin kuin se, että EKP tai kansalliset keskuspankit hankkivat suoraan niiltä velkasitoumuksia.

21.2 EKP ja kansalliset keskuspankit voivat toimia 21.1 artiklassa tarkoitettujen toimielinten, laitosten ja yhteisöjen verojen ja maksujen välittäjinä.

21.3 Tätä artiklaa ei sovelleta julkisessa omistuksessa oleviin luottolaitoksiin, vaan keskuspankkirahoitusta myöntäessään kansalliset keskuspankit ja EKP kohtelevat niitä samalla tavoin kuin yksityisessä omistuksessa olevia luottolaitoksia.

22 artikla *Selvitys- ja maksujärjestelmät*

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat tarjota järjestelyjä ja EKP voi antaa asetuksia selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja vakauden varmistamiseksi unionissa ja kolmansien maiden kanssa.

23 artikla *Unionin ulkopuoliset toimet*

EKP ja kansalliset keskuspankit voivat:

- luoda suhteet kolmansien maiden keskuspankkeihin ja rahoituslaitoksiin sekä tarvittaessa kansainvälisiin järjestöihin;
- ostaa ja myydä avista- tai termiinkaupalla kaikenlaisia valuuttasaamisia ja jalometalleja. Ilmaisulla 'valuuttasaamiset' tarkoitetaan arvopapereita ja kaikkia muita saatavia minkä tahansa maan valuutan tai laskentayksikön määräisinä riippumatta siitä, missä muodossa ne ovat;
- pitää hallussaan ja hoitaa tässä artiklassa tarkoitettuja varoja;
- suorittaa kaikenlaisia pankkitoimia kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, mukaan luettuina anto- ja ottolainaus.

24 artikla *Muut toimet*

Tehtävistään johtuvien toimien lisäksi EKP ja kansalliset keskuspankit voivat suorittaa hallintoaan tai henkilöstöään palvelevia toimia.

V LUKU

TOIMINNAN VAKAUDEN VALVONTA

25 artikla *Toiminnan vakauden valvonta*

25.1 EKP voi antaa lausuntoja neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, ja nämä voivat kuulla sitä unionin sellaisen lainsäädännön soveltamisalasta ja soveltamisesta, joka koskee luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän vakautta.

25.2 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 127 artiklan 6 kohdan nojalla annettujen neuvoston asetusten mukaisesti EKP voi suorittaa erityistehtäviä, jotka koskevat luottolaitosten sekä muiden rahoituslaitosten kuin vakuutusyri-tysten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää politiikkaa.

VI LUKU

EKPJ:N TALOUTTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

26 artikla *Tilinpito*

26.1 EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tilikausi alkaa ensimmäisenä päivänä tammikuuta ja päättyy viimeisenä päivänä joulukuuta.

26.2 EKP:n tilinpäätöksen laatii johtokunta EKP:n neuvoston määrittämien periaatteiden mukaisesti. EKP:n neuvosto hyväksyy tilinpäätöksen, ja sen jälkeen se julkistetaan.

26.3 Analysoimiseen ja johtamiseen liittyviä tarpeita varten johtokunta laatii EKPJ:n konsolidoidun taseen, johon sisältyvät EKPJ:ään kuuluvat kansallisten keskuspankkien saamiset ja velat.

26.4 Tämän artiklan soveltamiseksi EKP:n neuvosto vahvistaa tarvittavat säännöt kansallisten keskuspankkien kirjanpidon ja niiden toimintaa koskevien tietojen standardoimiseksi.

27 artikla *Tilintarkastus*

27.1 EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tilit tarkastaa tehtävään nimetyt EKP:n neuvoston suosittemat ja neuvoston hyväksymät riippumattomat ulkopuoliset tilintarkastajat. Tilintarkastajilla on täydet valtuudet tarkastaa EKP:n ja kansallisten keskuspankkien koko kirjanpito ja kaikki tilit sekä saada kaikki tiedot niiden toimista.

27.2 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan määräykset koskevat ainoastaan EKP:n hallinnon tehokkuuden arviointia.

28 artikla *EKP:n oma pääoma*

28.1 EKP:n oma pääoma on 5 miljardia euroa. EKP:n neuvosto voi korottaa pääomaa päätöksellä, joka tehdään 10.3 artiklassa tarkoitettulla määränemmistöllä niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 41 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

28.2 Ainoastaan kansalliset keskuspankit voivat merkitä ja pitää hallussaan EKP:n pääomaa. Pääoma merkitään 29 artiklan mukaisesti määritetyn jakoperusteen mukaisesti.

28.3 EKP:n neuvosto vahvistaa 10.3 artiklassa määrätyllä määränemmistöllä maksettavan pääoman määrän ja maksutavan.

28.4 Jollei 28.5 artiklasta muuta johdu, kansallisten keskuspankkien osuuksia EKP:n merkitystä pääomasta ei voida luovuttaa, antaa vakuudeksi tai ulosmitata.

28.5 Jos 29 artiklassa tarkoitettua jakoperustetta muutetaan, kansalliset keskuspankit suorittavat keskinäisiä pääoman osuuksien siirtoja siinä määrin kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että osuuksien jakauma vastaa uutta jakoperustetta. EKP:n neuvosto vahvistaa näitä siirtoja koskevat yksityiskohdalliset säännöt.

29 artikla *Pääoman merkitsemisen jakoperuste*

29.1 EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperuste, joka ensimmäisen kerran vahvistettiin EKPJ:n perustamisen yhteydessä vuonna 1998, määritetään antamalla jokaiselle kansalliselle keskuspankille painoarvo, joka on seuraavien tekijöiden summa:

– 50 prosenttia kyseisen jäsenvaltion osuudesta unionin väkiluvusta viimeistä edellisenä vuonna ennen EKPJ:n perustamista;

– 50 prosenttia kyseisen jäsenvaltion osuudesta unionin markkinahintaisesta bruttokansantuotteesta, sellaisena kuin se on ollut viitenä viimeksi kuluneena toiseksi viimeistä vuotta ennen EKPJ:n perustamista edeltävänä vuotena.

Prosenttiosuuden pyöristetään alas-tai ylöspäin lähimpään 0,0001 prosenttiyksikön kerrannaiseen.

29.2 Komissio laatii tämän artiklan soveltamiseksi tarvittavat tilastotiedot neuvoston 41 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti vahvistamien sääntöjen mukaisesti.

29.3 Kansallisille keskuspankeille osoitetut painoarvot tarkistetaan joka viides vuosi EKPJ:n perustamisen jälkeen 29.1 artiklan määräyksiä vastaavasti. Tarkistettu jakoperuste tulee voimaan seuraavan vuoden ensimmäisenä päivänä.

29.4 EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tämän artiklan soveltamisen edellyttämät toimenpiteet.

30 artikla *Valuuttavarantosaamisen siirto EKP:lle*

30.1 Kansalliset keskuspankit siirtävät EKP:lle 50 miljardia euroa vastaavaan määrään asti, muita valuuttavarantosaamisina kuin jäsenvaltioiden valuuttoja, euroja, Kansainvälisen valuuttarahaston varanto-osuuksia ja erityisiä nosto-oikeuksia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 28 artiklan soveltamista.

EKP:n neuvosto päättää, kuinka suuri osuus EKP:lle siirretään sen perustamisen jälkeen ja kuinka suuri määrä sille siirretään myöhemmin. EKP:lla on täysi oikeus pitää hallussaan ja hoitaa sille siirrettyjä valuuttavarantosaamisia ja käyttää niitä tässä perussäännössä vahvistettuihin tarkoituksiin.

30.2 Jokaisen keskuspankin osuus vahvistetaan suhteessa sen osuuteen EKP:n merkitystä pääomasta.

30.3 EKP hyvittää jokaista kansallista keskuspankkia saatavalla, joka vastaa sen osuutta. EKP:n neuvosto määrittää saatavan valuuttalajin ja sille maksettavan tuoton.

30.4 EKP voi 30.2 artiklan mukaisesti vaatia 30.1 artiklassa vahvistetun määrän ylittäviä valuuttavarantosaamisia niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 41 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

30.5 EKP voi pitää hallussaan ja hoitaa Kansainvälisen valuuttarahaston varanto-osuuksia ja erityisiä nosto-oikeuksia ja huolehtia näiden varojen yhdistämisestä.

30.6 EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tämän artiklan soveltamisen edellyttämät toimenpiteet.

31 artikla Kansallisten keskuspankkien hallussa olevat valuuttavarantosaamiset

31.1 Kansalliset keskuspankit saavat suorittaa toimia kansainvälisiin järjestöihin kohdistuvien velvoitteidensa täyttämiseksi 23 artiklan mukaisesti.

31.2 EKP:n lupa tarvitaan kaikkiin muihin sellaisiin valuuttasaamisiin liittyviin toimiin, jotka jäävät jäljelle kansallisiin keskuspankkeihin 30 artiklassa tarkoitettujen siirtojen jälkeen sekä jäsenvaltioiden valuuttamääräisin käyttövaroin toteuttamiin toimiin, jos ne ylittävät tietyn, 31.3 artiklan mukaisesti vahvistettavan määrän, sen varmistamiseksi, että ne ovat yhdenmukaisia unionin valuutta- ja rahapolitiikan kanssa.

31.3 EKP:n neuvosto antaa suuntaviivat näiden toimien helpottamiseksi.

32 artikla Kansallisten keskuspankkien rahoitustulon jakaminen

32.1 Kansalliselle keskuspankille EKP:n rahapoliittisten tehtävien hoidon yhteydessä kertyvä tulo, jäljempänä 'rahoitustulo', jaetaan kunkin tilikauden lopussa tämän artiklan mukaisesti.

32.2 Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulo vastaa sitä vuotuista tuloa, joka sille kertyy niistä saamisista, jotka vastaavat liikkeeseen laskettuja seteleitä ja luottolaitosten tekemistä talletuksista johtuvia sitoumuksia. Kansalliset keskuspankit yksilöivät nämä varat EKP:n neuvoston vahvistamien suuntaviivojen mukaisesti.

32.3 Jos EKP:n neuvosto euron käyttöönoton jälkeen katsoo, että kansallisten keskuspankkien taseiden rakenteen vuoksi ei voida soveltaa 32.2 artiklaa, se voi päättää määränemmistöllä, että 32.2 artiklasta poiketen rahoitustulo lasketaan enintään viiden vuoden ajan toisen menetelmän mukaisesti.

32.4 Kunkin kansallisen keskuspankin rahoitustulosta vähennetään määrä, joka vastaa kyseisen keskuspankin luottolaitosten 19 artiklan mukaisesti tekemille talletuksille maksamaa korkoa.

EKP:n neuvosto voi päättää, että kansallisille keskuspankeille korvataan setelien liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kulut tai, poikkeuksellisissa olosuhteissa, EKP:n lukuun toteutetuista rahapoliittisista toimista aiheutuneet erityiset tappiot. EKP:n neuvosto päättää, missä muodossa korvaus on asianmukaista antaa; nämä määrät voidaan vähentää kansallisista keskuspankeista saatavasta rahoitustulosta.

32.5 Kansallisten keskuspankkien rahoitustulon summa jaetaan niiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin EKP:n pääomasta, jollei EKP:n neuvoston 33.2 artiklan mukaisesti tekemistä päätöksistä muuta johdu.

32.6 EKP hoitaa rahoitustulon jakauman loppusummien selvityksen ja siihen liittyvät maksut EKP:n neuvoston vahvistamien suuntaviivojen mukaisesti.

32.7 EKP:n neuvosto toteuttaa kaikki muut tämän artiklan soveltamisen edellyttämät toimenpiteet.

33 artikla *EKP:n nettovoittojen ja -tappioiden jakaminen*

33.1 EKP:n nettovoitto siirretään seuraavalla tavalla:

a) EKP:n neuvoston vahvistama määrä, joka saa olla enintään 20 prosenttia nettovoitosta, siirretään yleisrahastoon 100 prosenttia pääomasta vastaavaan määrään;

b) jäljelle jäävä nettovoitto jaetaan EKP:n osakkaiden kesken suhteessa niiden maksamiin osuuksiin.

33.2 Jos EKP:n tulos on tappiollinen, tappio katetaan EKP:n yleisrahastosta ja tarvittaessa 32.5 artiklan mukaisesti EKP:n neuvoston päätöksellä kyseisen tilikauden rahoitustu-

lolla suhteessa kansallisille keskuspankeille kohdennettuun määrään ja enintään tähän määrään asti.

VII LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

34 artikla *Oikeudelliset säädökset*

34.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn 132 artiklan mukaisesti EKP:

– antaa asetuksia siinä laajuudessa kuin se on tarpeen EKPJ:n perussäännön 3.1 artiklan ensimmäisessä luettelakohdassa taikka 19.1, 22 tai 25.2 artiklassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi sekä tapauksissa, joista säädetään 41 artiklassa tarkoitetuissa neuvoston säädöksissä;

– tekee päätökset, jotka ovat tarpeen EKPJ:lle perussopimuksilla sekä EKPJ:n perussäännöllä uskottujen tehtävien suorittamiseksi;

– antaa suosituksia ja lausuntoja.

34.2 EKP voi päättää julkistaa päätöksensä, suosituksensa ja lausuntonsa.

34.3 Niissä rajoissa ja sellaisin ehdoin, jotka neuvosto vahvistaa 41 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, EKP voi määrätä yrityksille sakkoja tai uhkasakkoja, jollei sen antamia asetuksia tai tekemiä päätöksiä noudateta.

35 artikla *Tuomioistuinvalvonta ja siihen liittyvät kysymykset*

35.1 Euroopan unionin tuomioistuin voi käsitellä tai tulkitella EKP:n toimenpiteitä tai laiminlyöntejä perussopimuksissa määrättyissä tapauksissa ja siinä määrättyin edellytyksin. EKP voi nostaa kanteen tässä sopimuksessa määrättyissä tapauksissa ja siinä määrättyin edellytyksin.

35.2 Yhtäältä EKP:n ja toisaalta sen velkojien, velallisten tai muiden henkilöiden väliset riidat ratkaistaan toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa, jollei toimivaltaa ole uskottu Euroopan unionin tuomioistuimelle.

35.3 EKP:n vastuu määräytyy Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 340 artiklan mukaisesti. Kansallisten keskuspankkien vastuu määräytyy kulloinkin kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

35.4 Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asia EKP:n tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkistai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla.

35.5 EKP:n päätöksen asian saattamisesta Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi tekee EKP:n neuvosto.

35.6 Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat kansalliselle keskuspankille perussopimuksissa ja perussäännössä määrättyjen velvollisuuksien täyttämistä. Jos EKP katsoo, että kansallinen keskuspankki on laiminlyönyt sille perussopimuksissa ja tässä perussäännössä määrätyn velvollisuuden, se antaa asiasta lausunnon perusteluineen varattuaan keskuspankille, jota asia koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa. Jos kansallinen keskuspankki, jota asia koskee, ei noudata lausuntoa EKP:n asettamassa määräajassa, EKP voi saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

36 artikla *Henkilöstö*

36.1 EKP:n neuvosto vahvistaa johtokunnan ehdotuksesta EKP:n henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot.

36.2 Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta ratkaista EKP:n ja sen henkilöstön väliset riidat palvelussuhteen ehtoissa määrättyin rajoituksin ja edellytyksin.

37 artikla *Salassapitovelvollisuus*

37.1. EKP:n tai kansallisen keskuspankin päätöksenteoelimen jäsen tai sen henkilöstöön kuuluva ei saa, tehtävänsä päätyttyään, ilmaista salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja.

37.2. Henkilöt, joilla on käytettävissään unionin lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä tietoja, ovat tämän lainsäädännön alaisia.

38 artikla *Nimenkirjoittajat*

EKP:a suhteessa kolmansiin oikeudellisesti velvoittavat sitoumukset tekee johtokunnan puheenjohtaja tai kaksi johtokunnan jäsentä taikka EKP:n henkilöstöön kuuluvat kaksi jäsentä, jotka puheenjohtaja on asianmukaisesti valtuuttanut EKP:n nimen kirjoittamiseen.

39 artikla *Erioikeudet ja vapaudet*

EKP:lla on jäsenvaltioiden alueella tehtäviensä suorittamisen edellyttämät erioikeudet ja vapaudet Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehtyyn sopimukseen liitettyssä Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdystä pöytäkirjassa määritellyin edellytyksin.

VIII LUKU

PERUSSÄÄNNÖN TARKISTAMINEN JA TÄYDENTÄVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

40 artikla *Yksinkertaistettu tarkistusmenettely*

40.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 129 artiklan 3 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tarkistaa tämän perussäännön 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4 ja 32.6 artiklaa, 33.1 artiklan a alakohtaa sekä 36 artiklaa tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen joko EKP:n suosituksesta ja komissiota kuultuaan taikka komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan.

40.2. Eurooppa-neuvosto voi joko Euroopan keskuspankin suosituksesta ja Euroopan parlamenttia ja komissiota kuultuaan tai komission suosituksesta ja Euroopan parlamenttia ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan tehdä yksimielisesti päätöksen, jolla muutetaan 10.2 artiklaa Nämä muutokset tulevat voimaan vasta sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet ne valtiosääntöjensä mukaisesti.

40.3 EKP:n tämän artiklan nojalla antama suositus edellyttää EKP:n neuvoston yksimielistä päätöstä.

41 artikla *Täydentävä lainsäädäntö*

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 129 artiklan 5 kohdan mukaisesti neuvosto antaa, joko komission ehdotuksesta sekä Euroopan parlamenttia ja EKP:a kuultuaan taikka EKP:n suosituksesta sekä Euroopan parlamenttia ja komissiota kuultuaan, tämän perussäännön 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 ja 34.3 artiklassa tarkoitetut säännökset.

IX LUKU

SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET JA MUUT EKPJ:ÄÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

42 artikla *Yleiset määräykset*

42.1 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 139 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta poikkeuksesta seuraa, että seuraavissa tämän perussäännön artikloissa ei anneta mitään oikeuksia eikä aseteta mitään velvollisuuksia sille jäsenvaltiolle, jota asia koskee: 3, 6, 9.2, 12.1, 14.3., 16, 18, 19, 20, 22, 23, 26.2, 27, 30, 31, 32, 33, 34, ja 49.

42.2 Jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joita koskee mainitun sopimuksen 139 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu poikkeus, säilyttävät toimivaltansa rahapolitiikan alalla kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

42.3 Tämän perussäännön 3, 11.2 ja 19 artiklassa 'jäsenvaltioilla' tarkoitetaan mainitun sopimuksen 139 artiklan 4 kohdan mukaisesti jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.

42.4 Tämän perussäännön 9.2, 10.2, 10.3, 12.1, 16, 17, 18, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 33.2, ja 49 artiklassa 'kansallisilla keskuspankeilla' tarkoitetaan niiden jäsenvaltioiden keskuspankkeja, joiden rahayksikkö on euro.

42.5 Edellä 10.3 ja 33.1 artiklassa 'osakkailla' tarkoitetaan jäsenvaltioiden keskuspankkeja, joiden rahayksikkö on euro.

42.6 Edellä 10.3 ja 30.2 artiklassa 'merkityllä pääomalla' tarkoitetaan sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankkien osuutta EKP:n merkitystä pääomasta, joiden rahayksikkö on euro.

43 artikla *EKP:n siirtymävaiheen tehtävät*

EKP huolehtii niistä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 141 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista ERI:n entisistä tehtävistä, jotka yhtä tai useampaa jäsenvaltiota koskevan poikkeuksen vuoksi on hoidettava vielä euron käyttöön ottamisen jälkeen.

EKP antaa ohjeita mainitun sopimuksen 140 artiklassa tarkoitettujen poikkeusten kumoamisen valmistelussa.

44 artikla *EKP:n yleisneuvosto*

44.1 EKP:n kolmanneksi päätöksentekoeleimeksi muodostetaan yleisneuvosto, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroo-

pan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 129 artiklan 3 kohdan soveltamista.

44.2 Yleisneuvoston muodostavat EKP:n puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kansallisten keskuspankkien pääjohtajat. Muut johtokunnan jäsenet voivat osallistua yleisneuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

44.3 Tämän perussäännön 46 artiklassa on täydellinen luettelo yleisneuvoston tehtävistä.

45 artikla *Yleisneuvoston työjärjestys*

45.1 EKP:n puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja johtaa EKP:n yleisneuvostoa.

45.2 Neuvoston puheenjohtaja ja yksi komission jäsen voivat osallistua yleisneuvoston kokouksiin ilman äänioikeutta.

45.3 Puheenjohtaja valmistelee yleisneuvoston kokoukset.

45.4 Poiketen siitä, mitä 12.3 artiklassa määrätään, yleisneuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

45.5 EKP huolehtii yleisneuvoston sihteeristötehtävistä.

46 artikla *Yleisneuvoston tehtävät*

46.1 Yleisneuvosto:

– suorittaa 43 artiklassa tarkoitetut tehtävät;

– myötävaikuttaa 4 ja 25.1 artiklassa tarkoitettuun neuvooantavaan toimintaan.

46.2 Yleisneuvosto myötävaikuttaa:

– 5 artiklassa tarkoitettujen tilastotietojen keräämiseen;

– 15 artiklassa tarkoitettujen EKP:n toimintakertomusten laatimiseen;

– 26 artiklan soveltamisessa tarvittavien 26.4 artiklassa tarkoitettujen sääntöjen laatimiseen;

– 29.4 artiklassa tarkoitettujen kaikkien muiden toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka ovat tarpeen 29 artiklan soveltamiseksi;

– 36 artiklassa tarkoitettujen EKP:n henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen määrittelyyn.

46.3 Yleisneuvosto myötävaikuttaa siihen valmistelutyöhön, joka on tarpeen, jotta niiden jäsenvaltioiden valuuttojen vaihtokurssit, joita koskee poikkeus, voidaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 140 artiklan 3 kohdan mukaisesti kiinnittää peruuttamattomasti suhteessa euroon.

46.4 EKP:n puheenjohtaja antaa yleisneuvostolle tiedon EKP:n neuvoston päätöksistä.

47 artikla *EKP:n pääomaa koskevat siirtymämääräykset*

Jokaiselle kansalliselle keskuspankille annetaan 29.1 artiklan mukaisesti EKP:n pääoman merkitsemisen jakoperusteessa painoarvo. Poiketen siitä, mitä 28.3 artiklassa määrätään, niiden jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, joita koskee poikkeus, eivät maksa osuuttaan merkitystä pääomasta, ellei yleisneuvosto päätä sellaisella enemmistöllä, joka edustaa vähintään kahta kolmasosaa EKP:n merkitystä pääomasta ja vähintään puolta osakkaista, että EKP:n toimintakustannuksiin osallistumiseksi on maksettava vähimmäisprosentti osuudesta.

48 artikla *EKP:n oman pääoman, vararahastojen ja varausten maksaminen myöhemmin*

48.1 Sen jäsenvaltion keskuspankki, jota koskeva poikkeus on kumottu, maksaa merkitsemänsä osuuden EKP:n pääomasta samassa suhteessa kuin muiden sellaisten jäsenvaltioiden keskuspankit, joiden rahayksikkö on euro, ja siirtää EKP:lle valuuttavarantosaamisia 30.1 artiklan mukaisesti. Siirrettävä summa määräytyy kertomalla EKP:lle 30.1 artiklan mukaisesti jo siirrettyjen valuuttavarantosaamisten euro-vastarvo kulloinkin voimassa olevaan vaihtokurssiin asianomaisen kansallisen keskuspankin merkitsemien osuuksien lukumäärän ja muiden kansallisten keskuspankkien jo maksamien osuuksien suhteella.

48.2 Edellä 48.1 artiklassa määrättyjen maksujen lisäksi keskuspankki, jota asia koskee, maksaa osuuden EKP:n vararahastoon, vararahastoja vastaaviin varauksiin sekä siihen erään, joka siirretään vararahastoon ja varauksiin ja joka vastaa tuloslaskelman loppusummaa 31 päivänä joulukuuta poikkeuksen kumoamista edeltävänä vuonna. Maksettava summa lasketaan kertomalla edellä määriteltujen ja EKP:n vahvistetussa taseessa esitettyjen varojen yhteismäärä asianomaisen keskuspankin merkitsemien osuuksien määrän ja muiden keskuspankkien jo maksamien osuuksien määrän suhteella.

48.3 Yhden tai useamman maan tullessa jäsenvaltioiksi ja niiden kansallisten keskuspankkien tullessa osaksi Euroopan keskuspankkijärjestelmää (EKPJ), Euroopan keskuspankin merkittyä pääomaa kasvatetaan ja EKP:lle siirrettävissä olevien valuuttava-

rantosaamisten enimmäismäärää korotetaan automaattisesti. Lisäys määritellään kertomalla voimassa olevat vastaavat määrät pääoman merkitsemisen mukautetun jakoperusteen puitteissa järjestelmään liittyvien kansallisten keskuspankkien painoarvojen ja EKPJ:ssä jo jäseninä olevien kansallisten keskuspankkien painoarvojen suhteella. Kunkin kansallisen pankin painoarvo pääoman merkitsemisen jakoperusteessa lasketaan 29.1 artiklan mukaisesti ja 29.2 artiklaa noudattaen. Tilastotietoja varten käytettävien viitejaksojen on oltava samat kuin viimeisimmässä 29.3 artiklan mukaisessa painoarvojen viisivuotismukautuksessa käytetyt viitejaksot.

49 artikla *Jäsenvaltioiden valuuttojen määraisten setelien vaihtaminen*

Vaihtokurssien lopullisen kiinnittämisen jälkeen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 140 artiklan 3 kohdan mukaisesti EKP:n neuvosto toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kansalliset keskuspankit vaihtavat vastaavaan pariarvoon niiden valuuttojen setelit, joiden vaihtokurssit on lopullisesti kiinnitetty.

50 artikla *Siirtymätoimenpiteiden sovellettavuus*

Jos ja niin kauan kuin on jäsenvaltioita, joita koskee poikkeus, sovelletaan 42 ja 47 artiklaa.

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1103/97,

annettu 17 päivänä kesäkuuta 1997,

TIETYISTÄ EURON KÄYTTÖÖN OTTAMISEEN LIITTYVISTÄ SÄÄNNÖKSISTÄ*

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen
ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon²,

ottaa huomioon Euroopan rahapoliittisen instituutin lausunnon³,

sekä katsoo, että

1) Eurooppa-neuvosto vahvisti Madridissa 15 ja 16 päivänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessaan, että talous- ja rahaliiton kolmas vaihe alkaa 1 päivänä tammikuuta 1999 perustamissopimuksen 109 j artiklan 4 kohdan mukaisesti; 'osallistuvilla jäsenvaltioilla' tarkoitetaan tässä asetuksessa perustamissopimuksen mukaisesti euron yhteisenä rahana käyttöön ottavia jäsenvaltioita,

2) Eurooppa-neuvoston Madridissa 15 ja 16 päivänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessa päätettiin, että perustamissopimuksessa Euroopan rahayksiköstä käytetty nimi "ecu" on yleisnimi; viidentoista jäsenvaltion hallitukset ovat päässeet yhteisymmärrykseen siitä, että tämä päätös on perustamissopimuksen asianomaisten määräysten sovittu ja lopullinen tulkinta; Euroopan yhteisen rahan nimi on "euro"; euro on osallistuvissa jäsenvaltioissa raha, joka jaetaan sataan alayksikköön, jonka nimi on "senti"; Eurooppa-neuvosto katsoi lisäksi, että yhteisen rahan nimen on oltava sama kaikilla Eu-

* Sellaisena kun se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 2595/2000 (EYVL L 300, 29.11.2000) – epävirallinen konsolidoitu versio.

¹ EYVL N:o C 369, 7.12.1996, s. 8.

² EYVL N:o C 380, 16.12.1996, s. 49.

³ Lausunto annettu 29 päivänä marraskuuta 1996.

roopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon erilaiset aakkoset,

3) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen perusteella neuvosto antaa euron oikeudellisten puitteiden määrittämiseksi asetuksen euron käyttöön ottamisesta välittömästi sen jälkeen, kun osallistuvat jäsenvaltiot ovat tiedossa; perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti neuvosto hyväksyy kolmannen vaiheen alkamispäivänä peruuttamattomasti kiinnitetyt muuntokurssit,

4) yhteismarkkinoiden toiminnan ja yhteiseen rahaan siirtymisen kannalta on tarpeen taata kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisille ja yrityksille tiettyjä euron käyttöönottoon liittyviä säännöksiä koskeva oikeusvarmuus hyvissä ajoin ennen siirtymistä kolmanteen vaiheeseen; aikaisessa vaiheessa turvattun oikeusvarmuuden ansiosta kansalaiset ja yritykset voivat suorittaa valmistelut hyvissä olosuhteissa,

5) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmatta virkettä, jonka mukaan neuvosto voi osallistuvien jäsenvaltioiden yksimielisyydellä toteuttaa muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa yhteinen raha nopeasti käyttöön, voidaan käyttää oikeudellisena perustana vasta sitten, kun on 109 j artiklan 4 kohdan mukaisesti vahvistettu, mitkä jäsenvaltiot täyttävät yhteiseen rahaan siirtymiseksi vaadittavat edellytykset; sen vuoksi on tarpeen käyttää perustamissopimuksen 235 artiklaa sellaisten säännösten perustana, joiden osalta oikeusvarmuuden aikaansaaminen on erityisen kiireellistä; näin ollen tämä asetus ja edellä mainittu asetus euron käyttöön ottamisesta muodostavat yhdessä euron oikeudelliset puitteet, joiden periaatteista sovittiin Madridin Eurooppa-neuvostossa; euron käyttöönotto koskee koko väestön päivittäisiä toimia osallistuvissa jäsenvaltioissa; olisi tutkittava muita kuin tähän asetukseen ja perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen nojalla annettavaan asetukseen sisältyviä toimenpiteitä tasapainoisen siirtymisen varmistamiseksi erityisesti kuluttajien osalta,

6) perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettua ja ecun määritelmää koskevan voimassa olevan yhteisön lainsäädännön yhtenäistämistä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaan tulon jälkeen 22 päivänä joulukuuta 1994

annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3320/94¹ määritellyä ecua ei 1 päivästä tammikuuta 1999 enää määritellä valuuttaosuuksista koostuvana korina ja eurosta tulee itsenäinen raha; muuntokurssien vahvistamista koskeva neuvoston päätös ei sinänsä muuta ecun ulkoista arvoa; tämä merkitsee, että yhtä ecua, joka on valuuttaosuuksista koostuva korivaluutta, vastaa yksi euro; näin ollen neuvoston asetus (EY) N:o 3320/94 on vanhentunut ja se on kumottava; oikeudellisissa asiakirjoissa olevien ecuviittausten osalta oletetaan, että osapuolet ovat sopineet viittaavansa perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja edellä mainitussa asetuksessa annettun määritelmän mukaiseen ecuun; osapuolten aikomukset huomioon ottaen sellaisen oletuksen olisi oltava kumottavissa,

7) yleisesti hyväksytyyn oikeusperiaatteen mukaan uuden rahan käyttöön ottaminen ei vaikuta sopimusten tai muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuteen; sopimusvapauden periaatetta on noudatettava; jatkuvuuden periaatteen olisi oltava sopusoinnussa kaiken sen kanssa, mistä osapuolet ovat saattaneet sopia euron käyttöönoton huomioon ottaen; oikeusvarmuuden ja selvyyden lisäämiseksi on tarkoituksenmukaista nimenomaisesti vahvistaa, että sopimusten ja muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuden periaatetta sovelletaan aikaisempien kansallisten rahojen ja euron sekä perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettun ja asetuksessa (EY) N:o 3320/94 määritellyn ecun ja euron välillä; tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että kiinteäkorkoisten rahoitusvälineiden osalta euron käyttöön ottaminen ei muuta velallisen maksettavana olevaa nimelliskorkoa; jatkuvuutta koskevilla säännöksillä voidaan saavuttaa haluttu tavoite eli oikeusvarmuuden ja avoimuuden varmistaminen taloudellisille toimijoille, erityisesti kuluttajille, ainoastaan jos ne tulevat voimaan mahdollisimman pian,

8) euron käyttöön ottaminen merkitsee muutosta jokaisen osallistuvan jäsenvaltion rahalainsäädännössä; valtion rahalainsäädännön tunnustaminen on yleisesti hyväksytty periaate; lisäksi jatkuvuusperiaatteen nimenomaisen vahvistamisen olisi johdettava sopimusten ja muiden oikeudellisten asiakirjojen jatkuvuuden tunnustamiseen kolmansien maiden lainkäyttövallan piirissä,

¹ EYVL N:o L 350, 31.12.1994, s. 27.

9) oikeudellisten asiakirjojen määrittelyssä käytetty termi ”sopimus” sisältää kaikenlaiset sopimukset riippumatta tavasta, jolla ne on tehty,

10) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti toimiessaan neuvosto määrittelee euron muuntokurssit suhteessa kunkin osallistuvan jäsenvaltion kansalliseen rahaan; näitä muuntokursseja olisi käytettävä kaikissa euron ja kansallisten rahayksikköjen välisissä tai kansallisten rahayksikköjen välisissä muunnoissa; kansallisten rahayksikköjen välisissä muunnoissa tulos olisi määritettävä sitovan laskumenetelmän avulla; käänteisten muuntokurssien käyttö merkitsisi kurssien pyöristämistä ja siitä seuraisi huomattavia epätarkkuuksia, erityisesti kun kyse on suurista rahamääristä,

11) euron käyttöönotto edellyttää rahamäärien pyöristämistä; on tarpeellista päättää pyöristämissäännöistä ajoissa yhteismarkkinoiden toimintaa ajatellen ja jotta talous- ja rahaliiton valmisteluihin jää riittävästi aikaa sekä siirtyminen siihen tapahtuu vaikeuksitta; säännöt eivät vaikuta mihinkään pyöristämistä koskevaan käytäntöön, yleiseen tapaan tai kansallisiin määräyksiin, joilla aikaansaadaan parempi tarkkuus välilaskemissa, ja

12) jotta muuntaminen voitaisiin suorittaa mahdollisimman täsmällisesti, muuntokurssit olisi määriteltävä kuuden merkitsevän numeron tarkkuudella; kuudella merkitsevällä numerolla ilmaistu kurssi tarkoittaa kurssia, jossa on kuusi numeroa ja jonka ensimmäinen numero vasemmalta lukien on muu kuin nolla,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– ”oikeudellisilla asiakirjoilla” säädöksiä, hallinnollisia määräyksiä, lainkäyttöpäätöksiä, sopimuksia, yksipuolisia oikeustoimia, muita maksuvälineitä kuin seteleitä ja metallirahoja sekä muita asiakirjoja, joilla on oikeusvaikutus,

– ”osallistuvilla jäsenvaltioilla” jäsenvaltioita, jotka ottavat käyttöön yhteisen rahan perustamissopimuksen mukaisesti,

– ”muuntokursseilla” peruuttamattomasti kiinnitettyjä muuntokursseja, jotka neuvosto hyväksyy perustamissopimuksen 109

1 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen tai sen 5 kohdan mukaisesti,

– ”kansallisilla rahayksiköillä” osallistuvien jäsenvaltioiden rahayksikköjä, sellaisina kuin kyseiset yksiköt on määritelty talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkua edeltävänä päivänä tai euron käyttöönottoa edeltävänä päivänä sellaisen jäsenvaltion rahayksikön osalta, joka ottaa euron käyttöön myöhemmin,

– ”euroyksiköllä” yhteistä rahayksikköä sellaisena kuin se määritellään asetuksessa euron käyttöön ottamisesta, joka tulee voimaan talous- ja rahaliiton kolmannen vaiheen alkamispäivänä,

2 artikla

1. Oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvät viittaukset perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja asetuksessa (EY) N:o 3320/94 annetun määritelmän mukaiseen ecuun korvataan viittauksella euroon siten, että yksi ecu vastaa yhtä euroa. Jos oikeudellisissa asiakirjassa viitataan ecuun ilman kyseistä määritelmää, viittausten oletetaan olevan viittauksia perustamissopimuksen 109 g artiklassa tarkoitettuun ja asetuksessa (EY) N:o 3320/94 annetun määritelmän mukaiseen ecuun, jolloin olettaus on kuitenkin kumottavissa ottaen huomioon osapuolten aikomukset.

2. Kumotaan asetus (EY) N:o 3320/94.

3. Tätä artiklaa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen perustamissopimuksen 109 j artiklan 4 kohdan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti.

3 artikla

Euron käyttöönotto ei muuta mitään oikeudellisen asiakirjan ehtoa eikä vapauta minkään oikeudellisen asiakirjan mukaisesta suoritusvelvollisuudesta eikä anna osapuolelle oikeutta sellaisen asiakirjan yksipuoliseen muuttamiseen tai irtisanomiseen. Tätä säännöstä sovelletaan, jolleivät osapuolet ole sopineet muusta.

4 artikla

1. Muuntokurssit hyväksytään siten, että yksi euro ilmaistaan suhteessa kunkin osallistuvan jäsenvaltion kansalliseen rahaan. Muuntokurssit hyväksytään kuuden merkitsevän numeron tarkkuudella.

2. Muuntokursseja ei muunnettaessa pyöristetä eikä lyhennetä.

3. Muuntokursseja käytetään muunnettaessa euroyksikköä kansalliseksi rahayksiköiksi tai kansallisia rahayksikköjä euroyksiköksi. Muuntokursseista johdettuja käänteisiä kursseja ei käytetä.

4. Muunnettaessa jonkin kansallisen rahayksikön määräisiä rahamääriä toisen kansallisen rahayksikön määräisiksi rahamäärä muunnetaan ensin euroyksikkönä ilmaistuksi rahamääräksi, mikä määrä voidaan pyöristää vähintään kolmen desimaalin tarkkuudella ja muunnetaan sitten toisen kansallisen rahayksikön määräiseksi. Mitään vaihtoehtoista laskentatapaa ei saa käyttää, ellei sillä saada samoja tuloksia.

5 artikla

Rahamäärät, jotka maksetaan tai tilitetään 4 artiklan mukaisen euroyksiköksi muuntamisen jälkeisen pyöristämisen yhteydessä, pyöristetään ylös- tai alaspäin lähimpään senttiin. Maksettavat tai tilitettävät rahamäärät, jotka on muunnettu kansalliseksi rahayksiköksi, pyöristetään ylös- tai alaspäin lähimpään alayksikköön tai, jos alayksikköä ei ole, lähimpään yksikköön, taikka kansallisen lain tai käytännön mukaisesti kansallisen rahayksikön alayksikön tai yksikön kerrannaiseen tai murto-osaan. Jos muuntokurssin soveltamisen tulos on täsmälleen yksikköjen keskilivissä, määrä pyöristetään ylöspäin.

6 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 974/98,

annettu 3 päivänä toukokuuta 1998,

EURON KÄYTTÖÖNOTOSTA*

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen
ja erityisesti sen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen,
ottaa huomioon komission ehdotuksen¹,
ottaa huomioon Euroopan rahapoliittisen instituutin lau-
sunnan²,
ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon³,
sekä katsoo, että

1) tässä asetuksessa määritellään euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden rahalainsäädäntö; sopimussuhteiden jatkuvuutta, oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvien ecuun kohdistuvien viittausten korvaamista viittauksilla euroon sekä pyöritymistä koskevat säännökset on jo annettu tietyistä euron käyttöön ottamiseen liittyvistä säännöksistä 17 päivänä kesäkuuta 1997 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1103/97⁴; euron käyttöönotto koskee koko väestön päivittäisiä toimia osallistuvissa jäsenvaltioissa; olisi tutkittava muita kuin tähän asetukseen sekä asetukseen (EY) N:o 1103/97 sisältyviä toimenpiteitä tasapainoisen euroon siirtymisen varmistamiseksi erityisesti kuluttajien osalta,

2) Eurooppa-neuvoston Madridissa 15 ja 16 päivänä joulukuuta 1995 pidetyssä kokouksessa päätettiin, että perustamissopimuksessa Euroopan yhtenäisvaluutasta käytetty nimi ”ecu” on yleisnimi; viidentoista jäsenvaltion hallitukset ovat päässeet yhteisymmärrykseen siitä, että tämä päätös on perustamissopimuksen asianomaisten määräysten sovittu ja lopulli-

* Sellaisena kun se on muutettuna Neuvoston asetuksella (EY) N:o 2596/2000 (EYVL L 300, 29.11.2000) ja Neuvoston asetuksella (EY) N:o 2169/2005 (EUVL L 346, 29.12.2005 – epävirallinen konsolidoitu versio).

¹ EYVL C 369, 7.12.1996, s. 10.

² EYVL C 205, 5.7.1997, s. 18.

³ EYVL C 380, 16.12.1996, s. 50.

⁴ EYVL L 162, 19.6.1997, s. 1.

nen tulkinta; Euroopan yhtenäisvaluutan nimi on ”euro”; euro jaetaan osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttana sataan alayksikköön, jonka nimi on ”sentti”; nimen ”sentti” määritelmä ei estä nimen yleisessä kielenkäytössä esiintyvien eri muotojen käyttöä jäsenvaltioissa; Eurooppa-neuvosto katsoi lisäksi, että yhtenäisvaluutan nimen on oltava sama kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset,

3) toimiessaan perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan kolmannen virkkeen mukaisesti neuvosto toteuttaa vaihtokurssien hyväksymisen lisäksi muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa euro nopeasti käyttöön,

4) kun jäsenvaltiosta tulee perustamissopimuksen 109 k artiklan 2 kohdan mukaisesti osallistuva jäsenvaltio, neuvosto toteuttaa perustamissopimuksen 109 l artiklan 5 kohdan mukaisesti muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen otettaessa euro nopeasti käyttöön yhtenäisvaluuttana tässä jäsenvaltiossa,

5) perustamissopimuksen 109 l artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti neuvosto antaa kolmannen vaiheen alkamispäivänä ne lopulliset vaihtokurssit, joihin osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat vahvistetaan, sekä sen lopullisesti vahvistetun kurssin, jolla euro korvaa nämä valuutat,

6) säädöksiä tulkittaessa olisi otettava huomioon, että euroyksikön ja kansallisten valuuttayksikköjen välillä tai kyseisten kansallisten valuuttayksikköjen välillä ei ole vaihtokurssiriskiä,

7) oikeudellisten asiakirjojen määrittelyssä käytetty termi ”sopimus” sisältää kaikenlaiset sopimukset riippumatta tavasta, jolla ne on tehty,

8) jotta valmistautuminen euroon siirtymiseen tapahtuisi vaivattomasti, tarvitaan siirtymäkausi osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttojen eurolla korvaamisen sekä eurosetelien ja -metallirahojen käyttöönoton välillä; tämän kauden aikana kansalliset valuuttayksiköt määritellään euron ilmentymiksi; siten vahvistetaan euroyksikön ja kansallisten valuuttayksikköjen välinen oikeudellinen vastaavuus,

9) perustamissopimuksen 109 g artiklan ja asetuksen (EY) N:o 1103/97 mukaisesti euro korvaa ecun Euroopan yhteisöjen toimielinten laskentayksikkönä 1 päivästä tammikuuta 1999 alkaen; euron olisi oltava myös Euroopan keskus-

pankin (EKP) ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankkien laskentayksikkö; Madridin päätelmien mukaisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) rahapoliittiset toimet tapahtuvat euroyksikössä; tämä ei estä kansallisia keskuspankkeja pitämästä kansallisen valuuttayksikkönsä määräistä kirjanpitoa siirtymäkauden aikana, erityisesti henkilöstönsä ja yleisen hallintonsa osalta,

10) kukin jäsenvaltio voi sallia euroyksikön täysimittaisen käytön alueellaan siirtymäkauden aikana,

11) siirtymäkauden aikaiset sekä euroyksikön että kansallisen valuuttayksikön määräiset sopimukset, kansalliset lait ja muut oikeudelliset asiakirjat ovat päteviä; kyseisen kauden aikana mikään tämän asetuksen säännöksistä ei saa vaikuttaa kansalliseen valuuttayksikköön tehdyn viittauksen pätevyyteen missään oikeudellisessa asiakirjassa,

12) jollei toisin ole sovittu, taloudellisten toimijoiden on jonkin oikeudellisen asiakirjan mukaisesti suoritettavien kaikkien toimien yhteydessä noudatettava kyseisessä asiakirjassa käytettyä yksikköä,

13) euroyksikkö ja kansalliset valuuttayksiköt ovat saman valuutan yksiköitä; olisi varmistettava, että osallistuvassa jäsenvaltiossa tilihyvityksin suoritettavat maksut voidaan tehdä joko euroyksikössä tai vastaavassa kansallisessa valuuttayksikössä; tilihyvityksin suoritettavia maksuja koskevia määräyksiä olisi sovellettava myös niihin rajat ylittäviin maksuihin, jotka ovat euroyksikön tai velkojan tilin kansallisen valuuttayksikön määräisiä; on välttämätöntä varmistaa maksujärjestelmien hyvä toimivuus säätämällä tilien hyvittämisestä käytettävällä kyseisten järjestelmien kautta hyvittäviä maksuvälineitä; tilihyvityksin tapahtuvaa maksujen suorittamista koskevat säännökset eivät saisi merkitä sitä, että rahoituspalveluiden välittäjät ovat velvollisia asettamaan käyttöön joko muita maksumuotoja tai tuotteita, jotka ovat euron jonkin tietyn yksikön määräisiä; tilihyvityksin suoritettavia maksuja koskevat säännökset eivät estä rahoituspalveluiden välittäjiä sovitamasta yhteen sellaisten euroyksikössä määriteltyjen maksumuotojen käyttöönottoa, jotka perustuvat yhteiseen tekniseen perusrakenteeseen siirtymäkauden aikana,

14) Madridissa kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti osallistuvat jäsenvaltiot laskevat liikkeesen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan uuden velan 1

päivästä tammikuuta 1999 alkaen euroyksikön määräisenä; on suotavaa sallia velan liikkeeseenlaskijoiden määritellä velkakanta uudelleen euroyksikössä; uudelleen määrittelyä koskevien säännösten olisi oltava sellaisia, että niitä voidaan soveltaa myös kolmansien maiden lainkäyttövallan alueella; liikkeeseenlaskijoiden olisi voitava määritellä velkakanta uudelleen, jos velka on määriteltä sellaisen jäsenvaltion kansallisessa valuuttayksikössä, joka on määriteltä uudelleen osan tai kaiken kyseisen jäsenvaltion julkisyhteisöjen velkakannasta; nämä säännökset eivät koske sellaisten lisätoimenpiteiden käyttöönottoa, joilla muutetaan velkakannan ehtoja, muun muassa velkakannan nimellismäärän muuttamiseksi, koska kyseiset seikat kuuluvat asianomaisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön alaan; on suotavaa, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet muuttaakseen järjestäytyneiden markkinoiden toimissa käytettyä laskentayksikköä,

15) voi myös olla tarpeen toteuttaa lisätoimia yhteisön tasolla sen selkeyttämiseksi, mikä vaikutus euron käyttöönotolla on yhteisön olemassa olevan lainsäädännön säännösten soveltamiseen, erityisesti nettoutuksen, kuittauksen ja vaikutuksiltaan samankaltaisten menettelyjen osalta,

16) euroyksikön käyttöä koskevia velvoitteita voidaan määrätä ainoastaan yhteisön lainsäädännön perusteella; osallistuvat jäsenvaltiot voivat sallia euroyksikön käytön julkisen sektorin kanssa tehtävissä liiketoimissa; Eurooppa-neuvoston Madridissa pidetyssä kokouksessa päätetyn viitesuunnitelman mukaisesti yhteisön lainsäädännössä, jossa säädetään euroyksikön käytön laajentamisen aikataulusta, voidaan jättää jonkin verran toimintavapautta yksittäisille jäsenvaltioille,

17) perustamissopimuksen 105 a artiklan mukaisesti neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä kaikkien metallirahojen yksikköarvojen ja teknisten eritelmien yhdenmukaistamiseksi,

18) setelit ja metallirahat on suojattava riittävällä tavalla väärennöksiltä,

19) kansallisten valuuttayksikköjen määräiset setelit ja metallirahat menettävät asemansa laillisina maksuvälineinä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua siirtymäkauden päättymisestä; jäsenvaltioiden yleisistä syistä käyttöön ottamat seteleissä ja metallirahoissa maksamista koskevat rajoitukset eivät ole yhteen sopimattomia euroseteleiden ja -metallirahojen laillisenmaksuvälineaseman kanssa, edellyttäen että muita lailli-

sia keinoja rahamääräisten velkojen maksamiseen on käytettävissä,

20) siirtymäkauden päättymisestä alkaen on tuolloin voimassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyviä viittauksia pidettävä viittauksina euroyksikköön kyseisten vaihtokursien mukaisesti; sen vuoksi olemassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyvien rahayksikköjen konkreettinen uudelleen määrittely ei ole tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi; asetuksessa (EY) N:o 1103/97 määriteltyjä pyöristämistä sääntöjä sovelletaan myös siirtymäkauden päättyessä tai siirtymäkauden jälkeen tehtyihin muutoksiin; selvyyden vuoksi voi olla suotavaa suorittaa konkreettinen rahayksikön uudelleen määrittely niin pian kuin on tarkoituksenmukaista,

21) eräistä Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvistä määräyksistä tehdyn pöytäkirjan N:o 11 2 kohdassa määrätään muun muassa, että kyseisen pöytäkirjan 5 kohta tulee voimaan, jos Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa neuvostolle, että se ei aio siirtyä kolmanteen vaiheeseen; Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti 30 päivänä lokakuuta 1997 neuvostolle, että se ei aio siirtyä kolmanteen vaiheeseen; pöytäkirjan kohdassa 5 määrätään muun muassa, että perustamissopimuksen 109 I artiklan 4 kohtaa ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan,

22) Tanska on Edinburghissa 12 päivänä joulukuuta 1992 tehtyyn päätökseen liittyen ilmoittanut, viitaten eräitä Tanskaa koskevista määräyksistä tehdyssä pöytäkirjassa N:o 12 olevaan 1 kohtaan, että se ei aio osallistua kolmanteen vaiheeseen; sen tähden Tanskaan sovelletaan kyseisen pöytäkirjan 2 kohdan mukaisesti perustamissopimuksen ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön kaikkia niitä artikloja ja määräyksiä, joissa viitataan poikkeukseen,

23) perustamissopimuksen 109 I artiklan 4 kohdan mukaisesti yhtenäisvaluutta otetaan käyttöön vain niissä jäsenvaltioissa, joita ei koske poikkeus,

24) tätä asetusta sovelletaan tämän vuoksi perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti, jollei pöytäkirjasta N:o 11, pöytäkirjasta N:o 12 tai perustamissopimuksen 109 k artiklan 1 kohdasta muuta johdu,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSA

MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ”osallistuvilla jäsenvaltioilla” liitteessä olevassa taulukossa lueteltuja jäsenvaltioita,

b) ”oikeudellisilla asiakirjoilla” säädöksiä, hallinnollisia määräyksiä, lainkäyttöpäätöksiä, sopimuksia, yksipuolisia oikeustoimia, muita maksuvälineitä kuin seteleitä ja metallirahoja sekä muita asiakirjoja, joilla on oikeusvaikutus,

c) ”vaihtokurssilla” peruuttamattomasti vahvistettua vaihtokurssia, jonka neuvosto on hyväksynyt perustamissopimuksen 123 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen tai mainitun artiklan 5 kohdan mukaisesti kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutalle,

d) ”euron käyttöönottopäivällä” tapauksesta riippuen joko päivää, jona jäsenvaltio siirtyy kolmanteen vaiheeseen perustamissopimuksen 121 artiklan 3 kohdan mukaisesti tai päivää, jona jäsenvaltiota koskeva poikkeus kumotaan perustamissopimuksen 122 artiklan 2 kohdan mukaisesti,

e) ”käteisrahan käyttöönottopäivällä” päivää, jona eurosetelit ja -metallirahat saavat osallistuvassa jäsenvaltiossa laillisen maksuvälineen aseman,

f) ”euroyksiköllä” 2 artiklan toisessa virkkeessä tarkoitettua valuuttayksikköä,

g) ”kansallisilla valuuttayksiköillä” osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttayksikköjä, sellaisina kuin kyseiset yksiköt on määritelty päivänä, joka edeltää euron käyttöönottoa asianomaisessa jäsenvaltiossa,

h) ”siirtymäkaudella” enintään kolmen vuoden pituista ajanjaksoa, joka alkaa euron käyttöönottopäivänä klo 00.00 ja päättyy käteisrahan käyttöönottopäivänä klo 00.00,

i) ”asteittaisella käytöstäpoistokaudella” euron käyttöönottopäivänä alkavaa enintään vuoden pituista ajanjaksoa, jota voidaan soveltaa ainoastaan jäsenvaltioihin, joissa euron käyttöönottopäivä ja käteisrahan käyttöönottopäivä ovat sama päivä,

j) ”uudelleen määrittelyllä” velkakannan määrittelyssä käytetyn yksikön muuttamista kansallisesta valuuttayksiköstä

euroyksiköksi muuttamatta velan muita ehtoja, jotka määräytyvät asianomaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

k) ”luottolaitoksilla” luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY¹ 1 artiklan 1 kohdassa määritellyjä luottolaitoksia. Tätä asetusta sovellettaessa luottolaitoksiksi ei katsota mainitun direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa lueteltuja laitoksia, posti-siirtoa hoitavia laitoksia lukuun ottamatta.

1 a artikla

Euron käyttöönottopäivä, käteisrahan käyttöönottopäivä ja mahdollinen asteittainen käytöstäpoistokausi on esitetty kunkin osallistuvan jäsenvaltion osalta liitteessä.

II OSA

OSALLISTUVIEN JÄSENVALTIOIDEN VALUUTTOJEN KORVAAMINEN EUROLLA

2 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on euron käyttöönottopäivästä alkaen euro. Valuuttayksikkö on yksi euro. Yksi euro jakautuu sataan senttiin.

3 artikla

Euro korvaa kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutan vaihtokurssin mukaisesti.

4 artikla

Euro on Euroopan keskuspankin (EKP) ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankkien laskentayksikkö.

¹ EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2005/1/EY (EUVL L 79, 24.3.2005, s. 9).

III OSA

SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

5 artikla

Siirtymäkauden aikana sovelletaan 6, 7, 8 ja 9 artiklaa.

6 artikla

1. Euro jaetaan myös kansallisiin valuuttayksikköihin vaihtokurssien mukaisesti. Kansallisten valuuttayksikköjen kaikki alajaottelut säilytetään. Jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu, osallistuvien jäsenvaltioiden rahalainsäädäntöä sovelletaan edelleen.

2. Jos oikeudellisessa asiakirjassa viitataan kansalliseen valuuttayksikköön, tämä viittaus on yhtä pätevä kuin jos viittaus olisi tehty vaihtokurssien mukaisesti euroyksikköön.

7 artikla

Kunkin osallistuvan jäsenvaltion valuutan korvaaminen eurolla ei ilman eri toimenpiteitä muuta korvaamispäivänä olemassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa käytettyä rahayksikköä.

8 artikla

1. Toimet, jotka suoritetaan kansallisen valuuttayksikön käyttöön velvoittavien tai kansallisen valuuttayksikön määräisten oikeudellisten asiakirjojen nojalla, suoritetaan tämän kansallisen valuuttayksikön määräisinä. Toimet, jotka suoritetaan euroyksikön käyttöön velvoittavien tai euroyksikössä määriteltyjen oikeudellisten asiakirjojen nojalla, suoritetaan tämän yksikön määräisinä.

2. 1 kohdan säännöksiä sovelletaan, jolleivät osapuolet ole sopineet muusta.

3. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä velallinen voi maksaa euroyksikön tai osallistuvan jäsenvaltion kansallisen valuuttayksikön määräisen ja kyseisessä jäsenvaltiossa maksettavan minkä tahansa määrän hyvittämällä sen velkojan tilille joko euroyksikön tai kyseisen kansallisen valuuttayksikön määräisenä. Määrä on hyvitetävä velkojan tilille hänen tilinsä valuuttayksikön määräisenä, jolloin mahdollinen muuntaminen suoritetaan vaihtokurssien mukaisesti.

4. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä kukin osallistuva jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen

– Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmässä määritellyn, jäsenvaltion julkisyhteisöjen liikkeelle laskeman kansallisen valuuttayksikön määräisen velkakannan, jonka liikkeelle laskemiseen sovelletaan kyseisen jäsenvaltion kansallista lakia, yksikön muuntamiseksi euroyksiköksi. Jos jäsenvaltio on toteuttanut tällaisen toimenpiteen, liikkeeseenlaskijat voivat määritellä kyseisen jäsenvaltion kansallisen valuuttayksikön määräisen velan uudelleen euroyksikköinä, ellei sopimusehdoissa nimenomaisesti suljeta pois uudelleen määrittelyä; tätä säännöstä sovelletaan jäsenvaltion julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemaan velkaan sekä muiden liikkeeseenlaskijoiden joukkovelkakirjoihin ja muihin arvopaperistetun velan muotoihin, jotka ovat luovutuskelpoisia pääomamarkkinoilla, ja muiden velallisten liikkeeseen laskemiin rahamarkkinaväliseisiin,

– jotta seuraavien toimintojen laskentayksikkö voidaan muuttaa kansallisesta valuuttayksiköstä euroyksiköksi:

a) järjestäytyneet markkinat, joilla käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY¹ liitteen B osassa luetelluilla rahoitusvälineillä sekä hyödykkeillä, ja

b) järjestelmät, joissa säännöllisesti käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia.

5. Osallistuvat jäsenvaltiot voivat antaa muita kuin 4 kohdassa mainittuja euroyksikön käyttöön velvoittavia säännöksiä ainoastaan yhteisön lainsäädännössä säädetyn aikataulun mukaisesti.

6. Nettoutuksen, kuittauksen ja vaikutuksiltaan samanlaisia menettelyjä sallivia tai niihin velvoittavia osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisia säädöksiä sovelletaan rahamääräisiin velvoitteisiin riippumatta niiden valuuttayksiköstä, jos kyseinen valuuttayksikkö on ilmaistu euroyksikkönä tai kan-

¹ EYVL L 141, 11.6.1993, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/26/EY (EYVL L 168, 18.7.1995, s. 7).

sallisena valuuttayksikkönä, jolloin mahdollinen muuntaminen suoritetaan vaihtokurssien mukaisesti.

9 artikla

Kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat säilyttävät asianomaisissa osallistuvissa jäsenvaltioissa asemansa laillisenä maksuvälineenä alueella, jolla ne ovat voimassa euron käyttöönottoa edeltävänä päivänä.

9 a artikla

Seuraavaa sovelletaan jäsenvaltiossa, jossa sovelletaan asteittaista käytöstäpoistokautta. Asteittaisella käytöstäpoistokaudella laadituissa ja asianomaisessa jäsenvaltiossa täytäntöön pantavissa oikeudellisissa asiakirjoissa voidaan edelleen viitata kansalliseen valuuttayksikköön. Näitä viittauksia pidetään viittauksina euroyksikköön asianmukaisten vaihtokurssien mukaisesti. Rajoittamatta 15 artiklan soveltamista näiden oikeudellisten asiakirjojen nojalla toteutettavat toimet toteutetaan ainoastaan euroyksikkönä. Tällöin on sovellettava asetuksessa (EY) N:o 1103/97 säädettyjä pyöristämissääntöjä.

Asianomaisen jäsenvaltion on rajoitettava ensimmäisen kohdan soveltaminen tietyntyyppisiin oikeudellisiin asiakirjoihin tai tietyillä aloilla laadittaviin oikeudellisiin asiakirjoihin.

Jäsenvaltio voi lyhentää kyseessä olevaa kautta.

IV OSA

EUROSETELIT JA -METALLIRAHAT

10 artikla

Käteisrahan käyttöönottopäivästä alkaen EKP ja osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankit laskevat osallistuvissa jäsenvaltioissa liikkeeseen euromääräisiä seteleitä.

Rajoittamatta 15 artiklan säännösten soveltamista nämä euromääräiset setelit ovat ainoat setelit, joilla on laillisen maksuvälineen asema osallistuvissa jäsenvaltioissa.

11 artikla

Osallistuvat jäsenvaltiot laskevat päättämästään käteisra-

han käyttöönottopäivästä alkaen liikkeeseen euro- ja senttimääräisiä metallirahoja noudattaen yksikköarvoja ja teknisiä eritelmiä, jotka neuvosto voi vahvistaa perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdan toisen virkkeen mukaisesti. Rajoittamatta 15 artiklan ja valuuttaoloista perustamissopimuksen 111 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehtyjen sopimusten määräysten soveltamista nämä metallirahat ovat ainoat, joilla on laillisen maksuvälineen asema osallistuvissa jäsenvaltioissa. Lukuun ottamatta liikkeeseenlaskevaa viranomaista ja liikkeeseenlaskevan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä erityisesti nimettyjä henkilöitä kenelläkään ei ole velvollisuutta hyväksyä yksittäisessä maksussa enempää kuin 50 metallirahaa.

12 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden on säädettävä riittävät seuraamukset väärien euroseteleiden ja -metallirahojen valmistamisesta ja niiden väärentämisestä.

V OSA

LOPPUSÄÄNNÖKSET

13 artikla

Tämän asetuksen 10, 11, 14, 15 ja 16 artiklaa sovelletaan kussakin osallistuvassa jäsenvaltiossa käteisrahan käyttöönottopäivästä alkaen.

14 artikla

Käteisrahan käyttöönottoa edeltävänä päivänä voimassa olevissa oikeudellisissa asiakirjoissa esiintyviä viittauksia kansallisiin valuuttayksiköihin pidetään viittauksina euroyksikköön asianomaisten vaihtokurssien mukaisesti. Tällöin on sovellettava asetuksessa (EY) N:o 1103/97 säädettyjä pyöristämissääntöjä.

15 artikla

1. Edellä 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat ovat laillisia maksuvälineitä kansallisten alueellisten rajojensa sisällä enintään kuuden kuukauden ajan käteisrahan käyttöönottopäivästä; tätä

määräaikaa voidaan lyhentää kansallisella lainsäädännöllä.

2. Kukin osallistuva jäsenvaltio voi määrätä edellä 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti kansallisen valuuttayksikkönsä määraisten seteleiden ja metallirahojen käyttöä koskevista säännöistä enintään kuuden kuukauden ajaksi käteisrahan käyttöönottopäivästä lukien sekä toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet niiden käytöstä poistamisen helpottamiseksi.

3. Niissä osallistuvissa jäsenvaltioissa, jotka ottavat euron käyttöön vuoden 2002 tammikuun 1 päivän jälkeen, luottolaitosten on vaihdettava 1 kohdassa tarkoitettuna aikana asiakkaidensa kyseisen jäsenvaltion kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat euroseteleiksi ja metallirahoiksi maksutta kansallisessa lainsäädännössä mahdollisesti säädettävään enimmäismäärään asti. Luottolaitokset voivat edellyttää, että rahanvaihdosta on ilmoitettava etukäteen, jos vaihdettava määrä ylittää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetun enimmäismäärän, tai jos tällaisia säännöksiä ei ole, niiden itsensä tavanomaiseksi vaihtomääräksi vahvistaman enimmäismäärän.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen luottolaitosten on vaihdettava asiakaskuntaansa kuulumattomien henkilöiden kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat maksutta kansallisessa lainsäädännössä vahvistettuun enimmäismäärään saakka, tai jos tällaisia säännöksiä ei ole, niiden itsensä vahvistamaan enimmäismäärään saakka.

Kansallisessa lainsäädännössä voidaan rajoittaa kahdessa edellisessä alakohdassa esitetty velvoite tietuentyypisiin luottolaitoksiin. Kansallisessa lainsäädännössä voidaan myös laajentaa tämä velvoite koskemaan muita henkilöitä.

16 artikla

Osallistuvien jäsenvaltioiden setelien ja metallirahojen liikkeeseenlaskijat hyväksyvät edelleen aiemmin liikkeeseen laskemansa setelit ja metallirahat euroa vastaan vaihtokurssin mukaisesti noudattaen kansallisia lakejaan ja käytäntöjään.

VI OSA

VOIMAANTULO

17 artikla

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa perustamissopimuksen mukaisesti, jollei pöytäkirjasta N:o 11, pöytäkirjasta N:o 12 tai perustamissopimuksen 109 k artiklan 1 kohdasta muuta johdu.

LIITE

Jäsenvaltio	Euron käyttöönottopäivä	Käteisrahan käyttöönottopäivä	Jäsenvaltio, joka soveltaa asteittaista käytöstäpoistokautta
Belgia	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Saksa	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Viro	1 päivänä tammi-kuuta 2011	1 päivänä tammi-kuuta 2011	Ei sovellla
Kreikka	1 päivänä tammi-kuuta 2001	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Espanja	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Ranska	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Irlanti	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Italia	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Kypros	1 päivänä tammi-kuuta 2008	1 päivänä tammi-kuuta 2008	Ei sovellla
Luxemburg	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Malta	1 päivänä tammi-kuuta 2008	1 päivänä tammi-kuuta 2008	Ei sovellla
Alankomaat	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Itävalta	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Portugali	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu
Slovenia	1 päivänä tammi-kuuta 2007	1 päivänä tammi-kuuta 2007	Ei sovellla
Slovakia	1 päivänä tammi-kuuta 2009	1 päivänä tammi-kuuta 2009	Ei sovellla
Suomi	1 päivänä tammi-kuuta 1999	1 päivänä tammi-kuuta 2002	Ei sovellu

EUROOPAN KESKUSPANKIN PÄÄTÖS,

tehty 19 päivänä helmikuuta 2004,

EUROOPAN KESKUSPANKIN

TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMISESTÄ

(EKP/2004/2)

(2004/257/EY)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja
Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen
12.3 artiklan,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Korvataan 22 päivänä huhtikuuta 1999 muutettu Euroopan keskuspankin työjärjestys, sellaisena kuin se on uudelleen muutettuna Euroopan keskuspankin työjärjestyksen muuttamisesta 7 päivänä lokakuuta 1999 tehdyllä päätöksellä EKP/1999/6¹, seuraavalla työjärjestyksellä, joka tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2004.

EUROOPAN KESKUSPANKIN

TYÖJÄRJESTYS

YLEISTÄ

1 artikla. Määritelmät

Tällä työjärjestyksellä täydennetään Euroopan yhteisön perustamissopimusta sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussääntöä. Tämän työjärjestyksen ilmaisuilla on sama merkitys kuin perusta-

¹ EYVL L 314, 8.12.1999, s. 32.

missopimuksessa ja perussäännössä. ”Eurojärjestelmällä” tarkoitetaan Euroopan keskuspankkia (EKP) ja niiden jäsenvaltioiden kansallisia keskuspankkeja, joiden valuuttana on euro.

I LUKU

EKP:N NEUVOSTO

2 artikla. *EKP:n neuvoston kokousten aika ja paikka*

2.1 EKP:n neuvosto päättää puheenjohtajan ehdotuksesta kokoustensa ajankohdan. EKP:n neuvosto kokoontuu periaatteessa säännöllisin väliajoin hyvissä ajoin ennen kunkin kalenterivuoden alkua määräämänsä aikataulun mukaisesti.

2.2 Puheenjohtajan on kutsuttava EKP:n neuvosto koolle, jos vähintään kolme EKP:n neuvoston jäsentä sitä pyytää.

2.3 Puheenjohtaja voi myös kutsua EKP:n neuvoston koolle aina, kun hän katsoo sen tarpeelliseksi.

2.4 EKP:n neuvosto kokoontuu yleensä EKP:n tiloissa.

2.5 Kokouksia voidaan myös pitää puhelinneuvotteluna, ellei vähintään kolme kansallisen keskuspankin pääjohtajaa sitä vastusta.

3 artikla. *EKP:n neuvoston kokouksiin osallistuminen*

3.1 Jollei tässä työjärjestyksessä toisin määrätä, EKP:n neuvoston kokouksiin saavat osallistua ainoastaan EKP:n neuvoston jäsenet, Euroopan unionin neuvoston puheenjohtaja ja Euroopan yhteisöjen komission jäsen.

3.2 Kunkin kansallisen keskuspankin pääjohtajan ohella kokouksiin voi yleensä osallistua yksi henkilö.

3.3 Jos kansallisen keskuspankin pääjohtaja ei voi osallistua kokoukseen, hän voi kirjallisesti nimetä varajäsenen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 artiklan soveltamista. Tämä kirjallinen tiedonanto on lähetettävä puheenjohtajalle hyvissä ajoin ennen kokousta. Varajäsenen ohella kokouksiin voi yleensä osallistua yksi henkilö.

3.4 Puheenjohtaja nimittää sihteerin EKP:n henkilöstön joukosta. Sihteeri avustaa johtokuntaa EKP:n neuvos-

ton kokousten valmistelemissa ja laatii EPK:n neuvoston kokouspöytäkirjan.

3.5 EKP:n neuvosto voi kutsua kokouksiinsa myös muita henkilöitä, jos se katsoo sen aiheelliseksi.

4 artikla. Äänestäminen

4.1 EKP:n neuvosto on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa sen jäsenistä on läsnä. Jos EKP:n neuvosto ei ole päätösvaltainen, puheenjohtaja voi kutsua koolle ylimääräisen kokouksen, jossa vähimmäisjäsenmäärä ei ole päätösvaltaisuuden edellytyksenä.

4.2 EKP:n neuvosto äänestää puheenjohtajan pyynnöstä. Puheenjohtaja käynnistää myös äänestysmenettelyn, jos joku EKP:n neuvoston jäsen sitä häneltä pyytää.

4.3 Äänestämästä pidättymiset eivät estä EKP:n neuvostoa tekemästä päätöksiä perussäännön 41.2 artiklan nojalla.

4.4 Jos EKP:n neuvoston jäsen on pitkän aikaa (yli kuukauden) estynyt äänestämästä, hän voi nimetä varajäsenen EKP:n neuvoston jäseneksi.

4.5 Jos kansallisen keskuspankin pääjohtaja on estynyt osallistumasta äänestykseen perussäännön 28, 29, 30, 32, 33 ja 51 artiklan nojalla tehtävästä päätöksestä, hänen nimetty varajäsenensä voi käyttää pääjohtajan ääntä, joka painotetaan perussäännön 10.3 artiklan mukaisesti.

4.6 Puheenjohtaja voi pitää salaisen lippuäänestyksen, jos vähintään kolme EKP:n neuvoston jäsentä sitä häneltä pyytää. Jos perussäännön 11.1, 11.3 tai 11.4 artiklan mukainen päätösehdotus koskee EKP:n neuvoston jäseniä henkilökohtaisesti, äänestyksen on oltava salainen lippuäänestys. Tällaisissa tapauksissa EKP:n neuvoston jäsenet, joita tehtävä päätös koskee, eivät saa ottaa osaa äänestykseen.

4.7 Päätöksiä voidaan tehdä myös kirjallisella menettelyllä, ellei vähintään kolme EKP:n neuvoston jäsentä sitä vastusta. Kirjallinen menettely edellyttää 1) yleensä vähintään viittä työpäivää EKP:n neuvoston kunkin jäsenen harkintaa varten; 2) EKP:n neuvoston kunkin jäsenen (tai 4.4 artiklan mukaisen varajäsenen) henkilökohtaista allekirjoi-

tusta; ja 3) kaikkien tällaisten päätösten kirjaamista EKP:n neuvoston seuraavan kokouksen pöytäkirjaan.

5 artikla. *EKP:n neuvoston kokousten järjestäminen*

5.1 EKP:n neuvosto hyväksyy jokaisen kokouksen esityslistan. Johtokunta laatii alustavan esityslistan, joka lähetetään siihen liittyvine asiakirjoinen EKP:n neuvoston jäsenille ja muille, joilla on oikeus osallistua kokouksiin, vähintään kahdeksan päivää ennen kyseistä kokousta, paitsi erittäin kiireellisissä tapauksissa, jolloin johtokunnan on meneteltävä olosuhteiden vaatimalla tavalla. EKP:n neuvosto voi puheenjohtajan tai muun EKP:n neuvoston jäsenen esityksestä päättää poistaa asioita alustavalta esityslistalta tai lisätä niitä siihen. Asia on poistettava esityslistalta vähintään kolmen EKP:n neuvoston jäsenen sitä pyytäessä, jos siihen liittyviä asiakirjoja ei ole toimitettu EKP:n neuvoston jäsenille ajoissa.

5.2 EKP:n neuvoston kokouspöytäkirja jaetaan EKP:n neuvoston jäsenten hyväksyttäväksi seuraavassa kokouksessa (tai tarvittaessa tätä aiemmin kirjallisella menettelyllä), ja sen allekirjoittaa puheenjohtaja.

5.3 EKP:n neuvosto voi antaa sisäisiä sääntöjä päätöksenteosta hätätilanteissa.

II LUKU

JOHTOKUNTA

6 artikla. *Johtokunnan kokousten aika ja paikka*

6.1 Johtokunta päättää puheenjohtajan ehdotuksesta kokousten ajankohdan.

6.2 Puheenjohtaja voi myös kutsua johtokunnan koolle aina, kun hän katsoo sen tarpeelliseksi.

7 artikla. *Äänestäminen*

7.1 Voidakseen äänestää perussäännön 11.5 artiklan mukaisesti johtokunta on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa sen jäsenistä on läsnä. Jos johtokunta ei ole päätösvaltainen, puheenjohtaja voi kutsua koolle ylimääräisen

kokouksen, jossa vähimmäisjäsenmäärä ei ole päätösvaltaisuuden edellytyksenä.

7.2 Päätöksiä voidaan tehdä myös kirjallisella menettelyllä, ellei vähintään kaksi johtokunnan jäsentä sitä vastusta.

7.3 Johtokunnan jäsenet, joita perussäännön 11.1, 11.3 tai 11.4 artiklan nojalla mahdollisesti tehtävä päätös koskee henkilökohtaisesti, eivät saa ottaa osaa äänestykseen.

8 artikla. *Johtokunnan kokousten järjestäminen*

Johtokunta päättää kokouksensa järjestämisestä.

III LUKU

EUROOPAN KESKUSPANKIN ORGANISAATIO

9 artikla. *Eurojärjestelmän/EKPJ:n komiteat*

9.1 EKP:n neuvosto perustaa ja purkaa komiteat. Ne avustavat EKP:n päätöksentekuelimiä ja raportoivat toiminnastaan EKP:n neuvostolle johtokunnan välityksellä.

9.2 Komiteoihin kuuluu kustakin eurojärjestelmään kuuluvasta keskuspankista ja EKP:stä enintään kaksi jäsentä, jotka kunkin kansallisen keskuspankin pääjohtaja ja johtokunta vastaavasti nimeävät. EKP:n neuvosto määrää komiteoiden tehtävät ja nimittää niiden puheenjohtajat. Puheenjohtaja nimitetään yleensä EKP:n henkilöstön joukosta. Sekä EKP:n neuvostolla että johtokunnalla on oikeus pyytää komiteoilta selvityksiä erityisistä aiheista. EKP tarjoaa komiteoille sihteeripalvelut.

9.3 Jokaisen euroalueen ulkopuolisen jäsenvaltion kansallinen keskuspankki voi myös nimetä enintään kaksi jäsentä, jotka osallistuvat komitean kokouksiin aina, kun komitea käsittelee yleisneuvoston toimivaltaan kuuluvia asioita ja kun komitean puheenjohtaja ja johtokunta katsovat sen tarpeelliseksi.

9.4 Myös muiden Euroopan yhteisön toimielinten ja kolmansien osapuolten edustajia voidaan kutsua komitean kokouksiin aina, kun komitean puheenjohtaja ja johtokunta katsovat sen tarpeelliseksi.

9 a artikla

EKP:n neuvosto voi päättää perustaa tilapäisiä komiteoita, joille annetaan erityisiä neuvoa-antavia tehtäviä.

10 artikla. Sisäinen organisaatio

10.1 EKP:n neuvostoa kuultuaan johtokunta päättää EKP:n yksiköiden lukumäärästä, nimestä ja toimivallasta. Tämä päätös julkistetaan.

10.2 Kaikki EKP:n yksiköt asetetaan johtokunnan alaisuuteen. Johtokunta päättää jäsentensä yksittäisistä vastuista EKP:n yksiköihin nähden ja tiedottaa niistä EKP:n neuvostolle, yleisneuvostolle ja henkilöstölle. Kaikki tällaiset päätökset tehdään vain kaikkien johtokunnan jäsenten läsnä ollessa, eikä niitä voida tehdä puheenjohtajan antaman äänen vastaisesti.

11 artikla. EKP:n henkilöstö

11.1 Jokaiselle EKP:n henkilöstöön kuuluvalle kerrotaan hänen asemansa EKP:n organisaatiossa, esimieslinjansa ja ammatilliset vastualueensa.

11.2 Johtokunta laatii toimintaa ohjaavia sääntöjä (jäljempänä ”hallinnolliset kiertokirjeet”), sanotun kuitenkin rajoittamatta perussäännön 36 ja 47 artiklan määräyksiä; nämä säännöt sitovat koko EKP:n henkilöstöä.

11.3 Johtokunta laatii ja saattaa ajan tasalle jäsenilleen ja henkilöstölle tarkoitetut menettelytapaohjeet.

IV LUKU

YLEISNEUVOSTON OSALLISTUMINEN EUROOPAN KESKUSPANKKIJÄRJESTELMÄN TEHTÄVIIN

12 artikla. EKP:n neuvoston ja yleisneuvoston välinen suhde

12.1 EKP:n yleisneuvostolle annetaan tilaisuus esittää kommentteja, ennen kuin EKP:n neuvosto hyväksyy seuraavat:

- perussäännön 4 ja 25.1 artiklan mukaiset lausunnot,
- perussäännön 42 artiklan nojalla annetut tilastointia koskevat suositukset,

- vuosikertomus,
- kirjanpitosääntöjen ja toiminnasta annettavien tietojen standardoimista koskevat säännöt,
- toimenpiteet perussäännön 29 artiklan soveltamiseksi,
- EKP:n henkilöstön palvelussuhteen ehdot,
- valuuttakurssien lopullista vahvistamista edeltävien valmistelujen yhteydessä joko perustamissopimuksen 123 artiklan 5 kohdan mukainen lausunto tai lausunto, joka koskee poikkeusta kumottaessa annettavia yhteisön säädöksiä.

12.2 Aina kun yleisneuvostoa pyydetään esittämään tämän artiklan ensimmäisen kohdan mukaisia kommentteja, sille on annettava niiden esittämiseen kohtuullinen aika, jonka on oltava vähintään kymmenen työpäivää. Erittäin kiireellisessä tapauksessa, joka on perusteltava pyynnössä, aika voidaan supistaa viiteen työpäivään. Puheenjohtaja voi päättää käyttää kirjallista menettelyä.

12.3 Puheenjohtaja antaa yleisneuvostolle perussäännön 47.4 artiklan mukaisesti tiedon EKP:n neuvoston päätöksistä.

13 artikla. *Johtokunnan ja yleisneuvoston välinen suhde*

13.1 EKP:n yleisneuvostolle annetaan tilaisuus esittää johtokunnalle kommentteja, ennen kuin

- johtokunta panee täytäntöön EKP:n neuvoston säädökset, joihin edellä olevan 12.1 artiklan mukaisesti edellytetään yleisneuvoston myötävaikutusta,
- johtokunta antaa EKP:n neuvostolta perussäännön 12.1 artiklan nojalla saamiensa toimivaltuuksien perusteella säädöksiä, jotka edellyttävät tämän työjärjestyksen 12.1 artiklan mukaisesti EKP:n neuvoston myötävaikutusta.

13.2 Kun yleisneuvostoa pyydetään esittämään tämän artiklan ensimmäisen kohdan mukaisia kommentteja, sille on annettava niiden esittämiseen kohtuullinen aika, jonka on oltava vähintään kymmenen työpäivää. Erittäin kiireellisessä tapauksessa (joka on perusteltava pyynnössä) aika voidaan supistaa viiteen työpäivään. Puheenjohtaja voi päättää käyttää kirjallista menettelyä.

V LUKU

ERITYISET MENETTELYSÄÄNNÖT

14 artikla. *Toimivallan siirtäminen*

14.1 EKP:n neuvoston toimivallan siirtämisestä johtokunnalle perussäännön 12.1 artiklan toisen kohdan viimeisen virkkeen nojalla on ilmoitettava asianomaisille osapuolille ja tarvittaessa julkistettava asiat, joissa siirretyllä toimivallalla tehdyillä päätöksillä on kolmansia osapuolia koskevia oikeusvaikutuksia. Siirretyllä toimivallalla annetuista säädöksistä on viipymättä ilmoitettava EKP:n neuvostolle.

14.2 Perussäännön 39 artiklan nojalla tehtyjen päätösten mukaisesti laadittu luettelo EKP:n nimenkirjoittajista jaetaan osapuolille, joita asia koskee.

15 artikla. *Budjetin laatiminen*

15.1 Johtokunnan esityksestä EKP:n neuvosto hyväksyy vahvistamiensa periaatteiden mukaisesti laaditun EKP:n budjetin seuraavaa tilikautta varten ennen kunkin tilikauden loppua.

15.2 EKP:n neuvosto perustaa budjettikomitean ja määrää sen tehtävät ja kokoonpanon. Budjettikomitea avustaa EKP:n budjettiin liittyvissä asioissa.

16 artikla. *Tilinpäätös ja muut julkaistavat tiedot*

16.1 EKP:n neuvosto hyväksyy perussäännön 15.3 artiklassa edellytetyn vuosikertomuksen.

16.2 Johtokunnalle annetaan toimivalta hyväksyä ja julkistaa perussäännön 15.1 artiklan mukaan neljännesvuosittain julkaistavat tiedot, perussäännön 15.2 artiklan mukainen konsolidoitu viikkotase ja perussäännön 26.3 artiklan mukainen konsolidoitu vuositase sekä muut julkaistavat tiedot.

16.3 Johtokunta tekee EKP:n neuvoston määräämien periaatteiden mukaisesti EKP:n tilinpäätöksen seuraavan tilikauden ensimmäisen kuukauden kuluessa. Tämä tilinpäätös annetaan tarkastettavaksi ulkopuoliselle tilintarkastajalle.

16.4 EKP:n neuvosto hyväksyy EKP:n tilinpäätöksen seuraavan vuoden ensimmäisen neljänneksen kuluessa. Ulkopuolisen tilintarkastajan tarkastuskertomus annetaan EKP:n neuvostolle ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

17 artikla. EKP:n säädökset

17.1 EKP:n asetukset antaa EKP:n neuvosto, ja puheenjohtaja allekirjoittaa ne EKP:n neuvoston puolesta.

17.2 EKP:n suuntaviivat antaa EKP:n neuvosto; suuntaviivat hyväksytään ja annetaan tiedoksi yhdellä Euroopan yhteisöjen virallisista kielistä, ja puheenjohtaja allekirjoittaa ne EKP:n neuvoston puolesta. Suuntaviivat on perusteltava. Suuntaviivat annetaan tiedoksi kansallisille keskuspankeille faksilla, sähköpostitse, teleksillä tai paperimuodossa. Kaikki EKP:n suuntaviivat, jotka julkaistaan virallisesti, käännetään Euroopan yhteisöjen virallisille kielille.

17.3 EKP:n neuvosto voi siirtää toimivaltaansa johtokunnalle asetustensa ja suuntaviivojensa täytäntöönpanoa varten. Kyseisessä asetuksessa tai kyseisissä suuntaviivoissa täsmennetään täytäntöön pantavat asiat sekä siirretyn toimivallan rajat ja soveltamisala.

17.4 EKP:n päätökset ja suositukset antaa toimivaltansa mukaisesti joko EKP:n neuvosto tai johtokunta, ja puheenjohtaja allekirjoittaa ne. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai kaksi muuta johtokunnan jäsentä allekirjoittavat sellaiset EKP:n päätökset, joissa asetetaan seuraamuksia kolmansille osapuolille. EKP:n päätökset ja suositukset on perusteltava. Perussäännön 42 artiklan mukaiset suositukset yhteisön johdetuksi oikeudeksi antaa EKP:n neuvosto.

17.5 Perussäännön 44 artiklan toisen kohdan ja 47.1 artiklan ensimmäisen luetelmakohdan määräysten rajoittamatta EKP:n lausunnot antaa EKP:n neuvosto. Kuitenkin poikkeuksellisissa olosuhteissa ja jollei vähintään kolme kansallisen keskuspankin pääjohtajaa ilmaise toivettaan säilyttää EKP:n neuvostolla erityislausuntojen antamista koskeva toimivalta, johtokunta voi hyväksyä EKP:n lausunnot EKP:n neuvoston esittämien huomautusten mukaisesti ja ottaen huomioon yleisneuvoston myötävaikutuksen. Puheenjohtaja allekirjoittaa EKP:n lausunnot.

17.6 EKP:n ohjeet antaa johtokunta; ohjeet hyväksytään ja annetaan tiedoksi yhdellä Euroopan yhteisöjen virallisista kielistä, ja puheenjohtaja tai kaksi johtokunnan jäsentä allekirjoittavat ohjeet. Ohjeet annetaan tiedoksi kansallisille keskuspankeille faksilla, sähköpostitse, teleksillä tai paperimuodossa. Kaikki EKP:n ohjeet, jotka julkaistaan virallisesti, käännetään Euroopan yhteisöjen virallisille kielille.

17.7 Kaikille EKP:n säädöksille annetaan juokseva numero yksilöimisen helpottamiseksi. Johtokunta ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen alkuperäisten asiakirjojen turvallisen säilytyksen sekä sen, että säädökset annetaan tiedoksi niille, joille ne on osoitettu, tai konsultoiville viranomaisille sekä sen, että säädökset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä, kun kyseessä ovat EKP:n asetukset, EKP:n lausunnot luonnoksista yhteisön lainsäädännöksi ja ne EKP:n säädökset, joiden julkaisemisesta on nimenomaan päätetty.

17.8 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15 päivänä huhtikuuta 1958 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1¹ periaatteita sovelletaan perussäännön 34 artiklassa mainittuihin EKP:n säädöksiin.

18 artikla. *Perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdan mukainen menettely*

EKP:n neuvosto antaa perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun hyväksymisensä seuraavaa vuotta varten yhdessä, kaikkia osallistuvia jäsenvaltioita koskevassa päätöksessä kunkin vuoden viimeisen neljänneksen kuluessa.

19 artikla. *Hankinnat*

19.1 Tavaroiden ja palvelujen hankinnoissa EKP:lle noudatetaan avointa tiedottamista, yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia, tasapuolisuutta ja hallinnon tehokkuutta koskevia periaatteita.

¹ EYVL 17, 6.10.1958, s. 385/58; suomenkielinen erityispainos alue 1, nide 1, s. 14.

19.2 Hallinnon tehokkuuden periaatetta lukuun ottamatta edellä mainittuja periaatteita voidaan jättää noudattamatta erittäin kiireellisissä tapauksissa, turvallisuus- tai salassapitosyistä, yhden ainoan toimittajan ollessa kyseessä, kansallisilta keskuspankeilta EKP:lle suuntautuvien toimitusten tapauksessa ja toimitusten jatkuvuuden turvaamiseksi.

20 artikla. *Henkilövalinnat, nimitykset ja ylennykset*

20.1 EKP:n henkilöstön henkilövalinnat, nimitykset ja ylennykset ovat johtokunnan vastuulla.

20.2 EKP:n henkilöstön henkilövalinnoissa, nimityksissä ja ylennyksissä noudatetaan ammatillisen pätevyuden, avoimen tiedottamisen, tasa-arvon ja tasapuolisuuden periaatteita. Hallinnollisissa kiertokirjeissä täsmennetään tarkemmin työntekijöiden rekrytointia ja ylentämistä koskevat säännöt ja menettelyt.

21 artikla. *Palvelussuhteen ehdot*

21.1 EKP:n ja sen henkilöstön välinen palvelussuhde määritetään palvelussuhteen ehtoissa ja henkilöstösäännöissä.

21.2 EKP:n neuvosto hyväksyy palvelussuhteen ehdot johtokunnan ehdotuksesta ja yleisneuvostoa kuultuaan.

21.3 Johtokunta hyväksyy henkilöstösäännöt, joilla palvelussuhteen ehdot pannaan täytäntöön.

21.4 Henkilöstökomiteaa kuullaan ennen uusien palvelussuhteen ehtojen tai henkilöstösääntöjen hyväksymistä. Komitean lausunto annetaan EKP:n neuvostolle tai johtokunnalle.

22 artikla. *Tiedonannot ja ilmoitukset*

EKP:n päätöksentekovelinten päätöksiä koskevat yleiset tiedonannot ja ilmoitukset voidaan julkistaa EKP:n www-sivuilla tai *Euroopan unionin virallisen lehdessä* taikka rahamarkkinoiden yhteisten uutiskanavien välityksellä.

23 artikla. *EKP:n asiakirjojen luottamuksellisuus ja saatavuus*

23.1 EKP:n päätöksentekoeleimissä ja niiden perustamissa komiteoissa tai ryhmissä käsiteltävät asiat ovat luottamuksellisia, jollei EKP:n neuvosto valtuuta puheenjohtajaa julkistamaan, mihin käsittelyssä on päädytty.

23.2 EKP:n laatimien tai säilyttämien asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi määrätään EKP:n neuvoston päätöksellä.

23.3 EKP:n laatimat asiakirjat luokitellaan ja niitä käsitellään hallinnollisessa kiertokirjeessä annettujen sääntöjen mukaisesti. Ne ovat vapaasti käytettävissä kolmenkymmenen vuoden kuluttua, elleivät päätöksentekoeleimet toisin päätä.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

24 artikla. *Tämän työjärjestyksen muuttaminen*

EKP:n neuvosto voi muuttaa tätä työjärjestystä. Yleisneuvosto voi ehdottaa muutoksia ja johtokunta voi hyväksyä toimivaltaansa kuuluvia täydentäviä sääntöjä.

EUROOPAN KESKUSPANKIN PÄÄTÖS,
tehty 4 päivänä maaliskuuta 2004,
EUROOPAN KESKUSPANKIN ASIAKIRJOJEN
SAAMISESTA YLEISÖN TUTUSTUTTAVAKSI
(EKP/2004/3)
(2004/258/EY)

EUROOPAN KESKUSPANKIN NEUVOSTO, joka
ottaa huomioon Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja
Euroopan keskuspankin perussäännön ja erityisesti sen 12.3
artiklan,

ottaa huomioon Euroopan keskuspankin työjärjestyksen¹
ja erityisesti sen 23 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan toisessa kohdassa vahvistetaan avoimuuden periaate ilmaisemalla, että sopimus merkitsee uutta vaihetta kehityksessä sellaisen yhä läheisemmän Euroopan kansojen välisen liiton luomiseksi, jossa päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia. Avoimuudella lisätään hallinnon legitimitettä, tehokkuutta ja vastuullisuutta ja vahvistetaan siten kansanvallan periaatteita.

2) Yhteisessä julistuksessa², joka koskee Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1049/2001³, Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio ke-

¹ Päätös EKP/2004/2, tehty 19 päivänä helmikuuta 2004, Euroopan keskuspankin työjärjestyksen hyväksymisestä.

² EYVL L 173, 27.6.2001, s. 5.

³ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

hottavat unionin muita toimielimiä ja elimiä hyväksymään asiakirjojen julkisesta saatavuudesta sisäisiä sääntöjä, joissa otetaan huomioon kyseisen asetuksen periaatteet ja rajoitukset. Yleisön oikeudesta saada tietoja Euroopan keskuspankin asiakirjoista ja arkistoista 3 päivänä marraskuuta 1998 tehdyssä päätöksessä EKP/1998/12¹ vahvistettua EKP:n asiakirjojen saamista yleisön tutustuttavaksi koskevaa sääntelyä pitäisi muuttaa vastaavasti.

3) Olisi myönnettävä laajempi mahdollisuus tutustua EKP:n asiakirjoihin siten, että samalla kuitenkin suojellaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien riippumattomuutta perustamissopimuksen 108 artiklassa ja perussäännön 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla; lisäksi olisi varmistettava tiettyjen EKP:n tehtävien suorittamiseen erityisesti liittyvien seikkojen luottamuksellisuus. Päätöksenteon ja siihen liittyvien sisäisten keskustelujen ja valmistelujen tehokkuuden turvaamiseksi asioiden käsittely EKP:n päätöstentekooelinten kokouksissa on luottamuksellista, ellei asianomainen elin päättää julkistaa keskustelujensa tulosta.

4) Tiettyjä yleisiä ja yksityisiä etuja olisi kuitenkin suojattava poikkeussäännöksiin. Lisäksi EKP:n olisi suojeltava euroseteleiden koskemattomuutta maksuvälineenä, ja tähän sisältyvät rajoituksitta väärentämistä vastaan käytettävät aitoustekijät, tuotantoon liittyvät tekniset erittelyt, setelivarastojen fyysinen turvallisuus ja euroseteleiden kuljettaminen.

5) Kun kansalliset keskuspankit käsittelevät hallussaan olevia EKP:n asiakirjoja koskevia pyyntöjä, niiden olisi neuvoteltava EKP:n kanssa sen varmistamiseksi, että tätä päätöstä sovelletaan täysimääräisesti, jollei ole selvää, että asiakirja on luovutettava tai että sitä ei tule luovuttaa.

6) Avoimuuden lisäämiseksi EKP:n olisi annettava mahdollisuus tutustua sekä sen laatimiin että sen vastaanottamiin asiakirjoihin ja samalla varattava asianomaisille kolmansille osapuolille oikeus ilmaista näkemyksensä niiltä peräisin olevien asiakirjojen luovuttamisesta.

(7) Hyvien hallintokäytäntöjen noudattamisen varmistamiseksi EKP:n olisi sovellettava kaksivaiheista menettelyä,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

¹ EYVL L 110, 28.4.1999, s. 30.

1 artikla. *Tarkoitus*

Tämän päätöksen tarkoituksena on määritellä ne edellytykset ja rajoitukset, joiden mukaisesti EKP voi antaa EKP:n asiakirjoja yleisön tutustuttavaksi, ja edistää tällaisiin asiakirjoihin tutustumismahdollisuutta koskevia hyviä hallintokäytäntöjä.

2 artikla. *Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala*

1. Jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua EKP:n asiakirjoihin tässä päätöksessä määriteltujen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.

2. EKP voi samojen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti antaa luonnollisen henkilön, joka ei asu missään jäsenvaltiossa, tai oikeushenkilön, jolla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa missään jäsenvaltiossa, tutustua EKP:n asiakirjoihin.

3. Tämä päätös ei rajoita kansainvälisen oikeuden välineisiin tai niiden täytäntöön panemiseksi annettuihin säädöksiin perustuvaa yleisön oikeutta tutustua EKP:n asiakirjoihin.

3 artikla. *Määritelmät*

Tässä päätöksessä tarkoitetaan

a) ”asiakirjalla” ja ”EKP:n asiakirjalla” mitä tahansa EKP:n laatimaa tai sen hallussa olevaa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee sen politiikkoja, toimintaa tai päätöksiä, sekä asiakirjoja, jotka ovat peräisin Euroopan rahainstituutilta (jäljempänä ”ERI”) ja Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioiden keskuspankkien pääjohtajien komitealta (jäljempänä ”pääjohtajien komitea”);

b) ”kolmannella” EKP:n ulkopuolista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai yksikköä.

4 artikla. *Poikkeukset*

1. EKP ei anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi

- a) sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee
- EKP:n päätöksentekovelvoiteasioiden käsittelyn luottamuksellisuutta,
 - yhteisön tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa,
 - EKP:n tai kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita,
 - euroseleiden koskemattomuuden suojelemista,
 - yleistä turvallisuutta,
 - kansainvälisiä finanssi-, raha- tai talousasioihin liittyviä suhteita;

b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa;

c) sellaisten tietojen luottamuksellisuutta, joiden luottamuksellisuutta suojellaan yhteisön lainsäädännön perusteella.

2. EKP kieltäytyy antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi

- tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, suojaa,

- tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa,

- tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa,

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

3. Tutustuttavaksi ei anneta asiakirjaa, joka sisältää sisäiseen käyttöön tarkoitettuja mielipiteitä osana EKP:n neuvotte-luja ja alustavia keskusteluja, päätöksen tekemisen jälkeen-kään, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, EKP kuulee tätä arvioidakseen, onko tässä artiklassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan sovel-taa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan.

6. Tässä artiklassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ai-noastaan niin kauan kuin suojeleu asiakirjan sisällön kannal-ta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuo-den ajan, ellei EKP:n neuvosto nimenomaisesti toisin määrää. Kun kyseessä ovat yksityisyyden suoja tai kaupallisia etuja

koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin.

5 artikla. *Kansallisten keskuspankkien hallussa olevat asiakirjat*

Kansallinen keskuspankki saa luovuttaa hallussaan olevia EKP:n laatimia asiakirjoja sekä ERI:stä tai pääjohtajien komitealta peräisin olevia asiakirjoja ainoastaan kuultuaan ensin EKP:tä luovutuksen laajuudesta, jollei ole selvää, että asiakirja on luovutettava tai että sitä ei tule luovuttaa.

Kansallinen keskuspankki voi tämän asemesta toimittaa pyynnön edelleen EKP:lle.

6 artikla. *Hakemukset*

1. Hakemus saada tutustua asiakirjoihin on esitettävä EKP:lle¹ kirjallisesti, sähköinen muoto mukaan luettuna, jollain unionin virallisista kielistä ja riittävän täsmällisesti, jotta asiakirja on EKP:n tunnistettavissa. Hakijan ei tarvitse perustella hakemusta.

2. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, EKP pyytää hakijaa täsmentämään hakemustaan ja avustaa hakijaa tässä.

3. Jos hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi neuvotella hakijan kanssa epävirallisesti kohtuullisen ratkaisun löytämiseksi.

7 artikla. *Alkuperäisten hakemusten käsittely*

1. Asiakirjoihin tutustumista koskevat hakemukset käsitellään välittömästi. Hakijalle lähetetään vastaanottoilmoitus. Yhteensä 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti pyydettyjen täsmennysten vastaanottamisesta EKP:n sihteeristön ja kielipalvelujen pääjohtaja joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 9 artiklan mukaisesti tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain, sekä hakijan oikeudesta tehdä uudistettu hakemus 2 kohdan mukaisesti.

¹ Hakemus toimitetaan osoitteeseen European Central Bank, Secretariat Division, Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main. Faksi (49-69) 1344 6170. Sähköpostiosoite: ecb.secretariat@ecb.int.

2. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi 20 työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut EKP:n vastauksen, tehdä uudistetun hakemuksen ja pyytää EKP:n johtokuntaa tarkastelemaan päätöstä uudelleen. Jos EKP ei anna vastausta alkuperäisen hakemuksen käsittelyä varten asetetussa 20 työpäivän määräajassa, hakija voi myös tehdä uudistetun hakemuksen.

3. Poikkeuksellisesti, esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi jatkaa 1 kohdassa säädettyä määräaikaan 20 työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

4. Tämän artiklan 1 kohtaa ei sovelleta hakemuksiin, jotka ovat liiallisia ja kohtuuttomia, varsinkaan silloin, kun ne ovat toistuvia.

8 artikla. *Uudistettujen hakemusten käsittely*

1. Uudistetut hakemukset käsitellään välittömästi. Yhteensä 20 työpäivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta EKP:n johtokunta joko hyväksyy hakemuksen ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 9 artiklan mukaisesti tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain. Jos EKP kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, se ilmoittaa hakijalle tämän käytettävissä olevista perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklan mukaisista oikeussuojakeinoista.

2. Poikkeuksellisesti esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, EKP voi jatkaa 1 kohdassa säädettyä määräaikaan 20 työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

3. Jos EKP ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi, ja hakija voi nostaa kanteen tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklan mukaisesti.

9 artikla. *Asiakirjaan tutustuminen hakemuksen perusteella*

1. Hakijat saavat tutustua EKP:n luovuttamiin asiakirjoihin joko sen tiloissa tai siten, että heille toimitetaan niistä jäljennös, mukaan lukien sähköisessä muodossa oleva jäljennös, jos sellainen on saatavissa. Hakijalta voidaan periä korvaus

jäljennösten ottamisesta ja lähettämisestä. Korvaus ei saa ylittää todellisia kopiaointi- ja lähetyskuluja. Asiakirjoihin tutustuminen EKP:n tiloissa, alle 20 A4-kokoisen sivun kopiaointi ja tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa on maksutonta.

2. Jos EKP on jo luovuttanut asiakirjan ja se on helposti saatavilla, EKP voi täyttää asiakirjan antamiseen tutustuttavaksi liittyvät velvollisuutensa tiedottamalla hakijalle, miten hän voi saada asiakirjan.

3. Asiakirjat toimitetaan hakijan toivomusten mukaan sellaisena toisintona ja sellaisessa muodossa, jossa ne ovat (mukaan lukien sähköinen tai muu muoto).

10 artikla. *Asiakirjojen jäljentäminen*

1. Tämän päätöksen mukaisesti luovutettuja asiakirjoja ei saa jäljentää tai käyttää kaupallisiin tarkoituksiin ilman EKP:n etukäteen erikseen antamaa lupaa. EKP voi evätä luvan perusteluilla.

2. Tällä päätöksellä ei rajoiteta sellaisten olemassa olevien tekijänoikeutta koskevien sääntöjen soveltamista, jotka saattavat rajoittaa kolmannen oikeutta jäljentää tai hyödyntää luovutettuja asiakirjoja.

11 artikla. *Loppusäännökset*

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Kumotaan päätös EKP/1998/12.

